

Jordbruksutskottets betänkande

1984/85:25

om statsbudgeten för budgetåret 1985/86 såvitt avser jordbruksdepartementets verksamhetsområde (prop. 1984/85:100 bilaga 11)

NIONDE HUVUDTITELN

I detta betänkande behandlas förslagen under jordbruksdepartementets huvudtitel i budgetpropositionen 1985 (prop. 1984/85:100 bilaga 11) med undantag för de anslag som är upptagna under avsnittet I Idrott, rekreation och turism som behandlas av kulturutskottet.

Sammanfattning

Utskottet tar i förevarande betänkande – med de undantag som inledningsvis angetts – upp de förslag som regeringen lagt fram under jordbruksdepartementets huvudtitel. Förslagen rör jordbruksdepartementet m. m., jordbrukets rationalisering och jordbruksprisregleringen. Vidare avser de skogsbruk, fiske, service och kontroll samt utbildning och forskning. Slutligen berör regeringens förslag miljövard och diverse andra frågor. Flera av huvudtitelns anslag kommer senare att behandlas i samband med särskilda propositioner rörande fisket, försurningen, livsmedelspolitiken och kemikaliekontrollen.

I anslutning till budgetpropositionen behandlas ett drygt 100-tal motionsyrkanden, framställda under den allmänna motionstiden.

Utskottet tillstyrker att den rörliga kredit som lantbruksstyrelsen disponerar för jordfundsändamål förlängs till den 30 juni 1986 varefter den bör tas bort. Vidare föreslår utskottet att den kredit som styrelsen disponerar för förvärv av mark från domänverket och skogsbolag av f. n. 75 milj. kr. upphör den 30 juni 1985.

Inför nästa budgetår förordar utskottet att de kreditramar som tidigare fastställts årligen i fortsättningen utformas som fleråriga s. k. engagemangsramar. För garantiramarna på jordbrukets, trädgårdsnäringens och rennäringens område innebär förslaget att lantbruksstyrelsen i fortsättningen disponerar totalt 4 000 milj. kr.

I fråga om rennäringen tillstyrker utskottet vissa i propositionen framlagda förslag till åtgärder i fråga om statens medverkan i rennäringens rationalisering. Bl. a. bör rennäringens företrädare ges ett ökat inflytande inför besluten om fördelning av det statliga stödet till näringen. Mot den bakgrunden biträder utskottet att årliga överläggningar sker mellan rennäringen och lantbruksstyrelsen om användningen av de anslag som anvisas på rennäringens område. Vid dessa överläggningar kan även andra för näringen

angelägna frågor aktualiseras. För att möjliggöra ökade insatser för från allmän synpunkt viktiga åtgärder för näringen föreslås närmare en fördubbling av bidragsanslaget. Utskottet framhåller att jordbruksnämnden vid sidan av lantbruksstyrelsen bör ges en aktiv roll vid överläggningarna i samband med behandlingen av marknads- och prisfrågor.

På skogsbrukets område förordar utskottet att rambeloppet för översiktliga skogsinventeringar räknas upp med 9 milj. kr. Ytterligare 1.5 milj. kr. bör avsättas för bidrag till skötsel av ädellövskogen. Vidare föreslås att programmet för åtgärder i lågproducerande skogar, s. k. 5:3-skogar, bättre anpassas till kravet på hänsyn till naturvårdens intressen och till den senaste av skogsstyrelsen gjorda bedömningen av lämpliga objekt genom att anslaget räknas ned med 34 milj. kr.

För att täcka den ökade efterfrågan på fler och bättre plantor föreslås att anslaget till investeringar i skogsplantskolor räknas upp med 10 milj. kr.

Utskottet understryker att det är angeläget att en trygghetsförsäkring för självverksamma skogsbrukare kommer till stånd och betonar att regeringen och skogsbrukarnas organisationer i samråd bör söka åstadkomma en lösning på frågan snarast möjligt.

I fråga om fisket tillstyrker utskottet regeringens förslag om en uppräkning av bidragen till yrkesfisket från 7,6 till 9 milj. kr. för att stimulera till investeringar i nya fiskefartyg. Vidare biträder utskottet att fiskeristyrelsen i fortsättningen i stället för regeringen skall besluta om bidrag till fiskehamnar. För kreditgarantier för lån till fiskerinäringen och fiskberedningsindustrin föreslås en engagemangsram av 75 milj. kr.

Utskottet delar inte regeringens uppfattning att villkoren för fiskerilånen anpassas till vad som gäller för andra statliga lån. Enligt utskottets mening är lönsamheten i svenskt fiske ännu icke sådan att det stöd som nu erbjuds genom de förmånliga fiskerilånen kan undvaras.

Under avsnittet Service och kontroll förordas att medelsanvisningen till den lantbrukskemiska laboratorieverksamheten beräknas mot bakgrund av den av riksdagen våren 1984 beslutade ändringen av verksamhetsinriktningen. Bidragsanslaget till djurskyddsfrämjande åtgärder bör enligt förslaget räknas upp med 600 000 kr. till forskning för att främja alternativa och kompletterande metoder till djurförsök.

Beträffande utbildning och forskning ansluter sig utskottet till ett i propositionen redovisat förslag till omfördelning av resurserna för forskning och forskarutbildning vid Sveriges lantbruksuniversitet. Omfördelningen uppgår till 4 % av resurserna för dessa ändamål eller ca 10 milj. kr. för två år. Genom dessa omfördelningar kan den forskning stödjas som prioriterades i 1984 års forskningsproposition. Det gäller främst doktorandtjänster, forskning rörande biologiska produktionsprocesser och bioteknik, mät-, styr- och regler teknik, veterinärmedicin och djurhälsa, skogsproduktion och luftföroreningar, livsmedel samt u-landsutbildning.

På miljövårdens område förordar utskottet att ansvaret för det fortsatta

stödet till miljöskyddsteknik överförs till styrelsen för teknisk utveckling. Några ytterligare medel föreslås därför inte under anslaget Stöd till miljöskyddsteknik, m. m.

På naturvårdens område har genom omprioritering skapats utrymme för ytterligare satsningar. Bl. a. urskogs- och våtmarksinventeringarna visar på betydande skyddsbehov. I likhet med jordbruksministern finner utskottet angeläget att ytterligare medel anvisas för att säkerställa mark för naturvård. Utskottet förordar därför att anslaget för markförvärv och ersättningar höjs med 20 milj. kr. till 40 milj. kr. För den fortsatta restaureringen av Hornborgasjön bör anvisas medel. Vården av naturvårdsobjekt är en betydelsefull del av naturvårdsarbetet och visst medelstillskott härför föreslås.

På strålskyddsområdet föreslås vissa förstärkningar vad gäller forskning rörande radon. Uppbyggnaden av beredskapen mot kärnkraftsolyckor fullföljs.

Utskottets ställningstaganden till här behandlade budgetförslag och motioner innebär sammanfattningsvis att utskottet med vissa ovan angivna modifieringar tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsyrkandena.

Till betänkandet är fogat 37 reservationer och 3 särskilda yttranden.

Jordbruksdepartementet m. m.

1. Jordbruksdepartementet m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna A 1–A 4 (s. 15–16) och hemställer

1. att riksdagen till *Jordbruksdepartementet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 19 083 000 kr.,
2. att riksdagen till *Lantbruksråd* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 4 198 000 kr.,
3. att riksdagen till *Kommitéer m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.,
4. att riksdagen till *Extra utgifter* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 500 000 kr.

Jordbrukets rationalisering m. m.

2. Lantbruksstyrelsen. Regeringen har under punkt B 1 (s. 17–20) föreslagit riksdagen att till Lantbruksstyrelsen för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 38 088 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:361 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den centrala

utbildningen av klövvårdare på fyra veckor skall bibehållas.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den centrala klövvårdsutbildningen kompletteras med en kortkursutbildning i lantbruksnämndernas regi.

3. att riksdagen beslutar att utgifterna för den centrala klövvårdsutbildningen skall täckas inom ramen för anslaget G 1. Sveriges lantbruksuniversitet.

4. att riksdagen beslutar att utgifterna för den regionala utbildningen skall täckas inom ramen för anslaget B 1, Lantbruksstyrelsen.

I motion 1984/85:2045 av Åke Selberg m. fl. (s) yrkas

1. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande omlokalisering till Jokkmokk av dels den regionala rennäringadministrationen, dels den centrala administrationen för rennäringen.

2. att riksdagen uttalar sig för att förslag om lokaliseringen av rennäringens administration bör framläggas utan ytterligare dröjsmål.

I motion 1984/85:2168 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 9), att riksdagen anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 3 milj. kr. minskat anslag till Lantbruksstyrelsen på 35,088 milj. kr.

I motion 1984/85:2317 av Karin Andersson m. fl. (c) yrkas, med hänvisning till vad som anförts i motion 1984/85:2312, att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen sagts om lantbruksnämndernas och skogsvårdsstyrelsernas ansvar för kvinnoysselsättning i glesbygd.

I motion 1984/85:2604 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 3), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående avgiftsfinansiering.

Skrivelse

Till utskottet har inkommit en skrivelse från Sveriges veterinärmedicinska sällskap rörande utbildning av klövvårdare.

Vidare har till utskottet ingivits en skrivelse från Svenska samernas riksförbund rörande vissa i budgetpropositionen berörda frågor avseende rennäringen, m. m.

Utskottet

Lantbruksstyrelsen har i sin anslagsframställning redovisat ett huvudförslag som omfattar budgetåren 1985/86–1987/88. Medelsbehovet har därvid i enlighet med regeringens anvisningar beräknats i en prisnivå som utgör pris-

och löneomräknat anslag för budgetåret 1984/85 minskat med 5 %. Styrelsen har redovisat att nedskärningar vid en tillämpning av huvudförslaget bör fördelas på de tre åren med 2,2 resp. 1 %. Jordbruksministern föreslår att anslaget beräknas i enlighet härmed. Lantbruksstyrelsens verksamhet anses således även för nästa budgetår böra beräknas med utgångspunkt i huvudförslaget. Jordbruksministern bedömer att detta kan genomföras genom fortsatta rationaliseringar. Under anslaget har vidare beräknats 110 000 kr. för vissa uppgifter inom det ekonomiska försvaret.

Växtskyddsverksamheten redovisas som en särskild post under anslaget.

Utskottet har inte något att erinra mot regeringens anslagsberäkning under förevarande punkt och tillstyrker därför att anslaget till lantbruksstyrelsen för nästa budgetår förs upp med 38 088 000 kr. Detta innebär bl. a. att utskottet inte funnit tillräckliga skäl att biträda det i motion 2168 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) framlagda förslaget om minskning av anslaget med 3 milj. kr. Motionen avstyrks alltså i denna del (yrkande 9).

I motion 361 av Einar Larsson m. fl. (c) framhålls att en väl fungerande klövvård är nödvändig i en rationell och djurvänlig nötkreatursskötsel. Enligt motionen visar gjorda undersökningar att klövsjukdomar är vanligare än man tidigare trott och att behovet av väl utbildade klövvårdare är mycket stort. Tidigare har kurser i ämnet anordnats dels vid lantbruksnämnderna, dels vid veterinärrättningen i Skara. Utbildningen har finansierats dels med regleringsmedel via Svensk husdjursskötsel, dels med medel från lantbruksverkets anslag. Verksamheten har numera upphört. Enligt motionärernas mening bör riksdagen uttala sig för att en central utbildning av klövvårdare bör ske vid veterinärrättningen i Skara i lantbruksuniversitetets regi. Den centrala utbildningen skulle kompletteras med en regional kortare utbildning i lantbruksnämndernas regi. Utgifterna härför skulle enligt motionen täckas med medel inom ramen för resp. lantbruksstyrelsens och lantbruksuniversitetets anslag (B 1 och G 1).

Utskottet vill för sin del understryka värdet av en väl fungerande och effektiv klövvård inom djurhållningen. Klövsjukdomar orsakar inte bara produktionsförluster utan även i ett stort antal fall avsevärda lidanden för djuren. Emellertid utgör utbildning i klövvård i och för sig inte sådan högskoleutbildning som ingår i Sveriges lantbruksuniversitetets åligganden. Kurserna i nyssnämnda ämne får betraktas som sådan utbildning som bedrivs på uppdrag och som kan anordnas av universitetet endast om uppdragsgivaren svarar för finansieringen. Utskottet utgår från att man från bl. a. lantbruksstyrelsens sida har sin uppmärksamhet riktad på hithörande spörsmål och, eventuellt i samarbete med skolöverstyrelsen m. fl., vidtar de åtgärder som kan befinnas lämpliga för att tillgodose ifrågavarande utbildningsbehov. Mot bakgrund av vad utskottet anfört avstyrks motion 361 (c).

Jordbruksministern tar i detta sammanhang upp frågan om den statliga rennäringadministrationens lokalisering. Rennäringfrågorna administreras f. n. centralt av lantbruksstyrelsen i Jönköping och regionalt av lantbruks-

nämnderna i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län.

I propositionen omnämns resultaten av de uppdrag som tidigare, delvis som följd av riksdagens beslut, lämnats dels åt statskontoret att utreda förutsättningarna för en lokalisering av den centrala rennäringsadministrationen till Jokkmokk, dels åt länsstyrelsen i Norrbottens län att utreda hur en flyttning kan genomföras av den regionala rennäringsadministrationen i länet från Luleå till Jokkmokk. Statskontoret har bl. a. föreslagit att en ny central myndighet inrättas för rennäringslagstiftningens tillämpning. Vidare föreslår statskontoret att länsstyrelsen i fortsättningen bör vara första besvärinstans i frågor om upplåtelse av mark ovanför odlingsgränsen och inom renbetesfjällen.

Som redovisas i propositionen har förslagen fått ett blandat mottagande av hörda remissinstanser. Statskontoret, statens naturvårdsverk, arbetsmarknadsstyrelsen, länsstyrelsen i Norrbottens län och Jokkmokks kommun har tillstyrkt dem. Bl. a. riksrevisionsverket, lantbruksstyrelsen, statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), Svenska samernas riksförbund och flertalet samebyar i Norrbottens län har avstyrkt. Jordbruksministern för sin del är inte beredd att nu ta ställning till förslagen. Han framhåller att samerättsutredningens arbete kan komma att påverka utformningen av rennäringsadministrationen varför ett slutligt ställningstagande får tas när utredningen har lämnat sitt förslag.

Utskottet har tidigare haft anledning att beröra frågan om den centrala rennäringsadministrationens lokalisering med anledning av motionsledes framförda förslag i ämnet. Utskottet har därvid ansett det motiverat att man i de fortsatta övervägandena på förevarande område även undersökte möjligheterna att lokalisera ifrågavarande administration i närmare anslutning till renskötselområdet. Sambandet med annan viktig verksamhet på området, såsom forsknings- och försöksverksamheten vid Sveriges lantbruksuniversitet och SVA, borde även uppmärksammas.

Enligt utskottets mening talar åtskilliga såväl regionalpolitiska som arbetsmarknadspolitiska skäl för att Jokkmokk prövas som ett allvarligt alternativ när det gäller att slutgiltigt välja lokaliseringsort för rennäringsadministrationen. Som ovan anförts ställer sig emellertid ett antal viktiga remissinstanser kritiska till de redovisade utredningsförslagen. Riksrevisionsverket pekar bl. a. på att några kostnadsberäkningar inte gjorts och att konsekvenserna för personal och anhöriga inte belysts. Inte heller har någon finansiering anvisats. Svenska samernas riksförbund har påpekat att en eventuell omlokalisering av rennäringsadministrationen bör ske med syfte att tjäna rennäringens intressen och behov och inte på regionalpolitiska grunder.

Utskottet är i likhet med jordbruksministern inte berett att nu ta ställning till förslagen utan anser att ett slutligt ställningstagande till hithörande frågor får tas när samerättsutredningen har lämnat sitt förslag. Utredningens arbete kan som anförs i propositionen komma att påverka utformningen av

rennäringsadministrationen. Även om åtskilliga beaktansvärda synpunkter till förmån för ett snabbt beslut i lokaliseringsfrågan har anförts i motion 2045 av Åke Selberg m. fl. (s) kan utskottet sålunda inte yrka bifall till densamma. Motionen bör därför lämnas utan ytterligare åtgärd av riksdagen.

Under förevarande punkt har utskottet funnit lämpligt att också behandla ett par mera allmänt hållna motionsyrkanden, som bl. a. berör verksamheten inom lantbruksorganisationen. I motion 2317 av Karin Andersson m. fl. (c) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motion 2312 (c) anförts om lantbruksnämndernas och skogsvårdsstyrelsernas ansvar för kvinnosysselsättning i glesbygderna. Motionärerna äsyftar därvid ett av jämställdhetskommittén i betänkandet Förvärsarbete och föräldraskap (SOU 1982:18) framlagt förslag att lantbruksnämnder och skogsvårdsstyrelser bör åläggas att ägna ökad uppmärksamhet åt arbetstillfällena för kvinnor inom resp. verksamhetsområden.

Utskottet vill erinra om att liknande yrkande behandlades av riksdagen vid föregående års budgetbehandling (JoU 1983/84:25, p. 2). I samband härmed uttryckte utskottet förståelse för motionens syfte att skapa ökad jämställdhet i fråga om kvinnors och mäns rätt till eget förvärsarbete. Utskottet framhöll att det för att uppnå detta krävdes kraftfulla åtgärder för att stärka kvinnornas ställning på arbetsmarknaden, bl. a. genom sysselsättningspolitiken. Vad gällde verksamheten inom lantbruks- och skogsvårdsorganisationerna hade speciella beslut i hithörande frågor inte tagits men självfallet hade ifrågasvarande myndigheter att iaktta de rekommendationer som allmänt utfärdats beträffande statlig verksamhet och myndighetsutövning i vad avsåg jämställdhet mellan kvinnor och män. Utskottet fäste uppmärksamheten på att regeringen efter föredragning av statsrådet Gradin, som i denna fråga samrätt med Jordbruksministern, i förra årets budgetproposition i anslutning till jämställdhetskommitténs nyss behandlade synpunkter framhöll betydelsen av att lantbruksnämnder och skogsvårdsstyrelser ägnade särskild uppmärksamhet åt möjligheterna att skapa sysselsättning för kvinnor. Med hänsyn till det anförda fann utskottet att syftet med motionsyrkandet torde bli tillgodosett utan något särskilt initiativ från riksdagens sida.

Utskottet vill änyo understryka de synpunkter utskottet förra året framförde vid behandlingen av motsvarande ärende. I samband härmed förtjänar nämnas att regeringen under hösten 1984 uppdrog åt länsstyrelserna att i samverkan med länskolnämnderna och länsarbetsnämnderna redovisa program för att stärka kvinnornas ställning på arbetsmarknaden och i utbildningsväsendet. Programmet skall redovisas till regeringen senast den 31 oktober 1985. Motionen bör mot angiven bakgrund kunna lämnas utan riksdagens ytterligare åtgärd.

I motion 2604 av Einar Larsson m. fl. (c) riktas kritik mot regeringens sätt att på en rad punkter överföra kostnader från staten till den enskilde jordbrukaren. Avgiftsfinansiering av rådgivning, veterinärbesök och lån är några exempel på regeringens förslag. Motionärerna förordar att riksdagen

ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående avgiftsfinansieringen. Utskottet vill med anledning härav anföra följande:

Jordbruksdepartementets budget präglas av den återhållsamhet som det samhällsekonomiska och statsfinansiella läget kräver. Det begränsade resursutrymmet har gjort det nödvändigt att med stor noggrannhet pröva också de mest angelägna behoven. Flertalet myndigheter inom departementets verksamhetsområde föreslås få sina anslag beräknade enligt det s. k. huvudförslaget. I vissa fall beräknas myndigheterna kunna täcka ökade kostnader genom i första hand en ökning av kostnadstäckningen i avgiftsbelagd verksamhet. Omprioriteringar av disponibla resurser föreslås också främst på skogsbrukets och naturvårdens områden.

Den avgiftsbeläggning som motionärerna särskilt anger avser områden som under senare tid varit föremål för riksdagens prövning och där den valda finansieringsformen inte föranlett någon erinran från riksdagens sida. Motion 2604 (c) avstyrks därför i förevarande del (yrkande 3).

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1984/85:2168 yrkande 9 till *Lantbruksstyrelsen* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 38 088 000 kr..
2. beträffande utbildning av klövvårdare
att riksdagen lämnar motion 1984/85:361 utan ytterligare åtgärd.
3. beträffande rennärringsadministrationens lokalisering
att riksdagen lämnar motion 1984/85:2045 utan ytterligare åtgärd.
4. beträffande kvinnoysselsättning i glesbygd
att riksdagen lämnar motion 1984/85:2317 utan ytterligare åtgärd.
5. beträffande avgiftsfinansiering
att riksdagen avslår motion 1984/85:2604 yrkande 3.

3. Markförvärv för jordbrukets rationalisering. Regeringen har under punkt B 4 (s. 21–23) föreslagit riksdagen att

1. medge att lantbruksstyrelsen för budgetåret 1985/86 får disponera en rörlig kredit av 25 000 000 kr. i riksgäldskontoret,
2. till Markförvärv för jordbrukets rationalisering för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:2168 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 8), att riksdagen hos regeringen begär uppdrag till jordfonden angående markförsäljning på ca 50 milj. kr.

I motion 1984/85:2604 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen beslutar att medge att lantbruksstyrelsen för förvärv av viss skogsmark under år 1985 får disponera en rörlig kredit av

100 000 000 kr. i riksgäldskontoret och under 1986 en rörlig kredit av 50 000 000 kr.

Utskottet

Under detta anslag anvisas medel till jordfonden. Fonden används för att finansiera lantbruksnämndernas köp av mark i samband med yttre rationalisering inom jordbruk och skogsbruk. Nämndernas inköps- och försäljningsverksamhet har stor betydelse för jordbrukets rationalisering. Fonden uppgår f. n. till närmare 370 milj. kr. Lantbruksstyrelsen disponerar dessutom en rörlig kredit i riksgäldskontoret intill 25 milj. kr. t. o. m. den 30 juni 1985 för jordfundsändamål.

Härutöver har till lantbruksstyrelsens förfogande ställts en särskild rörlig kredit för större förvärv av mark som utbudits till försäljning huvudsakligen från olika skogsföretag (prop. 1978/79:101, JoU 1978/79:17, rskr 1978/79:166). För innevarande budgetår uppgår krediten till 75 milj. kr. Den skall enligt riksdagens beslut successivt avvecklas (prop. 1982/83:100 bil. 11, JoU 1982/83:24, rskr 1982/83:204). Krediten bör enligt propositionen upphöra i och med utgången av budgetåret 1984/85. Utskottet har inte någon invändning häremot. Som anförs i propositionen kan det vid nyssnämnda tidpunkt kvarstå viss osåld mark från ifrågavarande markinköp, varför ett visst behov av en rörlig kredit kan föreligga även under nästa budgetår. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag att lantbruksstyrelsen får disponera den rörliga krediten på 25 milj. kr. även under budgetåret 1985/86. Denna kredit bör sedan upphöra. Vad här anförts innebär att utskottet inte biträder det i centerpartiets kommittémotion 2604 av Einar Larsson m. fl. framlagda förslaget om att kreditramen under 1985 bör uppgå till 100 milj. kr. och under 1986 till 50 milj. kr. Motionen avstyrks alltså i denna del (yrkande 1).

Enligt partimotion 2168 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) bör det vara möjligt att minska jordfondens tillgångar med ca 50 milj. kr. En utförsäljning av mark från jordfonden motsvarande detta värde bör därför ske. Motionärerna hänvisar i sammanhanget till vissa i motionen förordade förändringar i jordförvärvslagen, innebärande bättre villkor för deltidsjordbruk, m. m.

Som framhålls i propositionen är lantbruksnämndernas inköps- och försäljningsverksamhet, vilken sker med anlitande av jordfonden, av betydelse för jordbrukets rationalisering. Lantbruksstyrelsen redovisar i sin anslagsframställning att omsättningen på fastighetsmarknaden under de senaste åren har ökat och f. n. är hög. Detta återspeglas i såväl antalet ansökningar om jordförvärvstillstånd som antalet till lantbruksnämnderna hembjudna fastigheter av betydelse för strukturrationalisering. Kravet på jordfundsmedel kommer därför att vara ökande. Utskottet finner mot bl. a. angiven bakgrund inte skal biträda föreliggande motionsförslag, som därför avstyrks (yrkande 8).

Anslaget bör för nästa budgetår i överensstämmelse med regeringens

förslag föras upp med 1 000 kr. Propositionen föranleder i övrigt inte någon erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1984/85:2604 yrkande 1 medger att lantbruksstyrelsen för budgetåret 1985/86 får disponera en rörlig kredit av 25 000 000 kr. i riksgäldskontoret.
2. beträffande utförsäljning av mark
att riksdagen avslår motion 1984/85:2168 yrkande 8.
3. att riksdagen till *Markförvärv för jordbrukets rationalisering* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.

4. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti. Regeringen har under punkt B 5 (s. 23–26) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad i propositionen anförts om avveckling av stödformen lån med uppskjuten ränta.
2. fastställa en ram för statlig kreditgaranti för lån till jordbrukets rationalisering m. m., trädgårdsnäringsens rationalisering m. m. och rennäringens rationalisering m. m. av 4 000 milj. kr.,
3. till Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:2033 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen beslutar att i motionen nämnd avgift på kreditgarantilånen avvecklas.

I motion 1984/85:2604 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 2 och 4),

2. att riksdagen som sin mening beslutar att kreditgarantiavgift skall borttas den 1 juli 1985 för kreditgarantier till jordbruk och fiske.
4. att riksdagen ger regeringen till känna vad som anförts om lån med uppskjuten ränta.

Utskottet

Från anslaget bestrids utgifter för att täcka förluster på grund av statlig garanti för lån till jordbrukets yttre och inre rationalisering, förvärv och drift av jordbruk, maskinhållning inom jordbruket, trädgårdsnäringsens rationalisering m. m., rennäringens rationalisering m. m. samt inköp av avelshästar och ridhästar.

Det statliga finansieringsstödet till jordbrukets och trädgårdsnäringsens rationalisering lämnas i huvudsak som kreditgarantier. Regering och riksdag har årligen fastställt storleken av de ramar som lantbruksstyrelsen fått

disponera samt för vilka områden ramarna fått disponeras. Förra året beslöt riksdagen ändra utformningen av statens kreditgarantigivning. Beslutet innebar att man fr. o. m. nästa budgetår skall gå över till ett system med s. k. engagemangsramar. Engagemangsram innebär att den kreditgivande myndigheten beviljas en flerårig ram för garantigivningen med möjlighet till ny kreditgivning inom denna totalram i mån av utrymme. Systemet medför att myndigheterna får incitament att dra ned garantiernas löptider och även i övrigt hålla nere belastningen på garantiramarna. I enlighet med det riksdagsbeslut som nu redovisats föreslår jordbruksministern att lantbruksstyrelsen fr. o. m. den 1 juli 1985 i stället för årliga kreditgarantirammar tilldelas en flerårig ram, s. k. engagemangsram. Jordbruksministern bedömer att en ram av 4 000 milj. kr. skall vara tillräcklig. Statliga garantier bör liksom hittills få ges för lån till jordbrukets rationalisering m. m., för lån till trädgårdsnäringsens rationalisering m. m. och för lån till rennäringens rationalisering m. m.

Utskottet har inte något att erinra mot nyss redovisade förslag. Det bör få ankomma på lantbruksstyrelsen att fördela garantierna till de olika ändamålen. Utrymme för ny kreditgivning skapas i fortsättningen huvudsakligen genom amorteringar av lån med statliga lånegarantier. Förluster till följd av infriade garantier skall inte utgöra utrymme för ny garantigivning.

Som föreslås i propositionen bör anslaget för nästa budgetår tas upp med 20 milj. kr.

I propositionen föreslås i detta sammanhang att stödformen lån med uppskjuten ränta upphör med utgången av innevarande budgetår. Jordbruksministern framhåller att stödet som infördes budgetåret 1978/79 knappast utnyttjats alls under senare år.

Utskottet kan vitsorda att stödformen lån med uppskjuten ränta, som infördes år 1978 på förslag av 1972 års jordbruksutredning, har utnyttjats i mycket begränsad utsträckning. Låneformen utarbetades och infördes vid en tid med betydligt lägre räntenivå än som kommit att råda under den period stödet hittills har tillämpats. Stödformen har bl. a. med hänsyn till ränte- och fastighetsprisutvecklingen inte visat sig motsvara förväntningarna. Utskottet har mot angiven bakgrund inte något att invända mot regeringens förslag att stödformen lån med uppskjuten ränta avvecklas. Det kan nämnas att 1983 års livsmedelskommitté i sitt betänkande SOU 1984:86 redovisar samma uppfattning. Utskottets ställningstagande innebär att utskottet avstyrker yrkande 4 i centerpartiets kommittémotion 2604 av Einar Larsson m. fl. om bibehållande av ifrågavarande stödform.

Yrkande 2 i sistnämnda motion och yrkande 1 i motion 2033 av Einar Larsson m. fl. (c) innebär att den fr. o. m. föregående budgetår införda kreditgarantiavgiften av 1 % på utestående lånebelopp på jordbrukets, trädgårdsnäringsens och fiskets områden avvecklas. Enligt uttalanden i 1983 års finansplan bör statliga kreditramar i princip inte innehålla något subventionsmoment. På utestående garantibelopp bör därför normalt tas ut

en garantiavgift för att täcka förlustrisken, kostnaderna för administration m. m. För statliga kreditgarantier bör således i normalfallet utgå en kreditgarantiavgift, som täcker dessa kostnader. För garantisystem som tidigare inte var avgiftsbelagda skall fr. o. m. budgetåret 1983/84 en garantiavgift om normalt 1 % per år på utestående garantibelopp tas ut för de garantier som fortsättningsvis beviljas.

Utskottet har tidigare (JoU 1982/83:24 och JoU 1983/84:25) anslutit sig till uppfattningen att en kreditgaranti i princip inte bör vara förknippad med någon subvention. Utskottet har sålunda för sin del biträtt förslaget att en avgift av 1 % i likhet med vad som gäller för andra områden fortsättningsvis tas ut även på kreditgarantier för lån till rationalisering inom utskottets verksamhetsområde.

Några skäl som motiverar att utskottet ändrar uppfattning på nu ifrågavarande punkt har enligt utskottets mening inte förebragts. Utskottet anser därför att motionerna 2033 (c) och 2604 (c) i här berörda delar inte påkallar någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1984/85:2604 yrkande 4 godkänner vad i propositionen anförts om avveckling av stödformen lån med uppskjuten ränta.
2. att riksdagen fastställer en ram för statlig kreditgaranti för lån till jordbrukets rationalisering m. m., trädgårdsnäringens rationalisering m. m. och rennäringens rationalisering m. m. av 4 000 milj. kr.,
3. att riksdagen till *Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 20 000 000 kr.,
4. beträffande kreditgarantiavgift att riksdagen avslår motionerna 1984/85:2033 yrkande 1 och 1984/85:2604 yrkande 2.

5. Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering, m. m. Regeringen har under punkt B 6 (s. 26–27) föreslagit riksdagen att

1. medge att under budgetåret 1985/86 statsbidrag beviljas till trädgårdsnäringens rationalisering, m. m. med sammanlagt högst 7 000 000 kr.,
2. till Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering, m. m. för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:1078 av Gunnel Jonäng och Gunnar Björk i Gävle (båda c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen beslutar att regionalt stöd till trädgårdsnäringens rationalisering skall utgå till hela Hälsingland.

I motion 1984/85:2041 av Bertil Måbrink (vpk) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att det regionala stödet till trädgårdsnäringens rationalisering bör utgå i hela Hälsingland.

Utskottet

Från anslaget utbetalas bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering och till energibesparande åtgärder inom trädgårdsföretag enligt förordningen (1979:427) om statligt stöd till trädgårdsnäringens rationalisering (ändrad senast 1983:210). Därutöver används anslaget för bidrag till Svenska fruktfrämjandet, Svenska grönsaksfrämjandet och Svenska blomsterfrämjandet.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under denna punkt och förordar således att en oförändrad bidragsram på sammanlagt 7 milj. kr. anvisas för nästa budgetår för ändamål rörande rationalisering och energibesparande åtgärder inom trädgårdsnäringen. Anslaget bör föras upp med 7 milj. kr.

Statsbidrag till trädgårdsnäringens rationalisering kan enligt gällande bestämmelser utgå dels som allmänt stöd till investeringar i speciella rationaliseringsåtgärder, exempelvis ny teknik och samverkan, dels som stöd till investeringar i regioner, i första hand i Norrland, där det från samhällets synpunkt är önskvärt att trädgårdsnäringen utvecklas. Det regionalpolitiskt motiverade statsbidraget utgår i samband med större investeringar i trädgårdsföretag. Stödet är bl. a. motiverat av sysselsättningsskäl samt av att de naturliga förutsättningarna i vissa avseenden kan vara mindre goda. Vid den geografiska avgränsningen av stödet har dessa faktorer vägts samman. När nuvarande riktlinjer för trädgårdsnäringens politik fastställdes (prop. 1978/79:136, JoU 1978/79:29, rskr 1978/79:399) följdes i allt väsentligt ett förslag av 1974 års trädgårdsnäringens utredning innebärande att stöd borde lämnas i de fyra nordligaste länen samt i de delar av landet i övrigt som då tillhörde det inre stödområdet. Det framhölls att områdesavgränsningen borde prövas kontinuerligt av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer mot bakgrund av riktlinjerna för regionalpolitiken.

I motion 1078 av Gunnel Jonäng och Gunnar Björk i Gävle (båda c) och 2041 av Bertil Måbrink (vpk) framhålls beträffande Gävleborgs län att regionalt stöd endast kan utgå i Ljusdals kommun. Med hänsyn till att de företag som finns i länet och speciellt i Hälsingland är relativt små och kan förväntas behöva rusta upp sina anläggningar och i vissa fall bygga ut anser motionärerna att det regionala stödet bör kunna utgå i hela Hälsingland.

Stödområdesindelningen har ändrats ett par gånger sedan riksdagen år 1979 fattade beslut om trädgårdsnäringens bidragsregler och har numera en något annorlunda utformning än vid nyssnämnda tidpunkt. Även i den nya indelningen har Ljusdals kommun emellertid inplacerats i ett stödområde med mera förmånliga stödmöjligheter än exempelvis övriga delar av Hälsingland.

Utskottet finner mot bakgrund av vad nu anförts inte skäl förorda någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motionerna 1078 och 2041. De avstyrks därför.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen medger att under budgetåret 1985/86 statsbidrag beviljas till trädgårdsnäringens rationalisering, m. m. med sammanlagt 7 000 000 kr.,
2. att riksdagen till *Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering, m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 7 000 000 kr.,
3. beträffande stöd till trädgårdsnäringen i Hälsingland att riksdagen avslår motionerna 1984/85:1078 yrkande 1 och 1984/85:2041.

6. Främjande av trädgårdsnäringen. Regeringen har under punkt B 7 (s. 27–28) föreslagit riksdagen att till Främjande av trädgårdsnäringen för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 900 000 kr.

Motion

I motion 1984/85:2033 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen till anslaget Främjande av trädgårdsnäringen beslutar anslå 3 000 000 kr., en ökning med 2,1 milj. kr.

Utskottet

Från detta anslag utbetalas bidrag till vissa för trädgårdsnäringen allmännyttiga ändamål. Enligt propositionen bör anslaget i likhet med vad lantbruksstyrelsen förordad föras upp med oförändrat belopp.

Som redovisas i propositionen är det enligt lantbruksstyrelsens uppfattning av stort värde att medel finns till projekt som varken kan tas upp av försöksverksamheten eller rådgivningen på förevarande område. Utskottet delar denna uppfattning. Även om efterfrågan på bidrag hittills varit större än medelstilldelningen anser utskottet att det i rådande budgetläge inte är möjligt att höja anslaget. Utskottet godtar regeringens medelsberäkning och föreslår att motion 2033 av Einar Larsson m. fl. (c) avslås i vad däri yrkas en uppräknig av anslaget till 3 milj. kr. för nästa budgetår (yrkande 3).

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1984/85:2033 yrkande 2 till *Främjande av trädgårdsnäringen* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 900 000 kr.

7. Stöd till innehavare av fjällägenheter m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 8 (s. 28) och hemställer

att riksdagen till *Stöd till innehavare av fjällägenheter m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 1 300 000 kr.

8. Främjande av husdjursaveln m. m. Regeringen har under punkt B 9 (s. 29) föreslagit riksdagen att till Främjande av husdjursaveln m. m. för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 510 000 kr.

Motion

I motion 1984/85:2056 av Nils Åsling och andre vice talman Anders Dahlgren (båda c) yrkas att riksdagen beslutar att för budgetåret 1985/86 uppräknat anslaget Främjande av husdjursaveln m. m. från 510 000 kr. till 1 milj. kr. Kallblodsuppfödarnas organisationer skall härav tilldelas 500 000 kr. Hingstuppförädlingsanstalten Wången skall från anslaget tilldelas 300 000 kr.

Utskottet

Från anslaget bestrids bidrag till avelsföreningar och liknande organisationer. Vidare har anslaget använts för åtgärder till stöd åt hästaveln. Detta har koncentrerats i huvudsak till hästpremiering, hingsthållning och bidrag till vissa andra kvalitetsbefrämjande åtgärder enligt beslut av 1966 års riksdag. Under anslaget har under senare tid årligen anvisats ett belopp av 810 000 kr. till stöd åt hästaveln. Härav har 225 000 kr. avdelats för verksamheten vid hingstuppförädlingsanstalten Wången.

Riksdagen godkände förra året (prop. 1983/84:100 bil. 11. JoU 1983/84:25. rskr 1983/84:209) ett förslag av regeringen att huvudmannskapet för hästavelsarbetet överfördes från lantbruksstyrelsen till en huvudorganisation bildad av nuvarande hästavelsföreningar. Arbetet borde bedrivas så att övertagandet kunde ske senast den 1 juli 1985. Det förutsattes i sammanhanget att verksamheten vid hingstuppförädlingsanstalten skulle överlätas till en stiftelse med ändamålet att främst i norra Sverige främja hästaveln och hästens användning. För innevarande budgetår anvisades ett oförändrat belopp av 810 000 kr. för stöd åt hästaveln att användas för övergång till ny organisation. Anslaget borde sedan successivt avvecklas. Denna avveckling borde innefatta såväl det bidrag som lämnades till Wången som bidrag till andra avelsföreningar och liknande organisationer.

I årets budgetproposition hänvisar jordbruksministern till förra årets riksdagsbeslut och förordar att anslaget för budgetåret 1985/86 förs upp med 510 000 kr. Det bör ankomma på lantbruksstyrelsen att inom denna ram, med beaktande av nämnda riksdagsbeslut, disponera medlen på sätt som styrelsen finner lämpligt.

I motion 2056 av Nils Åsling och andre vice talman Anders Dahlgren (båda c) framhålls att det är ett mycket stort, tidsödande och oerhört kostnadskrävande program, som den nya huvudmannorganisationen för hästavelsarbetet nu eller successivt skall genomföra. Situationen för arbetshästaveln är enligt motionen särskilt utsatt, då ifrågavarande hästavelsorganisationer inte tilldelats erforderliga resurser för att kunna utnyttja den nya huvudorganisationen som avsetts. I motionen påpekas vidare att den nya styrelsen för hingstuppfödningstanstalten Wången i starten för sin verksamhet enligt gjorda analyser kommer att möta större både investerings- och driftkostnader än man tidigare räknat med. Motionärerna föreslår mot angiven bakgrund att riksdagen räknar upp anslaget från 510 000 kr. till 1 milj. kr. Härav skulle kallblodsuppfödarnas organisationer tilldelas 500 000 kr. I hingstuppfödningstanstalten Wången skulle från anslaget tilldelas 300 000 kr. Det påpekas i sammanhanget att 1 milj. kr. till landets hästavel betyder närmare 2 % av vad hästsporten erhåller genom totalisatorverksamheten.

Utskottet framhöll förra året i samband med behandlingen av regeringsförslaget om ändrat huvudmannskap för hästavelsarbetet att det var ett samhällsintresse att ett lämpligt hästmateriel finns att tillgå inom lantbruket. Enligt utskottets uppfattning fanns det anledning att väl förvalta det kulturarv som hästen och kunskapen om hästen utgör. Den kunskap och erfarenhet rörande hästavelns villkor som är representerade inom våra hästavelsorganisationer ansåg utskottet borga för att nyssnämnda mål skulle kunna uppfyllas.

När det gällde avvecklingen av det statliga stödet till hästaveln förutsatte utskottet att denna skedde i en takt som ej försvärade för organisationerna att vidmakthålla ett avelsarbete av minst samma kvalitet som f. n. och på ett sätt som medgav vederbörligt hänsynstagande till samtliga deltagande avelsföreningars intressen, alltså såväl varmbloods- som kallbloodsavelns. Särskilt framhölls att det självfallet krävdes att verksamheten i övergångsskedet inte gavs alltför snäva ramar.

Arbetshästarnas betydelse har tidigare uppmärksammats av riksdagen. Riksdagen har också vid åtskilliga tillfällen, senast förra året, understrukt angelägenheten av att draghästarnas betydelse inom skogsbruket uppmärksammas av berörda myndigheter och organ. Utskottet har också i dessa sammanhang framhållit att hingstuppfödningstanstalten Wången därvidlag har en angelägen uppgift att fylla. Som även berördes i samband med riksdagsbehandlingen av detta anslag förra året har staten och trav- och galoppsporternas centralförbund träffat överenskommelse att Svenska travsportens centralförbund (STC) och Aktiebolaget Trav och Galopp (ATG) övertar en stor del av det ekonomiska ansvaret för Wången. Domänverket, som äger delar av skogen i anslutning till hingstuppfödningstanstalten, har förklarat sig villigt att ställa mark till förfogande för körarutbildningen i den utsträckning som skogens tillstånd medger. Vidare kan nämnas att Jämtlands läns hushållningssällskap, som äger Wången, ställer fastighet, byggnader och

inventarier till stiftelsens förfogande utan ersättning.

Utskottet, som vill understryka att de nyss återgivna uttalandena från föregående riksmöte allttjämt äger giltighet, är för sin del berett godta regeringens medelsberäkning för nästa budgetår. Som anförs i propositionen bör det ankomma på lantbruksstyrelsen att inom angiven ram, med beaktande av föregående års riksdagsbeslut, disponera anslagsmedlen på sätt som styrelsen finner lämpligt.

Vad utskottet har anfört innebär att propositionen på denna punkt inte föranleder någon erinran från utskottets sida. Motion 2056 (c) bör således enligt utskottets mening lämnas utan ytterligare åtgärd av riksdagen.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1984/85:2056 till *Främjande av husdjursaveln m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 510 000 kr.

9. Särskilt stöd åt biskötsel och växtodling. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 10 (s. 29–30) och hemställer

att riksdagen till *Särskilt stöd åt biskötsel och växtodling* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 215 000 kr.

10. Främjande av rennäringen. Regeringen har under punkt B 11 (s. 30–35) föreslagit riksdagen att till *Främjande av rennäringen* för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 4 890 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:756 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas

1. att riksdagen beslutar ställa sig bakom de i motionen anförda målen för rennäringen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som angivits om ramen för förhandlingsordningen mellan staten och rennäringen samt att staten vid dessa förhandlingar bör företrädas av statens jordbruksnämnd.

3. att riksdagen beslutar uppräknat anslaget B 11. *Främjande av rennäringen* med 800 000 kr. utöver vad som föreslås i budgetpropositionen.

I motion 1984/85:1412 av Margareta Winberg och Marianne Stålberg yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag om förändring av rösträttsreglerna i samebyn,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag till modernisering av språket i rennäringsslagen.

I motion 1984/85:2000 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) yrkas att riksdagen begär att regeringen framlägger förslag om trygghetspaket för renskötande samer och att det finansieras inom befintlig anslagsram.

I motion 1984/85:2168 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 14), att riksdagen anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 800 000 kr. höjt anslag till Främjande av rennäringen för trygghetspaket för renskötare.

Utskottet

Förevarande anslag används för upplysning, rådgivning och kontaktåtgärder på rennäringens område samt för bidrag till konsulentverksamhet vid Svenska samernas riksförbund. Vidare används anslaget för underhåll av vissa anläggningar i renskötseområdet, för inventering av renbetesmarker och till bidrag avseende rennäringens katastrofskadeskydd samt för särskilda ändamål som gagnar renskötande samer. Anslaget används också till åtgärder till följd av 1972 års svensk-norska renbeteskonvention.

För innevarande budgetår lämnas statligt ekonomiskt stöd till rennäringen från detta anslag med sammanlagt 2 690 000 kr., varav 1 030 000 kr. avser underhåll av s. k. riksgränsstängsel och vissa renskötscelanläggningar. I övrigt lämnas bidrag till rådgivningsverksamhet, till katastrofskadeskydd, till konsulentverksamhet hos Svenska samernas riksförbund, till kartläggning av renarnas vinterbete och till en liv- och olycksfallsförsäkring för de renskötande samerna. Fördelningen mellan de olika ändamålen redovisas varje år för riksdagen och fastställs av regeringen. Inom en årlig ram av f. n. 2 milj. kr. kan statlig kreditgaranti lämnas för lån till rennäringens rationalisering. Härutöver lämnas prisstöd med f. n. 190 kr. per slaktad ren. Medel härför anvisas över anslaget Prisstöd till jordbruket i norra Sverige. För innevarande budgetår beräknas slakten uppgå till ca 65 000 renar. Med utgångspunkt häri kan prisstödet beräknas komma att uppgå till drygt 12 milj. kr.

Under punkten lämnas en översiktlig redovisning av rennäringens kommitténs (Jo 1979:08) förslag rörande rennäringens ekonomi. Som framgår av redovisningen har kommittén behandlat ett flertal frågor som är under utredning eller som övervägs i regeringkansliet. Enligt jordbruksministerns mening talar detta i och för sig för att ställningstagandena till alla kommitténs förslag borde anstå tills en samlad redovisning kan göras. Han anser emellertid att det är angeläget att vissa frågor tas upp till behandling redan nu. Det gäller frågor som mera direkt hänger samman med det statliga ekonomiska stödet till rennäringen samt kommitténs förslag om mer formaliserade överläggningar mellan staten och företrädare för rennäringen.

Kommittén föreslår att storleken av det statliga prisstödet skall bli föremål för årliga överläggningar mellan rennäringen och staten. Överläggningarna skall mynna ut i en överenskommelse om främst för rennäringen viktiga ekonomiska frågor. Staten bör enligt kommittén företrädas av statens jordbruksnämnd samt vid behov också av lantbruksstyrelsen och skogsstyrelsen medan rennäringen bör företrädas av Svenska samernas riksförbund.

Kommittén föreslår vidare att en särskild arbetsgrupp tillsätts med uppdrag att göra en genomgång av rennäringslagstiftningens tillämpning och utarbeta s. k. allmänna råd beträffande dess tillämpning m. m. Jordbruksministern delar kommitténs uppfattning att årliga överläggningar mellan staten och företrädare för rennäringen bör komma till stånd. Överläggningarna bör i första hand avse ekonomiska frågor. De bör ske inom ramen för de anslag som riksdagen anvisar. För att överläggningarna skall få en reell innebörd anses dock den nuvarande uppdelningen av ifrågavarande anslag i anslagsposter böra slopas så när som i fråga om underhåll av riksgränsstängsel och renskötselaneläggningar. De sistnämnda anslagsposterna avser åtaganden till följd av konvention och avtal. Jordbruksministern föreslår att anslaget räknas upp med 2 milj. kr. för att möjliggöra insatser främst för de från allmän synpunkt angelägna åtgärderna försöksverksamhet med stödutfodring och kartläggning av renskötselns markanvändning.

Medlen bör enligt propositionen fördelas på användningsområden genom beslut av lantbruksstyrelsen efter årliga överläggningar mellan staten och företrädare för rennäringen. Det föreslås att staten vid överläggningarna företräds av lantbruksstyrelsen medan rennäringen företräds av Svenska samernas riksförbund. I frågor som rör marknadsåtgärder bör enligt förslaget samråd ske med statens jordbruksnämnd. En uppräknig av anslaget bör vidare göras med 200 000 kr. för underhåll av riksgränsstängsel och för underhåll av vissa renskötselaneläggningar.

Sammanlagt innebär regeringens förslag sålunda att anslaget räknas upp med 2,2 milj. kr. till 4 890 000 kr.

Renskötarnas sociala trygghetssystem tas upp i motionerna 756 av Einar Larsson m. fl. (c), 2000 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) och 2168 av Bengt Westerberg m. fl. (fp). Motionärerna framhåller att rennäringskommittén föreslagit att försäkringsskyddet för de renskötande samerna byggs ut genom ett trygghetspaket liknande det som införts för jordbrukare. Kommittén liksom senare SSR har uttalat att detta förslag framstår som ett av de mest angelägna av dem som kommittén lagt fram. I c- och fp-motionerna ifrågasätts om regeringens förslag är tillräckligt för att möjliggöra införandet av ett trygghetspaket och man föreslår därför att anslaget räknas upp med 800 000 kr. för ändamålet. Enligt m-motionen bör i rådande budgetläge, då stram anslagsgranskning är angelägen, frågan prioriteras inom den i propositionen med 2 milj. kr. uppräknade anslagsramen.

Utskottet har tidigare (JoU 1981/82:21, p. 13) för sin del understrukt angelägenheten av att rennäringsutövarna på sikt tillförsäkras ett socialt försäkringsskydd som motsvarar det som gäller för andra jämförbara grupper. Enligt utskottets mening finns starka skäl för att de sociala trygghetsfrågorna för de renskötande samerna löses efter samma mönster som gäller för jordbrukare. Rennäringskommitténs förslag står sålunda i god överensstämmelse med den uppfattning utskottet redovisat.

Utskottet delar i likhet med jordbruksministern rennäringskommitténs

uppfattning att årliga överläggningar mellan staten och företrädare för rennäringen bör komma till stånd, i första hand avseende ekonomiska frågor och inom ramen för de anslag som riksdagen anvisar. Enligt utskottets mening bör frågan om införande av en trygghetsförsäkring för renskötare aktualiseras vid dessa överläggningar. I rådande situation med starka krav på en restriktiv budgetprövning anser utskottet inte att tillräckliga skäl anförts som motiverar en ytterligare uppräknig av anslaget utöver de 2,2 milj. kr. regeringen föreslagit för nästa budgetår. Utskottet tillstyrker för sin del regeringens förslag och föreslår i enlighet härmed att förslagen om anslagsuppräknig i motionerna 756 (c) yrkande 3 och 2168 yrkande 14 avslås. Mot bakgrund av vad nyss anförts anser utskottet något sådant särskilt uttalande i frågan som begärs i motion 2000 (m) inte erforderligt. Även denna motion bör sålunda avslås.

Den i propositionen föreslagna överläggningsordningen med lantbruksstyrelsen som företrädare för staten möter invändningar i ett par av motionerna. Enligt motion 756 av Einar Larsson m. fl. (c) är det mer ändamålsenligt att följa rennäringskommitténs förslag att staten skall företrädas av jordbruksnämnden, något som skulle hindra att lantbruksstyrelsen på lämpligt sätt tog del i överläggningarna genom att ta fram underlagsmaterial m. m. Motionärerna anser, oberoende av vem eller vilka som skall företräda staten vid dessa överläggningar, att det är nödvändigt att fastslå att överläggningarna bör ske utifrån en helhetssyn på samerna och de samiska näringarna. Samma mening uttrycks i motion 2168 av Bengt Westerberg (fp) vari också framhålls att övervägande skäl talar för att jordbruksnämnden bör företräda staten. Det påpekas att nämnden redan har en utbyggd förhandlingsapparat för ändamålet. I motionen framläggs dock inte något särskilt yrkande i ämnet.

Utskottet vill i förevarande fråga anföra följande. När det gäller jordbruket och fisket företräder jordbruksnämnden staten i överläggningar som berör prisstödsfrågor. Andra för nämnda näringar viktiga frågor handhas av de myndigheter som har att bevaka dessa frågor. Enligt instruktionen för lantbruksstyrelsen och lantbruksnämnderna ingår bland lantbruksstyrelsens särskilda åligganden att leda de statliga åtgärder för att främja rennäringen. Som förut redovisats finansieras sådana åtgärder i stor utsträckning från bl. a. detta anslag som hittills disponerats av lantbruksstyrelsen. Någon ändring härvidlag är inte avsedd. Jordbruksnämnden handlägger på rennäringens område frågor som har med pristöd och marknadsfrågor att göra. Redan detta förhållande talar för att jordbruksnämnden vid sidan av lantbruksstyrelsen måste ges en aktiv roll i de föreslagna överläggningarna, så att nämndens sakkunskap i marknads- och prisfrågor utnyttjas. Enligt utskottets uppfattning bör de förordade överläggningarna på myndighetsplanet omfatta såväl lantbruksstyrelsen som jordbruksnämnden med lantbruksstyrelsen som huvudansvarig och ske inom ramen för de anslag som riksdagen anvisar på rennäringens område.

Utskottet ansluter sig under angivna villkor till regeringens uppfattning

när det gäller formerna för de årliga överläggningarna mellan staten och rennäringen. Motion 756 (c) yrkande 2 bör i överensstämmelse härmed inte föranleda någon riksdagens ytterligare åtgärd.

Likaledes föreslår utskottet att nyssnämnda motion inte nu föranleder någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida i vad den avser yrkande om att riksdagen skulle uttala sig för vissa delmål för rennäringen (yrkande 1). Bättre underlag för att pröva hithörande spörsmål bör föreligga när samerättsutredningen framlagt sitt betänkande.

I motion 1412 av Margareta Winberg och Marianne Stålberg (båda s) yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om förändring av rösträttsreglerna i sameby, syftande till en ökad jämställdhet mellan könen. Vidare föreslås en modernisering av språket i rennärlagslagen.

Kravet på ändrade rösträttsregler inom samebyn motsvarar ett förslag som reservationsvis fogades till rennärlagskommitténs betänkande. Som bl. a. SSR har framhållit i skrivelse till utskottet bör det vara möjligt att inom ramen för rennärlagslagen i dess nuvarande lydelse tillgodose motionärernas syfte. Utskottet finner självfallet den väckta frågan värd att beakta. Det torde dock krävas vissa närmare överväganden innan frågan om en ändring av rösträttsreglerna kan avgöras. Enligt utskottets mening synes naturligt att frågan tas upp i samband med de överläggningar mellan staten och rennäringen som tidigare berörts.

Rennärlagslagens språk bör, i likhet med vad som tillämpas för andra lagar, moderniseras efter hand som ändringar av andra skäl sker i lagen. Frågan bör, om inte förr, komma upp i samband med behandlingen av samerättsutredningens kommande förslag.

Utskottet föreslår med hänvisning till det anförda att motion 1412 (s) lämnas utan ytterligare åtgärd av riksdagen.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1984/85:756 yrkande 3 och 1984/85:2168 yrkande 14 till *Främjande av rennäringen* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 4 890 000 kr.,
2. beträffande trygghetspaket för renskötande sameer att riksdagen lämnar motion 1984/85:2000 utan ytterligare åtgärd,
3. beträffande överläggningar mellan staten och företrädare för rennäringen att riksdagen lämnar motion 1984/85:756 yrkande 2 utan ytterligare åtgärd,
4. beträffande delmål för rennäringen att riksdagen lämnar motion 1984/85:756 yrkande 1 utan ytterligare åtgärd,
5. beträffande rösträttsregler inom sameby, m. m. att riksdagen lämnar motion 1984/85:1412 utan ytterligare åtgärd.

Jordbruksprisreglering

11. Statens jordbruksnämnd och Lantbruksekonomiska samarbetsnämnden. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna C 1 – C 2 (s. 36–38) och hemställer

1. att riksdagen till *Statens jordbruksnämnd* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 27 220 000 kr.,
2. att riksdagen till *Lantbruksekonomiska samarbetsnämnden* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 2 507 000 kr.

12. Inköp av livsmedel m. m. för beredskapslagring och Kostnader för beredskapslagring av livsmedel m. m. Regeringen har under punkterna C 4 – C 5 (s. 38–42) föreslagit riksdagen att

1. till Inköp av livsmedel m. m. för beredskapslagring för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 46 379 000 kr.,
2. till Kostnader för beredskapslagring av livsmedel m. m. för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 211 808 000 kr.

Motion

I motion 1984/85:2168 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 12 och 13),

12. att riksdagen anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 6,3 milj. kr. minskat anslag till Inköp av livsmedel m. m. för beredskapslagring på 40,079 milj. kr.,

13. att riksdagen anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 10 milj. kr. minskat anslag till Kostnader för beredskapslagring av livsmedel m. m.

Utskottet

Regeringens förslag under nu förevarande båda anslag innebär att för nästa budgetår 46 379 000 kr. anvisas för inköp av livsmedel m. m. för beredskapslagring och andra beredskapsåtgärder och att anslaget till kostnader för beredskapslagring av livsmedel m. m. förs upp med 211 808 000 kr.

I motion 2168 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) förordas en minskning av anslagen med resp. 6,3 milj. kr. och 10 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag.

Som anförs i propositionen har mot bakgrund av 1982 års försvarsbeslut (prop. 1981/82:102, FöU 1981/82:18 och 20, rskr 1981/82:374 och 403) samt anvisningar från regeringen programplanering genomförts för det ekonomiska försvaret under perioden 1985/86 – 1989/90.

I försvarsbeslutet anges att minimibehovet av livsmedel måste kunna tillgodoses med hög säkerhet även i långvariga försörjningskriser. Målet för

livsmedelsprogrammet är att livsmedelsproduktionen skall kunna ställas om till i huvudsak självförsörjning. Sådana varor som inte kan produceras i eller importeras till landet vid en kris och som erfordras för att klara en omställningsperiod och för att ge erforderlig uthållighet i övrigt bör beredskapslagras.

Av redovisningen för statens jordbruksnämnds anslagsframställning framgår att regeringens förslag bl. a. innebär att lagringsmålen för beredskapslagringen av produktionsmedel för jordbruket inte nås förrän i början av budgetåret 1994/95. Utskottet anser att riksdagen i rådande budgetläge bör acceptera i propositionen gjorda medelsberäkningar under ifrågavarande båda anslag. Den ytterligare fördröjning i uppnåendet av lagringsmålen som skulle bli följden av ett bifall till yrkandena i motion 2168 kan utskottet däremot inte godta. Motionen avstyrks därför i berörda delar (yrkandena 12 och 13).

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1984/85:2168 yrkande 12 till *Inköp av livsmedel m. m. för beredskapslagring* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 46 379 000 kr.,
2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1984/85:2168 yrkande 13 till *Kostnader för beredskapslagring av livsmedel m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 211 808 000 kr.

Skogsbruk

13. Skogsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelserna. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna D 1 – D 2 (s. 44–47) och hemställer

1. att riksdagen till *Skogsstyrelsen* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 30 567 000 kr.,
2. att riksdagen medger att skogsstyrelsen under budgetåret 1985/86 får disponera en rörlig kredit av 65 000 000 kr. i riksgäldskontoret,
3. att riksdagen till *Skogsvårdsstyrelserna* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

14. Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter. Regeringen har under punkt D 3 (s. 47) föreslagit riksdagen att till Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 138 370 000 kr.

Motion

I motion 1984/85:443 av John Andersson (vpk) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen under bil. 11 D 3 Skogsvårdsstyrelserna:

Myndighetsuppgifter beslutar anvisa ett med 10 000 000 kr. till 148 370 000 kr. förhöjt belopp.

Utskottet

Över anslaget anvisas medel för skogsvårdsstyrelsernas myndighetsuppgifter. Regeringen föreslår att medel härför beräknas med utgångspunkt i ett ettårigt huvudförslag för nästa budgetår. Det innebär enligt jordbruksministern att skogsvårdsstyrelserna får mindre resurser för verksamheten inom de områden som skogsvårdsstyrelsen redovisat.

I motion 443 framhåller John Andersson (vpk) att en förutsättning för att den skogspolitiska målsättningen skall uppnås och att de problem som finns inom skogsbruket skall kunna lösas är att tillsynsmyndigheten får erforderliga resurser. Mot bakgrund av skogsnäringsens betydelse ter det sig enligt motionären märkligt att föredragande departementschefen anser att skogsvårdsstyrelsen bör få mindre resurser för denna tillsyn. Anslaget bör därför ökas med 10 milj. kr. utöver förslaget i propositionen.

Utskottet får för sin del betona vikten av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. Enligt utskottets mening bör det vara möjligt för styrelserna att fullgöra sina uppgifter inom ramen för de resurser som anges i propositionen. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag och avstyrker motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 1).

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1984/85:443 yrkande 1 till *Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 138 370 000 kr.

15. Skogsvårdsstyrelserna: Frö- och plantverksamhet. Regeringen har under punkt D 4 (s. 47–48) föreslagit riksdagen att till Skogsvårdsstyrelserna: Frö- och plantverksamhet för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

Motion

I motion 1984/85:635 av Gunnel Jonäng och Gunnar Björk i Gävle (båda c) yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär en allsidig utredning om skogsvårdsorganisationens plantverksamhet.
2. att riksdagen uttalar sig för att en plantskola för barrotsplanter bör finnas i Norrland och att därför plantskolan i Kratte Masugn bör fortsätta sin verksamhet.

Utskottet

Under anslaget tas upp ett formellt belopp av 1 000 kr. till skogsvårdsstyrelsernas frö- och plantverksamhet. Utskottet har ingen erinran mot detta och tillstyrker således regeringens förslag.

I motion 635 erinrar Gunnel Jonäng och Gunnar Björk i Gävle (båda c) om att skogsstyrelsen har beslutat att plantskolan i Kratte Masugn i Hofors kommun skall läggas ned år 1989. Motionärerna vänder sig mot detta beslut som enligt deras mening är ägnat att försämra den regionala balansen och sysselsättningen. Beslutet har dessutom tillkommit på ett bristfälligt underlag, hävdar de. Motionärerna yrkar på en allsidig utredning av skogsvårdsorganisationens plantverksamhet. En plantskola för barrotsplantor bör finnas i Norrland, anser de. Plantskolan i Kratte Masugn bör fortsätta sin verksamhet.

Skogsstyrelsen har beslutat om en strukturrationalisering av plantskoleverksamheten för att kunna genomföra nödvändiga investeringar under 1980-talet. Utskottet redogjorde för denna strukturrationalisering i samband med budgetbehandlingen år 1984 (prop. 1983/84:100, JoU 1983/84:25 s. 29). Utskottet fann då i likhet med jordbruksministern att skogsstyrelsens samlade plan för frö- och plantproduktionen borde genomföras. Planen hade utformats efter en ingående och omfattande analys av förhållandena, undergått remissbehandling och varit föremål för förhandlingar med personalorganisationerna före beslutet. Riksdagen avslög i enlighet med utskottets förslag ett motionsyrkande om ändring av planen.

Utskottet kan, mot bakgrund bl. a. av att skogsstyrelsen sålunda nyligen genomfört ett omfattande utredningsarbete, icke finna fog för motionärernas krav på ännu en utredning av skogsvårdsorganisationens plantverksamhet.

Utskottet får vidare erinra om att nedläggningen av plantskolan i Kratte Masugn ingår som ett led i den tidigare nämnda strukturrationaliseringen. Det må f. ö. framhållas att ytterligare en plantskola i Norrland, nämligen Vidsele i Norrbottens län, producerar barrotsplantor. Så gör även Deje plantskola i Värmland, som i klimathänseende kanske ligger närmare Kratte Masugn.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionen.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Skogsvårdsstyrelserna: Frö- och plantverksamhet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. beträffande utredning om plantverksamheten m. m.
att riksdagen avslår motion 1984/85:635.

16. Skogsvårdsstyrelserna: Investeringar. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt D 5 (s. 48-49) och hemställer

att riksdagen till *Skogsvårdsstyrelserna: Investeringar* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 65 000 000 kr.

17. Bidrag till skogsvård m. m. Regeringen har under punkt D 6 (s. 49–51) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad i propositionen förordats om det statliga ekonomiska stödet till skogsvård m. m.,
2. medge att under budgetåret 1985/86 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 324 000 000 kr. till skogsvård m. m.,
3. till Bidrag till skogsvård m. m. för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 320 000 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:667 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) yrkas

1. att riksdagen beslutar att bidragsformerna 2, 3 och 5 under D 6 i proposition 1984/85:100 avvecklas fr. o. m. den 1 juli 1985.
2. att riksdagen beslutar att i proposition 1984/85:100 föreslaget anslag till bidrag till skogsvård minskas med 200 milj. kr. och att riksdagen anvisar ett förslagsanslag om 120 milj. kr.,
3. att riksdagen beslutar hos regeringen begära att skogsstyrelsen får i uppdrag att snarast göra en översyn av möjligheterna till personalminskning vid styrelsen och skogsvårdsstyrelserna när det skogliga bidragssystemet tas bort.
4. att riksdagen beslutar att det regionalpolitiska stödet till skogsbruket skall utgå i huvudsak i enlighet med tidigare ordning.
5. att riksdagen beslutar att begära att regeringen upptar förhandlingar med representanter för skogsägarna och skogsindustrin hur för skogsbruket gemensamma angelägenheter fortsättningsvis skall finansieras.

I motion 1984/85:752 av John Andersson och Paul Lestander (båda vpk) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ett trygghetspaket för skogsbrukare.

I motion 1984/85:1400 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas att riksdagen beslutar att ett försäkringsskydd för skogsbrukare skall införas.

I motion 1984/85:2001 av Arne Andersson m. fl. (m) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om utredning rörande skogsvårdsavgiftens användningsområde.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om trygghetsförsäkring för skogsbrukare.
3. att riksdagen beslutar att anslag till skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd (5:3) inte skall utgå fr. o. m. budgetåret 1985/86.
4. att riksdagen beslutar att till Bidrag till skogsvård m. m. för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 173 000 000 kr.

I motion 1984/85:2011 av Gunhild Bolander m. fl. (c, s, m) yrkas att

riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärd för att övergångsvis ersätta skador på nyplanterad skog.

I motion 1984/85:2018 av Nils-Olof Gustafsson (s) yrkas att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag om trygghetspaket för självverkssamma skogsbrukare.

I motion 1984/85:2168 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 15–17).

15. att riksdagen beslutar anvisa 15 milj. kr. till trygghetspaket för skogsbrukare.

16. att riksdagen anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 20 milj. kr. minskat anslag till Bidrag till skogsvård m. m.,

17. att riksdagen beslutar att ramen för statsbidrag till skogsvård m. m. uppgår till 300 milj. kr. för budgetåret 1985/86.

I motion 1984/85:2580 av Bo Arvidson m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående behovet av en översyn av tillämpningen av ädellövskogslagen och skogsvårdslagen vad avser 5 § 3-skogar och anslagsfördelningen.

I motion 1984/85:2618 av Ivar Virgin m. fl. (m) yrkas att riksdagen beslutar att hos regeringen anhålla om förslag till ändrade bidragsvillkor för de s. k. 5:3-skogarna i enlighet med vad som i motionen anförts.

I motion 1984/85:2745 av Gunnel Jonäng och Gunnar Björk i Gävle (båda c) yrkas, med hänvisning till vad som anförts i motion 1984/85:2744, såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen hos regeringen begär att det införs ett klenvirkesstöd för utförande av förstagallring.

Utskottet

Från anslaget bekostas bidrag till särskilda skogsvårdsåtgärder inom det skogliga stödområdet, skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd, dikning, ädellövskogsbruk och åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter. Vidare bekostas översiktliga skogsinventeringar från anslaget. Bidragsbestämmelserna finns i förordningen (1979:792) om statligt stöd till skogsbruket och i ädellövskogsförordningen (1984:120).

Enligt propositionen bör rambeloppet för särskilda skogsvårdsåtgärder inom det skogliga stödområdet räknas ned med 4,5 milj. kr. sedan röjningsskyldigheten enligt skogsvårdslagen (1979:429) numera slagit igenom helt och bidrag till eftersatt röjning därför inte längre bör lämnas. Jordbruksministern anför bl. a. följande om de övriga delposterna under anslaget. Programmet för åtgärder i lågproducerande skogar bör bättre anpassas till bedömningen av lämpliga objekt för åtgärder. Rambeloppet för skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd bör med hänsyn

härtill räknas ned med 34 milj. kr. Ramen för bidrag till skötsel av ädellövskog bör räknas upp från 3 till 4,5 milj. kr. och rambeloppet för dikningsbidrag med 2 milj. kr. Med hänsyn till behovet av bl. a. underlag för nya skogsbruksplaner bör rambeloppet för översiktliga skogsinventeringar räknas upp med 9 milj. kr.

Med stöd av förordningen om statligt stöd till skogsbruket har statsbidrag lämnats för skador på plantering till följd av frost- och sorkangrepp. Sådana skador omfattas numera av skogsförsäkring. Mot bakgrund härav bör statsbidrag för dessa ändamål i likhet med för andra försäkringsbara skador inte lämnas i fortsättningen.

Regeringen föreslår att en sammanlagd ram av 324 milj. kr. för bidrag till skogsvård m. m. tas upp för budgetåret 1985/86. Regeringen bör kunna jämka fördelningen mellan de olika ändamålen. För utbetalning under anslaget beräknar jordbruksministern 320 milj. kr.

I motioner från tre partier föreslås nedskärning av anslaget.

Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) kräver i partimotion 667 att de skogliga bidragen med undantag för dem som har regionalpolitisk karaktär skall avskaffas. I följdmotion 668 yrkas att skogsvårdsavgiften avskaffas. Sistnämnda yrkande bereds av skatteutskottet (SkU 1984/85:39). Enligt motionärerna har skogsvårdsavgiften från att ha varit en skäligen betydelslös avgift kommit att framstå som en djupt orättvis och betydande skatt som sedermera fått karaktären av en oskäligen punktskatt på skogsbruket. Den är också ett medel för en statlig byråkrati att transferera pengar mellan olika skogsägare på ett sätt som inte är till gagn för skogsnäringen som helhet. Motionärerna anser att bidrag till "Särskilda skogsvårdsåtgärder inom det skogliga stödområdet" har rent regionalpolitisk karaktär. Bidragen skall då enligt centerpartiets uppfattning finansieras genom statsmedel som inte speciellt belastar näringen. Inte heller ädellövskogsbruk är en angelägenhet av speciellt värde för skogsbruket. Bidrag för detta ändamål får därför ses som ett allmänt anslag för naturvården. I enlighet med det anförda yrkas i motionen att bidragsformerna 2 (skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd), 3 (dikning) och 5 (översiktliga skogsinventeringar) under anslaget avvecklas från den 1 juli 1985. Anslaget kan därigenom minskas med 200 milj. kr. och sammanlagt utgå med 120 milj. kr. Det regionalpolitiska stödet till skogsbruket bör utgå i huvudsak i enlighet med tidigare ordning. Riksdagen bör begära att regeringen tar upp förhandlingar med representanter för skogsägarna och skogsindustrin om hur de för skogsbruket gemensamma angelägenheterna skall finansieras fortsättningsvis. Samtidigt bör skogsstyrelsen få i uppdrag att snarast göra en översyn av möjligheterna till personalminskning vid styrelsen och skogsvårdsstyrelserna, när det skogliga bidragssystemet tas bort.

Likartade tankegångar redovisas i den moderata kommittémotionen 2001 av Arne Andersson i Ljung m. fl. Motionärerna anser att skogsnäringens ställning bör stärkas vilket enligt deras mening bäst sker i största möjliga

frihet och inte genom regleringar och styrningar från statens sida. Förslagen är dock mindre långtgående än dem som lagts fram i motion 667. De utgår från en sänkning i ett första steg av skogsvårdsavgiften till 0,3 % av skogsbruksvärdet – från nuvarande nivå om 0,8 % – den 1 juli 1985. Inflytande avgiftsmedel bör då användas för att finansiera de för skogsbruket mest angelägna gemensamma åtgärderna, såsom branschinstitutet, information och trygghetspaket för skogsbruket. Av de bidrag som finansieras med medel under förevarande anslag bör bidragen till avveckling av lågproducerande bestånd, s. k. 5 § 3-skogar, utgå, anser motionärerna. De är heller inte beredda att, som föreslås i propositionen, öka anslaget till översiktliga skogsinventeringar utöver den ram av 37 milj. kr. som anvisats i innevarande års budget. Motionärerna yrkar att riksdagen anvisar 173 milj. kr. vilket innebär en minskning med 147 milj. kr. jämfört med regeringens förslag. I folkpartiets partimotion 2168 av Bengt Westerberg m. fl. yrkas en minskning av anslaget med 20 milj. kr. till 300 milj. kr. Förslaget motiveras av att anslaget hittills inte har utnyttjats helt ut och relateras även till partiets övriga förslag angående skogsbruket och förändringar i skogsvårdslagen.

Bidragen till avveckling av lågproducerande bestånd, s. k. 5:3-skogar, bör utgå, anser Ivar Virgin m. fl. (m) i motion 2618. Den enskilde skogsägaren bör ha så stor frihet som möjligt att bestämma över hur skogsbruket skall bedrivas. De åtgärder han bör vidta skall inte styras av statliga bidrag, anför motionärerna.

Riksdagen avslag vid budgetbehandlingen för ett år sedan motionsyrkanden av samma karaktär som dem vilka berörts i det föregående (prop. 1983/84:100, JoU 1983/84:25). Utskottet framhöll därvid bl. a. att ett bifall till motionskravet att avskaffa skogsvårdsavgiften skulle innebära att man avvecklade ett av de medel som under lång tid finansierat svensk skogsvård. En sådan åtgärd skulle på sikt bli till skada för skogsnäringen. Sett över en längre tidsperiod borde flertalet skogsägare dra fördel av de åtgärder som finansieras genom avgiften. Enligt utskottets mening var det heller inte rimligt att beröva staten inkomsterna från skogsvårdsavgiften och samtidigt låta det regionalpolitiska stödet utgå som förut.

Utskottet får i detta sammanhang erinra om att skogsvårdsavgifterna enligt riksdagens beslut skall användas för sådana ändamål som är till nytta för skogsbruket som sådant eller på sådant sätt att alla skogsägare kan få del av dem. Riksdagen har även uttalat att avgiften skall betraktas som skogsägarnas bidrag till de allmänna insatserna i vid mening för det svenska skogsbruket. De argument som utskottet anförde för ett år sedan mot förslagen att avveckla eller minska olika bidrag till skogsvård resp. avveckla skogsvårdsavgiften helt eller delvis äger full giltighet i dag. På sikt skulle ett bifall till motionskraven bli till skada för skogsnäringen. För nästa budgetår behöver, som jordbruksministern framhållit, resurserna för de översiktliga skogsinventeringarna ökas med hänsyn till behovet av bl. a. underlag för nya skogsbruksplaner. Likaså bör ramen för bidrag till skötsel av ädellövskogar

vidgas. Anslaget till bidrag till åtgärder i lågproducerande skogar, s. k. 5:3-skogar, har räknats ned i regeringens förslag. Programmet för dessa åtgärder bör som jordbruksministern framhållit bättre anpassas till kravet på hänsyn till naturvårdens intressen. Utskottet finner sammanfattningsvis att regeringens förslag beträffande anslagets storlek och fördelning på olika stödprogram är väl avvägt. Riksdagen bör således godkänna vad jordbruksministern förordat om det statliga ekonomiska stödet till skogsbruket såvitt nu är i fråga samt anvisa medel i enlighet med regeringens förslag. Det sagda innebär att utskottet avstyrker motionerna 676 i dess helhet, 2001 såvitt nu är i fråga (yrkandena 1, 3 och 4), 2168 såvitt nu är i fråga (yrkandena 16 och 17) samt 2618.

I motion 2580 betonar Bo Arvidson m. fl. (m) det inbördes sambandet mellan bidragen till ädellövskog och till avveckling av lågproducerande bestånd. Enligt motionen är det för skogsbruket i Skåne mycket angeläget att frågan om utveckling av ädellövskogbruket uppmärksammas. Frågan om de konflikter som kan uppstå vid tillämpningen av ädellövskogslagen och skogsvårdslagen (5:3) bör bli föremål för en översyn, anser motionärerna.

Utskottet får erinra om att ädellövskog på skogsmark liksom annan skog skall skötas i enlighet med skogsvårdslagens bestämmelser. Detta innebär bl. a. att skogsvårdslagens bestämmelser om avverkning, anläggning av ny skog och naturvårdshänsyn är tillämpliga för ädellövskog på skogsmark. För vissa lågproducerande ädellövskogar föreligger inte skyldighet enligt 5 § 3 skogsvårdslagen att avverka den ädla lövskogen och anlägga ny skog. Detta gäller bl. a. marker som är av särskilt intresse av naturvårds- eller kulturminnesvårdsskäl. Frågan om gränsdragningen mellan skogsvårdslagens och ädellövskogslagens bestämmelser har behandlats i samband med beslutet om införande av ädellövskogslagen (prop. 1983/84:94, JoU 1983/84:23). Motionens syfte såvitt nu är i fråga (yrkande 2) är således i det väsentliga tillgodosett. Yrkandet avstyrks på den grunden.

Som framgår av den inledningsvis lämnade redogörelsen för regeringens förslag bör statsbidrag inte lämnas i fortsättningen för skador på plantering till följd av frost- och sorkangrëpp. Dessa skador omfattas nämligen numera av skogsförsäkring. I motion 2011 hävdar Gunhild Bolander m. fl. (c, m, s) att det från rättvisesynpunkt vore viktigt att ersätta skador på vissa planteringar på Gotland som drabbades av frost i juni 1983. Dessa skador har enligt motionen endast delvis kunnat åtgärdas på grund av brist på plantor och bidragsmedel.

Regeringens förslag i nu berört hänseende gäller enbart framtida skador, som inträffar efter den 1 juli 1985. De nya bestämmelserna får således ingen inverkan på skador som redan inträffat. De skador som motionärerna talar om har enligt vad utskottet erfarit f. ö. varit föremål för regeringens bedömning. Regeringen avsåg nämligen i oktober 1984 ansökningar från ett stort antal fastighetsägare på Gotland om särskilt bidrag till följd av naturskada. Av den utredning som gjorts i ärendet framgick att särskilda

åtgärder redan hade vidtagits dels genom att särskilda bidragsmedel hade avsatts för ändamålet, dels i form av beslut om bidrag i enskilda fall. Någon anledning för riksdagen att vidta någon ytterligare åtgärd med anledning av motionen föreligger icke. Motionen avstyrks således.

Jordbruksministern tar under anslaget D 6 även upp frågan om en s. k. trygghetsförsäkring för skogsbrukare. Han erinrar om att regeringen i december 1981 avvisat en framställning från Lantbrukarnas riksförbund om att medel via skogsvårdsavgiften skulle avdelas för att täcka en sådan försäkring. Vidare erinras om att riksdagen år 1982 uttalat att det vore värdefullt om även de yrkesverksamma skogsbrukarna kunde erhålla den trygghet som erbjuds genom arbetsmarknadsförsäkringarna. Riksdagen ansåg att frågan borde få en snar lösning och att det torde ankomma på regeringen att lägga förslag i ämnet (JoU 1982/83:5, rskr 64). För egen del anser jordbruksministern att det är angeläget att alla som arbetar i skogsbruket har ett bra försäkringsskydd. Oavsett vilken försäkringsform som väljs för dem som inte är arbetstagare är det enligt hans mening inte nödvändigt att statsmakterna medverkar. Han är av principiella skäl inte beredd att förorda att försäkringen finansieras genom att medel anvisas över statsbudgeten och att dessa skall anses utgöra skogsvårdsavgifter.

Frågan om trygghetsförsäkring är föremål för ett antal motioner vilka samtliga utmynnar i yrkanden om att regeringen bör lägga fram förslag om försäkringsskydd. I motion 752 av John Andersson och Paul Lestander (båda vpk) ställs som villkor härför dels att finansieringen ryms inom ramen för influtna medel från skogsvårdsavgiften, dels även att krav inte ställs om borttagande av skogsvårdsavgiften. Enligt centerens kommittémotion 1400 av Einar Larsson m. fl. bör riksdagen besluta att ett försäkringsskydd för skogsbrukare skall införas. Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) yrkar i motion 2001 (yrkande 2) att en försäkring införs och att finansieringen sker genom skogsvårdsavgiftsmedel. Enligt motion 2018 av Nils-Olof Gustafsson (s) bör riksdagen begära förslag om trygghetspaket för självverksamma skogsbrukare hos regeringen. Slutligen yrkar Bengt Westerberg m. fl. (fp) i motion 2168 (yrkande 15) att riksdagen anvisar 15 milj. kr. för ändamålet.

Utskottet vill för sin del framhålla att det är angeläget att självverksamma skogsbrukare blir delaktiga av en trygghetsförsäkring. Samma uppfattning har – som framgår av den lämnade redogörelsen – såväl regeringen som motionärerna givit uttryck för. Utskottet vidhåller härvidlag den inställning som intogs hösten 1982.

Eftersom flera goda skäl kan anföras för uppfattningen att försäkringen bör finansieras med medel som flyter in genom skogsvårdsavgiften bör denna väg prövas som finansiering. Oavsett hur finansieringsfrågan slutligen löses är det emellertid enligt utskottets mening angeläget att en trygghetsförsäkring för självverksamma skogsbrukare snarast möjligt kommer till stånd. Regeringen och skogsbrukarnas organisationer bör därför i samråd söka åstadkomma en lösning på hela frågan snarast möjligt. Riksdagen bör hållas

underrättad om resultatet av de överväganden som kommer att göras i frågan. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionerna 752, 1400, 2001 yrkande 2, 2018 och 2168 yrkande 15 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

I motion 2745 yrkar Gunnel Jonäng och Gunnar Björk i Gävle (båda c) att ett klenvirkesstöd införs för utförande av förstagallring. Utskottet får med anledning av motionen erinra om att riksdagen våren 1983 beslöt att avskaffa klenvirkesstödet från den 1 juli 1983. Utskottet är icke berett att förorda ett återinförande av denna stödform. Motionen avstyrks såvitt nu är i fråga (yrkande 2).

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på
 - a) motion 1984/85:667 yrkandena 1, 3, 4 och 5,
 - b) motion 1984/85:2001 yrkandena 1 och 3,
 - c) motion 1984/85:2618
 godkänner vad som förordats i propositionen om det statliga ekonomiska stödet till skogsvård m. m..
2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på
 - a) motion 1984/85:667 yrkande 2,
 - b) motion 1984/85:2001 yrkande 4,
 - c) motion 1984/85:2168 yrkandena 16 och 17,
 dels medger att under budgetåret 1985/86 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 324 000 000 kr. till skogsvård m. m.,
 dels till *Bidrag till skogsvård m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 320 000 000 kr..
3. beträffande skogsbruket i Skåne
att riksdagen avslår motion 1984/85:2580 yrkande 2,
4. beträffande skogsskador på Gotland
att riksdagen avslår motion 1984/85:2011,
5. beträffande trygghetsförsäkring för skogsbrukare
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1984/85:752, 1984/85:1400, 1984/85:2001 yrkande 2, 1984/85:2018 och 1984/85:2168 yrkande 15,
6. beträffande klenvirkesstöd
att riksdagen avslår motion 1984/85:2745 yrkande 2.

18. Stöd till byggande av skogsvägar. Regeringen har under punkt D 7 (s. 52–53) föreslagit riksdagen att

1. medge att under budgetåret 1985/86 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 55 000 000 kr. till byggande av skogsvägar,
2. till Stöd till byggande av skogsvägar för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:443 av John Andersson (vpk) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 2 a–b och 3),

2. att riksdagen under bil. 11, D 7 Stöd till byggande av skogsvägar beslutar

a) att medge att under budgetåret 1985/86 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 45 000 000 kr. till byggande av skogsvägar.

b) att till Stöd till byggande av skogsvägar för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 000 kr.,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fördelning av bidrag ur anslaget Stöd till byggande av skogsvägar.

I motion 1984/85:2606 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 2 och 3),

2. att riksdagen uttalar att medel från anslaget Byggande av skogsbilvägar ej skall användas till vägar inom den nuvarande skogsodlingsgränsen,

3. att riksdagen beslutar att anslaget Stöd till byggande av skogsbilvägar beviljas med 45 milj. kr. – en minskning med 5 milj. kr.

Utskottet

Enligt propositionen bör verksamheten med byggande av skogsvägar för nästa budgetår planeras för en omfattning motsvarande ett bidragsbelopp av ca 65 milj. kr. Härav bör projekt motsvarande ca 10 milj. kr. hållas i reserv för eventuella sysselsättningskapande åtgärder. Av rambeloppet avser 5 milj. kr. särskilda insatser i Norrbotten. I övrigt bör stödet från detta anslag i större utsträckning än hittills inriktas mot angelägna, billigare vägbyggnadsprojekt i södra och mellersta Sverige, framhåller jordbruksministern.

Enligt motion 443 av John Andersson (vpk) kan anslaget till byggande av skogsvägar minskas med 10 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag för att möjliggöra en i motionen föreslagen ökning av anslaget till skogsvårdsstyrelsernas myndighetsutövning (se under p. 14). Enligt motionären är det helt klart att storskogsbruket självt kan bära de kostnader som byggande av skogsvägarna innebär. Den föreslagna anslagsminskningen bör därför få bäras av storskogsbruket. En minskning av det äskade anslaget – med 5 milj. kr. – förordas även i centerns kommittémotion 2606 av Einar Larsson m. fl. Motiveringen är i detta fall att anslaget enligt motionärernas mening inte bör få användas för vägar i fjällnära skogar ovan den gamla skogsodlingsgränsen. Motionärerna yrkar även att riksdagen gör ett uttalande härom.

Riksdagen avtog våren 1984 en motion med yrkanden av samma innehåll som dem vilka nu framförs i motion 443 (prop. 1983/84:100, JoU 1983/84:25 p. 21). Utskottet erinrade därvid om att stöd till byggande av skogsvägar enligt förordningen (1979:792) om statligt stöd till skogsbruket i första hand får ges till enskilda skogsägare. Endast om enskilda ägare av skogsmark har

del i vägföretaget eller om vägen har stor andel av främmande trafik utgår statligt stöd till staten, förvaltare av kyrklig jord eller juridiska personer som driver en skogsindustriell verksamhet. Enligt uppgift tillfördes blott en tredjedel av anslaget storskogsbruket. Utskottet finner icke att motionärerna föreburit skäl för riksdagen att i dagens läge inta annan ståndpunkt än den som intogs för ett år sedan. Motionen avstyrks således, såvitt nu är i fråga (yrkandena 2 a, 2 b och 3).

När det gäller den i motion 2606 väckta frågan om bidrag till skogsvägar i fjällnära skogar får utskottet erinra om att riksdagen nyligen uttalat att det finns anledning att iaktta stor återhållsamhet med bedrivande av skogsbruk i de fjällnära skogarna (JoU 1984/85:20). Utskottet framhöll i det sammanhanget att en bedömning av vägprojekten ingår i skogsvårdsstyrelsernas tillståndsprovning enligt 19 § skogsvårdslagen (1979:429). Enligt nämnda lagrum får avverkning inte ske i svårförnygrad skog utan skogsvårdsstyrelsens tillstånd. Utskottet finner icke skäl att ändra på ett uttalande som riksdagen avgivit nyligen i stor enighet, efter noggrann avvägning av hänsynstaganden till olika intressen. Icke heller finner utskottet meningsfullt att vidta någon minskning av anslagen till bidrag till skogsvägar. Utskottet ansluter sig till jordbruksministerns uttalande, att stödet i större utsträckning än hittills skall inriktas mot angelägna och mindre kostnadskrävande projekt i södra och mellersta Sverige medan 5 milj. kr. reserveras för särskilda insatser i Norrbotten. Motionen avstyrks såvitt nu är i fråga (yrkandena 2 och 3).

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1984/85:443 yrkandena 2 a och b och motion 1984/85:2606 yrkande 3 dels medger att under budgetåret 1985/86 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 55 000 000 kr. till byggande av skogsvägar, dels till *Stöd till byggande av skogsvägar* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 50 000 000 kr.,
2. beträffande bidrag till vissa ägarkategorier att riksdagen avslår motion 1984/85:443 yrkande 3,
3. beträffande bidrag till vissa vägbyggen att riksdagen avslår motion 1984/85:2606 yrkande 2.

19. Främjande av skogsvård m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt D 8 (s. 53) och hemställer

att riksdagen till *Främjande av skogsvård m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 10 000 000 kr.

Fiske

20. Bidrag till fiskehamnar m. m. Regeringen har under punkt E 4 (s. 54–56) föreslagit riksdagen att

1. medge att under budgetåret 1985/86 statsbidrag beviljas till fiskehamnar m. m. med sammanlagt högst 4 657 000 kr.,

2. till Bidrag till fiskehamnar m. m. för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 4 657 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:1084 av Karl-Anders Petersson (c) yrkas att riksdagen hos regeringen begär att anslaget under E 4. Bidrag till fiskehamnar m. m. förstärks med 2 milj. kr. i enlighet med fiskeristyrelsens äskande.

I motion 1984/85:1409 av Christer Skoog m. fl. (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om angelägenheten av en snabb upprustning av fiskehamnarna i Blekinge.

Utskottet

Från anslaget lämnas bidrag enligt kungörelsen (1971:384) om statsbidrag till fiskehamnar. Från anslaget täcks också underskott vid driften av statliga fiskehamnar och kostnader för underhåll och drift av fiskefyror samt för utmärkning av fiskegränser. Vidare bestrids kostnaderna för fiskets andel i sjöfartsverkets kostnader för farledsverksamheten, sjöräddningsväsendet, fyror och andra säkerhetsanordningar m. m. från detta anslag.

Beslut om bidrag till fiskehamnar har hittills fattats av regeringen. Jordbruksministern föreslår att det fr. o. m. nästa år blir fiskeristyrelsen som beslutar om dessa bidrag. Samtidigt bör den högsta bidragsprocenten som tillämpas om särskilda skäl föreligger sänkas från 90 till 70. Fiskeristyrelsen bör vara mycket restriktiv i fråga om tillämpning av förhöjt bidrag, framhåller jordbruksministern. Det bör således inte komma i fråga att sådant bidrag ges till kommun eller om hamnen i fråga även utnyttjas som fritidsbåtshamn.

I samband med föreslagen omläggning bör även anslagskonstruktionen ändras. En ytterligare förändring av budgetteknisk karaktär som föreslås är att medel för sjöfartsverkets kostnader för fisket i fortsättningen bör anvisas direkt till sjöfartsverket under sjätte huvudtiteln. Sammanlagt föreslår regeringen att det för bidrag till fiskehamnar m. m. tas upp en ram av sammanlagt 4 657 000 kr.

I två motioner förordas åtgärder för utbyggnad av fiskehamnar i Blekinge. Karl-Anders Petersson (c) yrkar i motion 1084, att anslaget förstärks med 2 milj. kr. i detta syfte. Enligt motionären är jordbruksministerns förslag om ökad restriktivitet illavarslande. Den långa kö av ansökningar om bidrag som

uppstått borde ge anledning att förstärka anslaget. Enligt motion 1409 av Christer Skoog m. fl. (s) bör de statliga fiskehamnarna ges hög prioritet i fiskeristyrelsens verksamhet. Även de kommunala fiskehamnarna behöver rustas upp. Med hänsyn till den höga arbetslösheten bland länets anläggnings- och byggnadsarbetare bör derta kunna ske genom att arbetet utförs som statskommunala beredskapsarbeten, anför motionärerna.

Utskottet har ingen erinran mot förslaget i propositionen om ändrad beslutsordning för bidragen till fiskehamnar m. m. och de budgettekniska ändringar som föreslås. När det gäller anslagets storlek får utskottet framhålla att fiskeristyrelsen enligt propositionen bör få disponera eventuell reservation på det gamla anslaget för ifrågavarande ändamål vid ingången av budgetåret 1985/86. Någon ytterligare ökning av anslaget är utskottet icke berett att förorda. Med det anförda tillstyrks regeringens förslag. Motionerna avstyrks.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen medger att under budgetåret 1985/86 statsbidrag beviljas till fiskehamnar m. m. med sammanlagt högst 4 657 000 kr.,
2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1984/85:1084 till *Bidrag till fiskehamnar m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 4 657 000 kr.,
3. beträffande utbyggnad av vissa fiskehamnar att riksdagen avslår motion 1984/85:1409.

21. Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen och Bidrag till fiskets rationalisering m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna E 5–E 6 (s. 56–57) och hemställer

1. att riksdagen till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. att riksdagen medger att under budgetåret 1985/86 statsbidrag beviljas till fiskets rationalisering med sammanlagt högst 8 500 000 kr.,
3. att riksdagen till *Bidrag till fiskets rationalisering m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 9 000 000 kr.

22. Lån till fiskerinäringen. Regeringen har under punkt E 7 (s. 57–58) föreslagit riksdagen att till Lån till fiskerinäringen för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:751 av Elving Andersson och Kjell A. Mattsson (båda c) yrkas

1. att riksdagen beslutar anslå 50 milj. kr. till fiskerilån för budgetåret 1985/86,

2. att riksdagen beslutar att de nu gällande villkoren för fiskerilån skall bibehållas.

I motion 1984/85:753 av John Andersson m. fl. (vpk) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om villkor för fiskerilån.

I motion 1984/85:1405 av Karl-Anders Petersson (c) yrkas att riksdagen hos regeringen begär att anslaget under punkt E 7. Lån till fiskerinäringen förstärks med 20 milj. kr. till 55 milj. kr. enligt fiskeristyrelsens äskande samt att villkoren för fiskerilånen bibehålls oförändrade.

I motion 1984/85:2003 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) yrkas att riksdagen beslutar att villkoren för fiskerilånen bibehålls oförändrade.

I motion 1984/85:2613 av Kenth Skårvik och Christer Eirefelt (båda fp) yrkas

1. att riksdagen beslutar att de statliga fiskerilånen skall beviljas på samma villkor som gäller f. n.,

2. att riksdagen hos regeringen begär en undersökning om möjlighet finns att även vid köp av bättre begagnad fiskebåt de statliga fiskerilånen kan få utnyttjas med de i dag gällande lånevillkoren.

Utskottet

Från anslaget beviljas fiskerilån och fiskberedningslån. Bestämmelser härom finns i förordningen (1978:516) om stöd till fiskets rationalisering, m. m. För fiskerilånen gäller upp till 20 års amorteringstid och möjlighet att medge högst två års amorteringsfrihet. Ett fiskerilån är räntefritt under de två första åren. Räntan uppgår till två tredjedelar av riksbankens diskonto vilket f. n. innebär 7,5 %. För fiskberedningslån gäller i huvudsak samma bestämmelser utom i fråga om räntan som är fast och uppgår till 5 %.

Regeringen anmäler i propositionen sin avsikt att anpassa bestämmelserna om fiskerilån till dem som allmänt tillämpas vid statlig långivning. Jordbruksministern framhåller att en sådan anpassning bör vara möjlig genom den kraftiga förstärkning av bidragen till fiskets rationalisering som regeringen föreslagit under punkt E 6. – En förstärkning med 1,4 milj. kr. av nämnda anslag har tillstyrkts av utskottet (se ovan p. 21 mom. 3). – I fråga om fiskberedningslånen föreslås inga ändringar i propositionen. För nästa budgetår beräknas 25 milj. kr. för fiskerilån och 10 milj. kr. för fiskberedningslån. Regeringen bör kunna jämka fördelningen mellan de båda ändamålen.

I fem motioner yrkas oförändrade villkor för fiskerilånen. Enligt motion 751 av Elving Andersson och Kjell Mattsson (båda c) är en successiv

upprustning av fiskeflottan nödvändig för att ett rationellt fiske skall kunna bedrivas. Därför bör anslaget höjas till 50 milj. kr. Villkoren för fiskerilån bör bibehållas. John Andersson m. fl. (vpk) anför i motion 753 att de inte kan acceptera den föreslagna försämringen. De anser i stället att fisket borde ges bättre villkor och förutsättningar. Karl-Anders Petersson (c) framhåller i motion 1405 att kapitalkostnaderna kommer att öka så markant, om fiskaren i fortsättningen skall vara hänvisad till nästan enbart banklånevillkor, att det blir omöjligt för många unga fiskare att starta fiskeföretag. Motionären anser även att anslaget bör förstärkas med 20 milj. kr. utöver regeringens förslag. Enligt motion 2003 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) kommer försämringen av fiskerilånen att huvudsakligen drabba det mindre tonnaget som används för fiske efter bl. a. skaldjur och plattfisk, fiskslag av vilka vi har en stor import. Likartade argument anför i motion 2613 av Kenth Skårvik och Christer Eirefelt (fp). I sistnämnda motion yrkas dessutom på en undersökning om möjlighet finns att utnyttja de statliga fiskerilånen även vid köp av bättre begagnad fiskebåt (yrkande 2).

Utskottet finner i likhet med motionärerna att övervägande skäl talar för att fiskerilån även i fortsättningen bör kunna ges till de fördelaktiga villkor som f. n. gäller. Enligt utskottets mening är lönsamheten i svenskt fiske ännu icke sådan att näringens företrädare kan genomföra nödvändiga investeringar i nya fiskefartyg och fiskeredskap utan det stöd som erbjuds genom de förmånliga fiskerilånen. Utskottet delar således icke den i propositionen uttryckta uppfattningen att det nu är möjligt att anpassa bestämmelserna om fiskerilån till dem som allmänt tillämpas vid statlig långivning. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionerna bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag om anslagets storlek. Förslaget tillstyrks således. Motion 751 yrkande 1 liksom delyrkandet i motion 1405 avstyrks. Likaså avstyrks motion 2613 yrkande 2. Möjlighet finns redan enligt nuvarande bestämmelser att erhålla fiskerilån vid köp av bättre begagnad fiskebåt. Motionsyrkandets syfte är således redan i väsentlig grad tillgodosett.

Utskottet hemställer

1. beträffande bestämmelserna om fiskerilån
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1984/85:751 yrkande 2, 1984/85:753, 1984/85:1405 delvis, 1984/85:2003 och 1984/85:2613 yrkande 1,
2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1984/85:751 yrkande 1 och 1984/85:1405 delvis till *Lån till fiskerinäringen* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 35 000 000 kr.,
3. beträffande fiskerilån till begagnade båtar
att riksdagen avslår motion 1984/85:2613 yrkande 2.

23. Täckande av förluster vid statlig kreditgaranti till fiske. Regeringen har under punkt E 8 (s. 58–59) föreslagit riksdagen att

1. fastställa en ram för statlig kreditgaranti för lån till fisket och för främjande av försöksfiske av 75 milj. kr.,
2. till Täckande av förluster vid statlig kreditgaranti till fiske för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

Motion

I motion 1984/85:2604 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen som sin mening beslutar att kreditgarantiavgift skall tas bort den 1 juli 1985 för kreditgarantier till jordbruk och fiske.

Utskottet

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag och tillstyrker således detta.

Utskottet har behandlat motion 2604 yrkande 2 i det föregående, under p. 4.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen fastställer en ram för statlig kreditgaranti för lån till fisket och för främjande av försöksfiske av 75 milj. kr.,
2. att riksdagen till *Täckande av förluster vid statlig kreditgaranti till fiske* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

Service och kontroll

24. Statens livsmedelsverk. Regeringen har under punkt F 1 (s. 60–61) föreslagit riksdagen att till Statens livsmedelsverk för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 57 913 000 kr.

Motion

I motion 1984/85:2588 av Ingvar Eriksson och Bertil Danielsson (båda m) yrkas

1. att riksdagen beslutar att trädgårdsnäringens handelsgödselavgifter inte skall tas in anspråk för livsmedelsverkets pesticidkontroll,
2. att riksdagen beslutar att kostnaderna för denna kontroll skall täckas inom ramen för livsmedelsverkets anslag.

Utskottet.

Regeringens förslag innebär bl. a. att medel för statens livsmedelsverk för nästa budgetår beräknas med utgångspunkt i ett ettårigt huvudförslag. Den

avgiftsbelagda undersökningsverksamheten avses i fortsättningen redovisas som en särskild post under anslaget.

I motion 2588 av Ingvar Eriksson och Bertil Danielsson (båda m) hemställs att kostnaderna för livsmedelsverkets pesticidkontroll av inhemska trädgårdsprodukter täcks inom ramen för förevarande anslag och att medel från handelsgödselavgiften ej används för detta ändamål. Yrkandet motiveras bl. a. med att Sverige i jämförelse med de flesta andra länder har en mycket sträng kemikaliekontroll och en författningsmässigt noggrann reglering av kemikalieanvändningen. Livsmedelsverkets provtagningar visar f. ö. att svenska produkter ligger bättre till än importerade när det gäller överskridanden av godkända värden. Mot denna bakgrund anser motionärerna det inte rimligt att den svenska odlingen belastas av kostnaderna för pesticidkontrollen.

Utskottet erinrar om att riksdagen vid 1984 års budgetbehandling godtog principen att pesticidkontrollen av inhemska vegetabilier borde bekostas av trädgårdsnäringen kollektivt (JoU 1983/84:25 p. 30). För budgetåret 1984/85 skulle livsmedelsverket i enlighet härmed tillföras 1 milj. kr. av medel som flyter in av handelsgödselavgifter. Utskottet har inte funnit anledning att med anledning av den nu aktuella motionen förorda ändrade principer för finansieringen av kontrollverksamheten i fråga. Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelsanvisning till livsmedelsverket samt avstyrker motion 2588.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Statens livsmedelsverk* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 57 913 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motion 1984/85:2588.

25. Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 2–F 4 (s. 61–64) och hemställer

1. att riksdagen till *Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. att riksdagen till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
3. att riksdagen till *Bidrag till statens veterinärmedicinska anstalt* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 46 998 000 kr.

26. Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar, m. m. Regeringen har under punkt F 5 (s. 64) föreslagit riksdagen att till Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar, m. m. för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 000 kr.

Motion

I motion 1984/85:2036 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas

1. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna att oförändrade ersättningsregler skall gälla för bekämpande av salmonella i specialiserad slaktnötsproduktion,

2. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära en utvärdering av det gällande ersättningssystemet avseende slaktkycklingsproduktionen.

Utskottet

Anslaget är avsett för kostnader och ersättningar i samband med bekämpande av eller beredskap mot smittsamma husdjurssjukdomar. Från anslaget utbetalas också ersättning för kostnader som uppkommit genom beslut om förintande av bisamhällen, för bitillsynsmännens arvoden m. m. För budgetåret 1985/86 föreslås ett förslagsanslag om 5 milj. kr.

Enligt motion 2036 av Einar Larsson m. fl. (c) har det nya ersättningssystemet avseende åtgärder för bekämpande av salmonella i djurbesättningar vållat olägenheter av olika slag. Den slojade ersättningen för åtgärder i större kycklingbesättningar har inneburit en betydande kostnadsövervältring på djurägarna, vilket också drabbar konsumenterna i form av prishöjningar m. m. Motionärernas principiella uppfattning är att staten skall stå för kostnader som producenterna åsamkas på grund av statliga beslut och åtgärder i humanpreventivt syfte. Det finns enligt motionen skäl att utvärdera det nya systemet och undersöka kostnadskonsekvenser, smittospridningsrisker m. m. Vad beträffar slaktnötsproduktionen anförs i motionen att det av olika skäl inte finns förutsättningar att genomföra ett nytt system den 1 juli 1985 i enlighet med tidigare riksdagsbeslut. Bl. a. föreligger svårigheter att till angivna tidpunkt etablera en rikstäckande hälsokontroll och införa ett rättvist och någorlunda heltäckande försäkringssystem.

Utskottet erinrar om, att riksdagen under riksmötet 1983/84 gjort ställningstaganden som bl. a. innebar godkännande av att nya ersättningsregler infördes för bekämpning av salmonella hos djur (JoU 1983/84:15, rskr 93). I samband med behandlingen av regeringens förslag om medelsanvisning till bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar för budgetåret 1984/85 behandlade utskottet en motion (c, fp) med krav på oförändrade regler om statlig ersättning för salmonellabekämpande åtgärder (JoU 1983/84:27). I detta sammanhang fann utskottet inte skäl att motsätta sig att nya ersättningsregler infördes fr. o. m. den 1 juli 1984, såvitt avsåg slaktkycklingsproduktionen. Vad däremot beträffade slaktnötsproduktionen förordade utskottet, av skäl som närmare redovisas i betänkandet JoU 1983/84:27, ett uppskov med ikraftträdandet av ett nytt ersättningssystem, utom såvitt avsåg den aviserade sänkningen av ersättningsnivån till 70 %. Utskottet utgick i nämnda betänkande från att det fortsatta planeringsarbetet inriktades på ett

genomförande av försäkringsskydd m. m. för slaktnötsproduktionen vid ingången av budgetåret 1985/86. Riksdagen följde utskottet (rskr 274).

Frågan om ersättning m. m. i angivna sammanhang har därefter författningsreglerats i förordningen (1984:306) om bekämpning av salmonella hos djur. Förordningen trädde i kraft den 1 juli 1984.

Utskottet anser ej att den nu aktuella motionen ger anledning att frånga tidigare gjorda ställningstaganden rörande ersättning för salmonellabekämpande åtgärder i slaktnötsproduktionen. Det får förutsättas att näringen och berörda myndigheter erhållit tillräckligt rådrum att genomföra de åtgärder avseende slaktnötsproduktionen som krävs för att det nya ersättningssystemet skall kunna träda i kraft i enlighet med tidigare riksdagsbeslut. Vad gäller kravet på en utvärdering av ersättningssystemet avseende slaktkycklingsproduktionen får utskottet påpeka att de nya bestämmelserna trädde i kraft först den 1 juli 1984, varför frågan om en utvärdering knappast kan vara aktuell för närvarande.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2036.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar, m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 5 000 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motion 1984/85:2036.

27. Statens utsädeskontroll: Uppdragsverksamhet m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 6–F 9 (s. 64–68) och hemställer

1. att riksdagen till *Statens utsädeskontroll: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. att riksdagen till *Bidrag till statens utsädeskontroll* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.,
3. att riksdagen till *Bekämpande av växtsjukdomar* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 250 000 kr.,
4. att riksdagen till *Lantbrukskemisk laboratorieverksamhet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 6 992 000 kr.

28. Statens maskinprovningar: Uppdragsverksamhet och Bidrag till statens maskinprovningar. Regeringen har under punkterna F 10–F 11 (s. 68–70) föreslagit riksdagen att

1. till Statens maskinprovningar: Uppdragsverksamhet för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. till Bidrag till statens maskinprovningar för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 4 995 000 kr.

Motion

I motion 1984/85:2619 av Rosa Östh och Kerstin Göthberg (båda c) yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om anslaget till Statens maskinprovningar.

Uppvaktning

Vid behandlingen av dessa anslagspunkter har utskottet uppvaktats av föreståndaren för statens maskinprovningar.

Utskottet

Statens maskinprovningar har till uppgift att åt allmänheten prova maskiner, fordon och redskap inom jordbruket, skogsbruket, trädgårdsnäringsen och vården av grönytor samt publicera resultaten. Maskinprovningarna skall vidare enligt särskilda föreskrifter utföra officiell provning som avses i lagen (1974:896) om riksprovplatser m. m. Maskinprovningarna utför också uppdragsprovning på begäran av myndighet eller enskild. Maskinprovningarna har också att tillhandagå allmänheten och berörda myndigheter med råd och upplysningar inom maskinprovningarnas verksamhetsområde samt verka för upplysning om en ändamålsenlig maskinanvändning.

Maskinprovningarna leds av en styrelse. Chef för maskinprovningarna är en föreståndare. Inom maskinprovningarna finns en enhet för allmän provning, en för officiell provning, en för uppdragsprovning samt en administrativ enhet.

Under punkt F 10 anförts att RRV undersökt möjligheten till ökad avgiftsfinansiering av maskinprovningarnas verksamhet och bl. a. funnit att kostnadstäckningen i den frivilliga s. k. allmänna provningen är låg. Enligt jordbruksministerns mening är det rimligt att en större andel av kostnaderna för denna verksamhet betalas av beställarna. Vid anslagsberäkningen under punkterna F 10 och F 11 har han räknat med att kostnadstäckningsgraden i maskinprovningarnas verksamhet med allmän provning ökar.

I motion 2619 av Rosa Östh och Kerstin Göthberg (båda c) anförts farhågor för att en höjning av avgifterna hos statens maskinprovningar kan få negativa konsekvenser i olika hänseenden. En så snabb ökning av inkomsterna som man räknat med i propositionen är enligt motionärerna inte realistisk. I motionen yrkas därför en höjning av driftbidraget till maskinprovningarna med 690 000 kr.

Med hänsyn bl. a. till rådande budgetläge delar utskottet föredragandens uppfattning angående möjligheterna att i högre grad än hittills avgiftsfinansiera verksamheten vid statens maskinprovningar. Utskottet har ingen erinran mot den i propositionen gjorda anslagsberäkningen under förevarande punkter. Motion 2619 avstyrks således.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Statens maskinprovningar: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1984/85:2619 till *Bidrag till statens maskinprovningar* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 4 995 000 kr.

29. Statens växtsortnämnd. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 12 (s. 70–71) och hemställer

- att riksdagen till *Statens växtsortnämnd* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 301 000 kr.

30. Bidrag till avlägset boende djurägare för veterinärvård och Bidrag till djurskyddsfrämjande åtgärder. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 15–F 16 (s. 72–73) och hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till avlägset boende djurägare för veterinärvård* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 1 810 000 kr.,
2. att riksdagen till *Bidrag till djurskyddsfrämjande åtgärder* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 2 418 000 kr.

Utbildning och forskning

31. Sveriges lantbruksuniversitet. Regeringen har under punkt G 1 (s. 74–78) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att inrätta tjänst som professor (L 24/26) i enlighet med vad som förordats i propositionen,
2. till Sveriges lantbruksuniversitet för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 380 854 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:538 av Anita Johansson m. fl. (c, s) yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts i motionen beträffande ändring av ikraftträdande av behörighetsbestämmelser för inträde vid Sveriges lantbruksuniversitet.

I motion 1984/85:1347 av Åke Selberg m. fl. (s) yrkas att riksdagen hos regeringen anhåller att åtgärder vidtas för att möjliggöra för förmän med lång yrkeserfarenhet och med den gymnasiala högre specialkursen som grund att vidareutbilda sig till skogstekniker och att denna utbildning lokaliseras till skogsbruksskolorna i Norrbotten.

I motion 1984/85:2608 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas att riksdagen beslutar anvisa 383 054 000 kr. till anslaget G 1. Sveriges lantbruksuniversitet, vilket innebär en uppräknig av anslaget med 2,2 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag.

Utskottet

Från detta anslag bekostas utbildning, forskning och försöksverksamhet samt djursjukvård vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU).

Lantbruksuniversitetets verksamhet bedrivs vid 51 institutioner, elva försöksdistrikt, en till Skara förlagd försöksgård, fem försöksparker samt ett antal jordbruksegendomar och fältstationer.

För nästa budgetår bör enligt propositionen medel för verksamheten vid SLU beräknas med utgångspunkt i ett begränsat ettårigt huvudförslag. Liksom tidigare bör inte forskningsresurserna omfattas av den resursminskning som huvudförslaget innebär. Enligt jordbruksministrernas bedömning bör resursminskningen kunna klaras genom rationaliseringar inom den centrala förvaltningen och inom grundutbildningen. Det bör kunna ske bl. a. genom att utbudet av kurser ses över och genom förändring av enskilda ämnens omfattning.

Regeringens förslag och uttalanden under denna punkt föranleder ingen erinran från utskottets sida. Utskottet tillstyrker i enlighet härmed att förevarande anslag för nästa budgetår förs upp med 380 854 000 kr. Yrkandet i motion 2608 av Einar Larsson m. fl. (c) om en uppräknig av anslaget med 2,2 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag anser sig utskottet sålunda inte kunna biträda.

Sedan slutet på 1970-talet ingår skogsteknikerutbildning som en del av verksamheten vid SLU. Skogsteknikerutbildningen är en yrkesutbildning för arbetsledar-, planläggnings- och rådgivningsuppgifter inom skogsbruket och angränsande sektorer av näringslivet. Utbildningen är lokaliserad till skogsinstitutet i Bispgården och Värnamo. Stiftelsen Värmlands och Örebro läns skogsskola i Gammelkroppa, som står under tillsyn av SLU, meddelar också skogsteknikerutbildning.

Föregående år beslutades vissa ändringar i skogsteknikerutbildningen vid lantbruksuniversitetet (prop. 1983/84:131, JoU 1983/84:33, rskr 1983/84:291). Ändringarna innebar bl. a. att antalet nybörjarplatser på skogsteknikerlinjen utökades från 90 till 120 per år. Utbildningen förlängdes med en termin till att omfatta fyra terminer (80 poäng) varvid skogsmästarutbildningen samtidigt förkortades med en termin till att omfatta sammanlagt två terminer (40 poäng). I sammanhanget föreslogs vissa ändringar i behörighetskraven för skogstekniska linjen. Frigjorda utbildningsresurser från skogsmästarutbildningen borde användas för den förordade utökningen av skogsteknikerlinjen med 30 nybörjarplatser. Denna utbildning borde komma till stånd i Skinnskatteberg. Skogsteknikerutbildningen i Bispgården och

Värnamo skulle bibehållas med tidigare omfattning. Skogsteknikerutbildning förutsattes även fortsättningsvis meddelas vid Gammelkroppa skogsskola.

Skogsteknikerutbildningen tas upp i två motioner vid innevarande riksmöte. I motion 538 av Anita Johansson m. fl. (c, s) påpekas att läroplanerna vid gymnasieskolans skogsbrukslinje ej har anpassats till de skärpta inträdeskrav som nu beslutats till skogsteknikerutbildningen. Detta medför att de elever som har för avsikt att söka inträde vid skogsteknikerutbildningen efter genomgången gymnasieutbildning samt 12 månaders skoglig praktik måste komplettera två årskurser matematik vid t. ex. komvux. Detta får mycket negativa konsekvenser för dessa elever. Enligt motionärernas mening bör läroplanen för gymnasieskolans skogsbrukslinje snarast ändras så att den svarar mot de skärpta inträdeskraven till skogsteknikerutbildningen.

I motion 1347 (s) yrkar Åke Selberg m. fl. att riksdagen hos regeringen anhåller om åtgärder för att möjliggöra för förmän med lång yrkeserfarenhet och med den gymnasiala högre specialkursen som grund att vidareutbilda sig till skogstekniker och att denna utbildning lokaliseras till skogsbruksskolorna i Norrbotten. Enligt motionen vore det bra med en lokal utbildning på grund av de speciella problem som förekommer i länets skogsbruk. Det gäller speciellt på svårföryngrade områden, fjällnära skogar och de ökande kraven från allmänheten på naturvårdshänsyn i skogsbruket. Undervisningen borde organiseras så att kunskapskraven uppfylls genom möjlighet till deltentamen utan krav på obligatorisk bunden skolundervisning.

I vad avser behörighetskraven till skogsteknikerutbildningen vill utskottet framhålla att det är lantbruksuniversitetets styrelse som har att besluta därom. Enligt de regler som f. n. tillämpas krävs minst två årskurser matematik vid tvåårig linje i gymnasieskolan. Detta krav börjar dock gälla först för dem som skall söka till skogsteknikerutbildning fr. o. m. den 1 januari 1988. Denna tidpunkt har valts för att ett arbete som nu pågår inom skolöverstyrelsen med att se över läroplanen på skogsbrukslinjen skall hinna bli klart. Om så skulle behövas har lantbruksuniversitetet möjlighet att ge dispens. Med hänsyn till vad här anförts finner utskottet inte motion 538 påkalla någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

Skogsteknikerutbildningen följer en bunden undervisningsplan som är så upplagd att den i princip kräver närvaro på undervisningsorten under hela utbildningsperioden. En undervisning av det slag man tänkt sig i motion 1347 torde sålunda inte utan väsentliga omdispositioner kunna inordnas i skogsteknikerutbildningen. Den torde därför i förekommande fall få anordnas på annat sätt, förslagsvis i form av kurser för vidareutbildning, finansierade i särskild ordning genom avgifter e. d. Inte heller motion 1347 synes under angivna förhållanden böra föranleda någon riksdagens ytterligare åtgärd.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta en tjänst som professor (L 24/26) i enlighet med vad som i propositionen förordats,

2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1984/85:2608 till *Sveriges lantbruksuniversitet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 380 854 000 kr.,
3. beträffande skogsteknikerutbildningen att riksdagen lämnar utan ytterligare åtgärd motionerna
 - a) 1984/85:538,
 - b) 1984/85:1347.

32. Lokalkostnader m. m. vid Sveriges lantbruksuniversitet m. fl. anslag.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna G 2–G 4 (s. 78–88) och hemställer

1. att riksdagen till *Lokalkostnader m. m. vid Sveriges lantbruksuniversitet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 191 472 000 kr.,
2. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. inom de kostnadsramar som förordats i propositionen,
3. att riksdagen till *Byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 14 800 000 kr.,
4. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om anskaffning av inredning och utrustning för lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. inom de kostnadsramar som förordats i propositionen,
5. att riksdagen till *Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 29 900 000 kr.

33. Skogs- och jordbrukets forskningsråd. Regeringen har under punkt G 5 (s. 89) föreslagit riksdagen att till Skogs- och jordbrukets forskningsråd för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 58 613 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:446 av Kurt Ove Johansson och Lars-Erik Lövdén (båda s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande behovet av ökad forskning med klar regional inriktning mot skogsbruket i södra Sverige.

I motion 1984/85:469 yrkas, med hänvisning till vad som anförts i motion 1984/85:465, att riksdagen uttalar sig för en utveckling av näringslivet i Blekinge län och hos regeringen hemställer om åtgärder innebärande, såvitt nu är i fråga (yrkande 3), att en forskningsstation för forskning om miljöskador på skogen förläggs till Ronneby.

I motion 1984/85:1080 av Helge Klöver m. fl. (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående lokalisering av skogsforskning till Södra skogsinstitutet.

I motion 1984/85:1088 av Bengt Silfverstrand m. fl. (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av ökad satsning på alternativa odlingsmetoder.

I motion 1984/85:1093 av Rune Ångström (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om betydelsen av skogsforskning som regionalpolitiskt instrument.

I motion 1984/85:1524 av Jan Hyttring och Bertil Jonasson (båda c) yrkas, med hänvisning till vad som anförts i motion 1984/85:1520, såvitt nu är i fråga (yrkande 3), att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag till försök med alternativ odling i Värmland i enlighet med vad som anförts i motion 1520.

I motion 1984/85:1527 av Anders Svärd och Britta Hammarbacken (båda c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att ökade forskningsinsatser skall sättas in för att utveckla befintliga och ta fram alternativa produkter lämpliga för den svenska åkermarken, men också för att minska behovet av gift-, kemikalie- och antibiotikaanvändning vid livsmedelsproduktion.

I motion 1984/85:2008 av Rune Backlund m. fl. (c) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts rörande behovet av skogsforskning i södra Sverige.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts rörande möjligheterna att lokalisera forsknings- och utvecklingsprojekt till skogsinstitutet i Värnamo.

I motion 1984/85:2020 av Rune Gustavsson och Stina Gustavsson (båda c) yrkas att riksdagen beslutar att hos regeringen begära åtgärder i syfte att lokalisera skoglig forskning i anslutning till Växjö högskola.

I motion 1984/85:2023 av Inger Hestvik m. fl. (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om konsumentkrav vid alternativ odling.

I motion 1984/85:2580 av Bo Arvidson m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 3), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökad satsning på skogsforskning i södra Sverige.

I motion 1984/85:2609 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 2 och 5).

2. att riksdagen beslutar hos regeringen begära att ett forskningsprogram framtas om jordbrukets utvecklingsmöjligheter samt att rådgivning, utbildning och marknadsåtgärder stimuleras i enlighet med motionen,

5. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts om inrättande av professur för alternativa produktionsformer.

I motion 1984/85:2612 av Kerstin Nilsson m. fl. (s) yrkas att riksdagen hos regeringen begär en skyndsam utredning av förutsättningarna för att inrätta en skogsforskningsanstalt i östra Norrbotten.

I motion 1984/85:2614 av Börje Stensson och Lars Ernestam (båda fp) yrkas att riksdagen i ett uttalande understryker vikten av att forskningen kring alternativa produktionsformer inom jordbruket ges hög prioritet.

Utskottet

Anslaget disponeras av skogs- och jordbrukets forskningsråd (SJFR) för bidrag till i första hand sådan grundläggande och långsiktig forskning som gagnar skogsbruket, jordbruket och trädgårdsnäringen. Under anslaget är också räknat medel för forskartjänster och doktorandtjänster.

Riksdagen beslutade våren 1984 om en ökning av anslaget till skogs- och jordbrukets forskningsråd för förstärkning och fördjupning av prioriterade forskningsområden inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde (prop. 1983/84:107 bil. 6, JoU 30, rskr 406). För budgetåret 1985/86 bedömer jordbruksministern att resursförstärkning på angelägna forskningsområden utöver pris- och lönekompensation måste ske genom omfördelning av befintliga resurser.

I propositionen föreslås att anslaget för nästa budgetår förs upp med 58 613 000 kr.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

I detta sammanhang vill utskottet erinra om att regeringen nyligen lagt fram en proposition om livsmedelsforskning (prop. 1984/85:121), vari bl. a. föreslås att ytterligare medel anvisas under förevarande anslag. Till denna fråga återkommer utskottet i ett senare betänkande.

Utskottet har funnit lämpligt att i samband med budgetpropositionen behandla ett antal under allmänna motionstiden i år väckta motioner om forskning m. m. på jord- och skogsbrukets områden. Motionerna avser dels forskning om alternativa produktionsformer inom jordbruket, dels olika spörsmål på skogsforskningens område.

Enligt motion 1088 av Bengt Silfverstrand m. fl. (s) är det angeläget att forsknings- och försöksprojekt med alternativa och miljöanpassade odlingsmetoder skall kunna erhålla anslag från såväl jordbrukets forskningsfond som lantbrukets fond samt att större resurser också i övrigt ställs till förfogande från samhällets sida till förmån för ökad satsning på alternativa odlingsformer. I motion 1524 av Jan Hyttring och Bertil Jonasson (båda c) begärs att försök med alternativ odling genomförs i Värmland. Finansieringen bör ske genom den av riksdagen beslutade handelsgödselavgiften. Enligt motion 1527 av Anders Svärd och Britta Hammarbacken (båda c) torde

genom ökade forskningsinsatser möjligheterna vara goda att ta fram alternativa grödor, som minskar vårt importbehov och ökar vårt säkerhetspolitiska oberoende såväl i freds- som ofredstid. I motion 2023 av Inger Hestvik m. fl. (s) betonas att forskningen gällande spannmål och grönsaker bör inriktas på nya sorter, mindre känsliga för angrepp av olika slag. Forskningen bör även ta fram mindre klimat känsliga sorter. I motionen framförs även olika konsumentkrav i samband med alternativ odling: I motion 2609 av Einar Larsson m. fl. (c) ges olika exempel på användningsområden för jordbruksprodukter som skulle bidra till att förbättra miljön, t. ex. odlingen av energigrödor. Enligt motionärernas mening bör ett samlat forskningsprogram tas fram om jordbrukets utvecklingsmöjligheter. Vidare bör utredas hur rådgivning, utbildningsinsatser och marknadsanpassning kan utformas. Behovet av ökade forskningsinsatser kring alternativa produktionsformer betonas slutligen också i motion 2614 av Börje Stensson och Lars Ernestam (båda fp) som hemställer att riksdagen i ett uttalande understryker vikten av att ifrågakvarande forskningsområde ges hög prioritet.

Flertalet av de motioner som väckts på skogsforskningens område tar upp behovet av ökade forskningsinsatser beträffande skogsbrukets förhållanden i södra Sverige. Bakgrunden är bl. a. de under senare tid konstaterade skogsskadorna till följd av luftförorening m. m. I motion 446 framhåller sålunda Kurt Ove Johansson och Lars-Erik Lövdén (båda s) att situationens allvar motiverar att resurser styrs över mot en ökad forskning om problemen i södra Sverige. Bertil Måbrink (vpk) påpekar att det i Blekinge finns förutsättningar för forskning kring miljöskador på skogen och föreslår i motion 469 att en forskningsstation för ändamålet förläggs till Ronneby. Helge Klöver m. fl. (s) anser enligt motion 1080 att lantbruksuniversitetet bör ägna ytterligare intresse åt skogsbruket i södra Sverige. Detta skulle bl. a. kunna komma till uttryck genom att forskning med inriktning på sagda skogsbruk samlokaliseras med skogsinstitutet i Värnamo. Ett motsvarande förslag läggs fram i motion 2008 av Rune Backlund m. fl. (c). I motion 2020 av Rune Gustavsson och Stina Gustavsson (båda c) framhålls att uppgifter från riksskogstaxeringen visar att produktionen i Götaland motsvarar 65–70 % av den optimala medan Svealand och Norrland ligger på 70–75 %. Trots de relativt höga virkesförråden och tillväxten i Götaland har vi alltså där fortfarande den största, outnyttjade kapaciteten. Detta talar för att investering i skoglig forskning i Götaland måste ge de största och snabbaste vinsterna. Enligt motionen talar alla skäl för att man snabbt bör lokalisera forskarresurser även till Sydsverige där enligt motionärernas mening Växjö högskola bör vara den naturliga lokaliseringsorten. I motion 2580 påpekar Bo Arvidson m. fl. (m) att det inom den skogsvetenskapliga fakulteten vid lantbruksuniversitetet nu pågår ett intensivt arbete för att klargöra hur den nödvändiga satsningen på en ökad forskning på skogsområdet i södra Sverige skall utformas och även lokaliseras. Finansieringsfrågan måste också lösas. De forskningsinsatser som berörs bedömer motionärerna

vara både angelägna och nödvändiga för en god utveckling av skogsbruket i södra Sverige. Vid lokaliseringen av en sådan enhet måste beaktas de krav som kommer att ställas på densamma utan hänsyn till lokaliseringpolitiska ställningstaganden. Det är enligt motionärernas mening angeläget att frågan om ökad skogsforskning i södra Sverige får en positiv behandling på olika nivåer i den fortsatta handläggningen av ärendet.

Behovet av forskning rörande det norrländska skogsbrukets problem tas upp i två motioner. I motion 1093 påpekar Rune Ångström (fp) att skogsnäringen spelar en viktig roll i den svenska regionalpolitiken. Det är en av de få näringar där produktionsprocessen av naturliga skäl i huvudsak sker i glesbygd och som samtidigt har en god ekonomisk lönsamhet och goda framtidsutsikter. Många viktiga regionalpolitiska problem har också sitt ursprung i skogsbruket. Hit hör t. ex. markanvändningsproblem i utsatta områden som de fjällnära skogarna, sysselsättningsproblem till följd av näringens rationalisering m. m. Enligt motionärens mening bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförts om betydelsen av skogsforskning som regionalpolitiskt instrument. Enligt motion 2612 av Kerstin Nilsson m. fl. (s) är väldiga skogsarealer i Norrbottens inland inte på långt när rätt och riktigt utnyttjade. För att påvisa lönsamhet i satsningar för effektivt skogsbruk är forskning och utvecklingsarbete en absolut förutsättning. Därför bör möjligheterna för en skogsforskningsanstalt – lokaliserad till östra Norrbottens inland – omgående undersökas.

Utskottet vill erinra om att frågan om alternativa produktionsformer var en av dem som ägnades ingående uppmärksamhet i samband med 1984 års forskningspolitiska riksdagsbeslut, såvitt avsåg jordbruksutskottets område. Det framhölls i nämnda sammanhang att de problem vi står inför när det gäller de nuvarande produktionsformernas risker för hälsa och miljö är av den art och omfattning att vi allvarligt måste överväga möjligheterna till sådana produktionsformer som med bibehållande av hög effektivitet motverkar dessa risker. Som beslutsunderlag måste vi bl. a. skaffa oss ökade och bättre kunskaper om alternativ till dagens produktionsformer. Det borde ske genom en samlad och medveten satsning på FoU-arbete rörande sådana alternativ.

Alternativen till dagens produktionsformer bör kännetecknas av att de bevarar markens produktionsförmåga och att de minimerar användningen av kemikalier. I sådana produktionsystem för växtodling bör strävan vara att kontrollera sjukdomar, skadegörare och ogräs med förebyggande åtgärder. Inom djurhållningen bör produktionstekniken inriktas på att minska sjukdomsfrekvensen genom bättre stallmiljöer. Det betonas att frågan om alternativa produktionsformer rymmer inte endast naturvetenskapliga frågor utan även frågor av samhällsvetenskaplig natur. Det är viktigt att forskning rörande alternativa produktionsformer sker med tillämpning av denna helhetssyn.

Denna satsning på en integrerad forsknings- och utvecklingsverksamhet

om alternativa produktionsmetoder på jordbrukets och trädgårdsnäringsens områden bör enligt riksdagens beslut åstadkommas inom ett sammanhållet program. Huvudansvaret för att upprätta ett sådant program och att stödja FoU-verksamheten inom detta borde läggas på SJFR som hade att samråda med bl. a. SLU och naturvårdsverket.

Den 11 juli 1984 fick SJFR i uppdrag att lägga fram ett sammanhållet forskningsprogram med utgångspunkt i de riktlinjer som angavs i 1984 års forskningsproposition. Uppdraget skall redovisas senast den 1 juni 1985.

Även skogsforskningen var ett av de områden som ägnades en särskild uppmärksamhet i samband med 1984 års forskningsbeslut. Det framhölls att skogsforskningen spelar en väsentlig roll när det gäller att utveckla metoderna och målen för skötseln av våra skogar i syfte att nå den största samlade samhällsnyttan. I sammanhanget diskuterades bl. a. olika möjligheter att höja och förbättra skogsproduktionen. Det betonades sålunda att virkesproduktionen kunde ökas genom att man förbättrar utnyttjandet av skogsmarkens naturliga produktionsförmåga. Beräkningar utförda vid SLU pekade på att det var möjligt att genom tätare föryngringar och bättre beståndsvård höja tillväxten från nuvarande ca 80 % till närmare 90 % av skogsmarkens beräknade naturliga produktionsförmåga i norra Sverige och från nuvarande ca 65 % till 80 % i södra Sverige. För detta krävs i första hand att beståndsanläggningen lyckas väl. Stora insatser borde därför även i fortsättningen göras inom föryngringsforskningen. Av speciellt intresse var här att finna förbättrade föryngringsmetoder för de bördigare markerna. Utöver insatser för en ökad överlevnad för plantorna borde föryngringsarbetet inriktas mot att utveckla metoder för att etablera föryngringen så snabbt som möjligt. I sammanhanget anfördes vidare bl. a. att ökade insatser inom skogsforskningen borde göras för att finna produktionsformer som förenar önskemålen om att öka tillgången på virkes- och energiråvara och att förbättra möjligheterna att utnyttja skogen för andra väsentliga ändamål såsom t. ex. rekreation och friluftsliv. Det förutskickades att regeringen skulle uppdra åt SJFR att upprätta ett långsiktigt program för skogsforskning med denna tvärvetenskapliga inriktning. Programmet skulle utarbetas i samarbete med SLU, skogsstyrelsen och naturvårdsverket.

Rådet erhöll den 11 juli 1984 uppdraget att lägga fram ett sammanhållet långsiktigt program för skogsforskningen. Även detta bör redovisas senast den 1 juni 1985.

I inledningen till jordbruksdepartementets del av årets budgetproposition framhåller jordbruksministern att hans avsikt med att ge forskningsrådet nu berörda båda uppdrag är att få angelägna forskningsområden närmare definierade. Programmen skall vidare kunna ge underlag för att bedöma var önskemål om förstärkta resurser är mest motiverade.

Utskottet vill i anslutning till motionsyrkandena om ökade forskningsinsatser beträffande skogsbruket i södra Sverige nämna att man, som även framhållits i en av motionerna, inom Sveriges lantbruksuniversitet särskilt

uppmärksammat behovet av en sådan forskning. Med anledning härav arbetar man inom universitetets skogsvetenskapliga fakultet med att ta fram program för att intensifiera forskningen rörande sydsvensk skogsskötsel m. m.

Vad utskottet anfört i anslutning till de under denna punkt redovisade motionerna är enligt utskottets mening ägnat att i allt väsentligt tillgodose syftet med desamma. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motionerna torde därför inte vara påkallad.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Skogs- och jordbrukets forskningsråd* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 58 613 000 kr.,
2. beträffande forskning om alternativa produktionsformer
att riksdagen lämnar utan ytterligare åtgärd motionerna
 - a) 1984/85:1088,
 - b) 1984/85:1524 yrkande 3,
 - c) 1984/85:1527 yrkande 2,
 - d) 1984/85:2023,
 - e) 1984/85:2609 yrkandena 2 och 5,
 - f) 1984/85:2614,
3. beträffande skogsforskning
att riksdagen lämnar utan ytterligare åtgärd motionerna
 - a) 1984/85:446,
 - b) 1984/85:469 yrkande 3,
 - c) 1984/85:1080,
 - d) 1984/85:1093,
 - e) 1984/85:2008,
 - f) 1984/85:2020,
 - g) 1984/85:2580 yrkande 3,
 - h) 1984/85:2612.

34. Stöd till kollektiv forskning m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna G 6 – G 8 (s. 89–92) och hemställer

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att ikläda sig de ekonomiska förpliktelser som följer av det avtal angående stöd till kollektiv skogsteknisk forskning som förordats i propositionen,
2. att riksdagen bemyndigar regeringen att ikläda sig de förpliktelser som följer av det avtal angående stöd till kollektiv forskning rörande skogsträdsförädling och skogsgödsling m. m. som nämnts i propositionen,
3. att riksdagen till *Stöd till kollektiv forskning* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 20 400 000 kr.,
4. att riksdagen till *Bidrag till växtförädling* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 26 500 000 kr.,

5. att riksdagen till *Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 602 000 kr.

Miljövård

35. Koncessionsnämnden för miljöskydd. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt H 2 (s. 93–94) och hemställer

att riksdagen till *Koncessionsnämnden för miljöskydd* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 8 638 000 kr.

36. Miljövårdsinformation. Regeringen har under punkt H 3 (s. 94) föreslagit riksdagen att till Miljövårdsinformation för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 3 500 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:370 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 5), att riksdagen till Miljövårdsinformation för budgetåret 1985/86 anvisar ett med 490 000 kr. ökat reservationsanslag av 3 990 000 kr.

I motion 1984/85:755 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas att riksdagen beslutar att hos regeringen begära att den återkommer med förslag om generellt stöd till miljöorganisationer.

Utskottet

Från förevarande anslag ställs medel till förfogande för statens naturvårdsverk för information inom miljövärdssområdet. Från anslaget utgår också av regeringen bestämda bidrag till upplysningsverksamhet bedriven av Svenska naturskyddsföreningen och Riksförbundet för hembygdsvård. Vidare kan från en särskild anslagspost för "viss övrig information" utgå bidrag även till andra miljöorganisationers informationsverksamhet. Sistnämnda medel disponeras av naturvårdsverket efter beslut av regeringen i varje enskilt fall. Under de senaste åren har anslag tilldelats bl. a. Jordens vänner, Miljöförbundet och Miljöcentrum.

Enligt motion 370 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) är opinionsbildning på miljö- och naturvårdsområdet mycket viktig, inte minst i nuvarande ekonomiska situation. De insatser som görs, bl. a. av naturvårdsverket och de ideella organisationerna, med medel från anslaget har stor genomslagskraft. Motionärerna föreslår att anslaget höjs med 490 000 kr. till 3 990 000 kr.

I motion 755 av Einar Larsson m. fl. (c) anförs principiella synpunkter på statens stöd till miljöorganisationerna med utgångspunkt i regeringsarbetet åren 1976–1982 med folkrörelsefrågorna. Bl. a. hänvisas till ett utredningsförslag i betänkandet (SOU 1979:60) *Bidrag till folkrörelser*. Till den del

utredningsverksamheten omfattade ett generellt statligt stöd till miljöorganisationerna har enligt motionen det planerade arbetet inte fullföljts på regeringsnivå. Motionärerna föreslår att riksdagen hos regeringen begär förslag om generellt stöd till miljöorganisationer utformat på sätt som närmare anges i motionen.

Utskottet är för sin del, med hänsyn till vikten av en restriktiv budgetprövning, inte berett att förorda någon uppräknig av anslaget utöver den regeringen föreslagit. Motion 370 yrkande 5 avstyrks således.

Som utskottet inledningsvis anfört står under detta anslag vissa medel till förfogande för miljöorganisationernas informationsverksamhet. Utskottet är f. n. inte berett att tillstyrka yrkandet i motion 755 rörande ett generellt statligt stöd till miljöorganisationerna. Motionen avstyrks.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1984/85:370 yrkande 5 till *Miljövårdsinformation* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 3 500 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motion 1984/85:755.

37. Mark för naturvård och Vård av naturreservat, m. m. Regeringen har under punkterna II 4–H 5 (s. 95–97) föreslagit riksdagen att

1. till Mark för naturvård för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 000 kr.,
2. till Vård av naturreservat m. m. för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 32 200 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:370 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 4), att riksdagen beslutar att mark motsvarande ett värde av 15 milj. kr. årligen skall överföras från domänfonden till naturvårdsfonden i syfte att underlätta bildandet av naturreservat på privat mark.

I motion 1984/85:372 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 13), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om principer för finansiering av mark för naturvård.

I motion 1984/85:1413 av Anna Wohlin-Andersson m. fl. (c) yrkas att riksdagen beslutar om omdisponering av medel till förmån för anslaget H 5. Vård av naturreservat m. m. i enlighet med motionen.

I motion 1984/85:2002 av Arne Andersson m. fl. (m) yrkas

1. att riksdagen beslutar att avslå regeringens förslag till anslag för inköp av mark för naturvård (prop. 1984/85:100, bil. 11, H 4) och i stället anslå 20 000 000 kr.,

2. att riksdagen beslutar att anslå 42 200 000 kr. till vård av naturreservat (prop. 1984/85:100, bil. 11, H 5).

I motion 1984/85:2590 av Lars Ernestam och Börje Stensson (båda fp) yrkas att riksdagen hos regeringen hemställer om en översyn av formerna för säkerställandet av naturvårdsobjekt enligt vad som i motionen anförts i syfte att möjliggöra avsättningar i en omfattning som svarar mot samhällets långsiktiga intresse.

I motion 1984/85:2606 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 5–8),

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts angående inlösen av mark för avsättande till urskogsreservat,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts om upprättande av avtal för skötsel av naturreservat,

7. att riksdagen beslutar att från domänfonden överföra 10 milj. kr. till förmån för inköp av mark för naturvård, H 4,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om omdisponering av medel till förmån för anslagen H 4 och H 5.

Utskottet

Regeringens förslag under dessa avsnitt innebär bl. a. att anslaget Mark för naturvård fördubblas, från 20 milj. kr. till 40 milj. kr. Härigenom avses naturvårdsverket få möjlighet att tillgodose vissa, särskilt angelägna behov. I övrigt hänvisar jordbruksministern bl. a. (prop. s. 96) till vissa regeringsbeslut resp. överenskommelser mellan domänverket och naturvårdsverket som resulterat i att betydande arealer statlig skogsmark av betydelse från naturvårdssynpunkt kommer att bevaras för framtiden.

Enligt jordbruksministern måste bevarandearbetet även i framtiden bygga på en noggrann planering och prioritering på alla plan. Verksamheten måste bl. a. bedrivas och planeras med utgångspunkt i den årliga medelstilldelningen. Avtal eller utfästelser som avser nyförvärv eller motsvarande bör inte göras förrän medel anvisats. Liksom tidigare år framhåller jordbruksministern att möjligheterna att i första hand bilda naturvårdsområden bör tas till vara.

I de här behandlade motionerna framställs yrkanden om dels vissa omfördelningar mellan de båda anslagen H 4 och H 5, dels återinförande av ett tidigare tillämpat system för överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden genom ned- resp. uppskrivning av dessa fonder. Vidare tas upp vissa principiella frågor rörande bevarandet av mark för naturvårdsändamål och finansieringen av markförvärv m. m. i samband härmed.

I motion 1413 av Anna Wohlin-Andersson m. fl. (c) föreslås att anslaget H 4 bestäms till 30 milj. kr. och att återstående, av regeringen föreslagen

höjning med 10 milj. kr. i stället tillförs anslaget H 5. Samma yrkande framförs i motion 2606 av Einar Larsson m. fl. (c). Yrkandena motiveras med att värden och förvaltningen av naturvårdsobjekten blivit alltmera eftersatt. Vidare uttalas farhågor för att den i arbetsmarknadsdepartementets avsnitt av budgetpropositionen föreslagna nedskärningen i fråga om beredskapsarbeten kan få negativa följder inom naturvårdssektorn (se prop. 1984/85:100, bilaga 12 s. 82).

I de nyssnämnda c-motionerna framförs vidare ett yrkande om "överföring av 10 milj. kr. från domänfonden till H 4". Yrkandet innebär att överföring av mark bör ske från domänfonden till naturvårdsfonden till ett värde av 10 milj. kr. genom upp- och nedskrivning av resp. fonder. Frågan om marköverföring utvecklas närmare i motion 2606, där bl.a. anförs att huvuddelen av den skogsmark som ansetts skyddsvärd – t. ex. de fjällnära skogarna – tillhör domänverket och att överföringen till naturvårdsverket bör göras genom nedskrivning av domänverkets stamkapital. För marker som är i enskild ägo bör staten lämna ersättningsmark genom domänverket. I motion 2606 förordas vidare att staten i större utsträckning utnyttjar möjligheten till s. k. skötselavtal med enskilda markägare.

I motion 2002 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) avstyrks den av regeringen föreslagna anslagshöjningen under H 4 och yrkas att i stället anslaget till vård av naturreservat (H 5) höjs till 42,2 milj. kr. Motionärerna påpekar att vårdbehovet redan i dag är eftersatt och att det vore slöseri med statliga medel att ytterligare utvidga det statliga markinnehavet utan att öka vårdresurserna. Ett mindre kostnadskrävande alternativ är f. ö. enligt motionen att bilda naturvårdsområden kombinerade med s. k. skötselavtal med markägaren.

I motion 370 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) hemställs att, utöver det belopp som regeringen föreslår under H 4, ett belopp om 15 milj. kr. årligen överförs från domänfonden till naturvårdsfonden för att underlätta reservatsbildning. I fp-motionerna 372 av Bengt Westerberg m. fl. och 2590 av Lars Ernestam och Börje Stensson utvecklas närmare frågan om finansiering av markförvärv resp. intrångsersättningar i naturvårdsarbetet. Enligt motionerna bör man anlägga ett mera långsiktigt synsätt på hithörande kostnader. Eftersom det oftast är fråga om investeringar med i princip obegränsad livslängd är det orimligt att markägarersättning omedelbart belastar statens budget. I stället bör man införa ett långsiktigt avskrivningsförfarande liknande det för andra långsiktiga samhällsinvesteringar, med någon form av periodiserad ersättning till berörda markägare. Andra principer, som främst utvecklas i motion 372, tar sikte på möjligheten att utan särskilt vederlag överföra statlig mark till naturvårdsfonden. Domänverksmark bör kunna erbjudas enskilda markägare som ersättningsmark i samband med reservatsbildning. Vidare förordas att skogsbruket kollektivt finansierar bevarandet av urskogar m. m. Anslaget bör under en femårsperiod bibehållas på en hög nivå.

Utskottet delar jordbruksministerns och naturvårdsverkets bedömning att anslaget II 4 Mark för naturvård bör räknas upp med 20 milj. kr. för att vissa, särskilt angelägna behov skall kunna tillgodoses. Vad beträffar vårdanslaget (H 5) bör framhållas att regeringens förslag innebär en inte obetydlig uppräknings av detta anslag. Enligt vad utskottet erfarit kräver f. ö. de områden som enligt naturvårdsverkets anslagsframställning skulle i första hand skyddas genom den föreslagna resursförstärkningen under II 4 mycket begränsade insatser i fråga om vård och förvaltning m. m. I likhet med jordbruksministern utgår utskottet från att alla möjligheter att förenkla administrationen och rationalisera insatserna prövas. I sammanhanget bör nämnas att en särskild översyn av bl. a. naturvårdsförvaltningens organisation och funktion övervägs i jordbruksdepartementet. Jordbruksministern anmäler att han avser att återkomma till regeringen i denna fråga.

Samtidigt som utskottet sålunda tillstyrker regeringens förslag om medelsanvisning måste det understrykas att anslagen till bredskapsarbeten på naturvårdens område har stor betydelse när det gäller vård och skötsel av naturvårdsobjekt som säkerställs med medel från förevarande anslag. Som framhållits i motionerna 1413 och 2606 kan det befaras att den i budgetpropositionen, bil. 12, föreslagna minskningen av anslaget till sysselsättnings-skapande åtgärder kan inverka på möjligheterna att upprätthålla en hög ambitionsnivå i naturvårdsarbetet (prop. 1984/85:100 bil. 12 s. 82 f.). Utskottet vill därför understryka det angelägna i att andelen naturvårdsåtgärder som finansieras med AMS-medel även i fortsättningen hålls på en så hög nivå som möjligt.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag om medelsanvisning i förevarande avsnitt och avstyrker motionerna 1413 i motsvarande del, 2002 samt 2606 yrkande 8. Till den del motionerna avser AMS-medel till naturvårdsarbeten får syftet anses tillgodosett genom vad utskottet anför ovan.

Utskottet övergår härfter till att behandla de motionsyrkanden som framförts rörande principerna för finansiering av markförvärv, inträngersättning m. m. i naturvårdsarbetet.

Frågan om överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden har behandlats vid ett flertal tillfällen. Senast under riksmötet 1983/84 anslöt sig riksdagen till principen att ersättningsfrågor – då produktiv skogsmark tas i anspråk för naturvårdsändamål – bör bedömas på samma sätt när det gäller domänverkets mark som i fråga om annan mark (JoU 1983/84:25 p. 43). De nu aktuella motionerna ger enligt utskottets mening inte anledning till ändrad ställningstagande från riksdagens sida. Som framgår av budgetpropositionen har regeringsbeslut fattats resp. överenskommelser träffats mellan domänverket och naturvårdsverket om skydd av högst betydande arealer statlig mark av urskogskaraktär. Frågan om skötsel och förvaltning av dessa områden skall bli föremål för överläggningar mellan de båda verken. Utskottet kan inte anse det ändamålsenligt för naturvården att riksdagen –

helt utan anknytning till specifika markområden eller utredning om dessas bevarandevärde – skulle förorda ett generellt system med årliga marköverföringar från domänfonden till naturvårdsfonden till i förväg bestämda belopp. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 370 yrkande 4, 1413 i denna del och 2606 yrkandena 5 och 7.

När det gäller formerna för finansiering av markförvärv och intrångsersättningar m. m. får utskottet påpeka att gällande bestämmelser i naturvårdslagen (1964:822) ger vissa möjligheter att dela upp ersättningen till markägare under en längre tidsrymd. Även om huvudregeln enligt lagens ersättningsbestämmelser kan sägas vara att ersättningen skall utgå med en engångssumma har såväl staten som markägaren i vissa fall möjlighet att välja mellan periodiserad ersättning och engångsersättning. Utskottet utgår från att naturvårdsverket har sin uppmärksamhet riktad på ersättningsproblematiken och tar de initiativ som kan anses påkallade. Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att motion 372 yrkande 13 och motion 2590 lämnas utan vidare åtgärd.

Möjligheten att kombinera förordnanden enligt naturvårdslagen med s. k. skötselavtal med berörda markägare har tidigare behandlats av utskottet, bl. a. i betänkandet JoU 1979/80:19. Utskottet utgår självfallet från att de naturvårdande myndigheterna är medvetna om möjligheten att träffa skötselavtal med markägare i naturvårdsarbetet och att denna möjlighet tillvaratas när förutsättningar härför föreligger i det enskilda fallet. Något särskilt uttalande från riksdagens sida i denna fråga kan inte anses nödvändigt. Motion 2606 yrkande 6 påkallar således ingen vidare åtgärd.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1984/85:1413 i motsvarande del, motion 1984/85:2002 yrkande 1 och motion 1984/85:2606 yrkande 8 i motsvarande del till *Mark för naturvård* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 40 000 000 kr.,
2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1984/85:1413 i motsvarande del, motion 1984/85:2002 yrkande 2 och motion 1984/85:2606 yrkande 8 i motsvarande del till *Vård av naturreservat m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 32 200 000 kr.,
3. beträffande överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden m. m.
att riksdagen avslår motion 1984/85:370 yrkande 4, motion 1984/85:1413 i motsvarande del och motion 1984/85:2606 yrkandena 5 och 7,
4. beträffande vissa finansieringsfrågor i övrigt m. m.
 - a) att riksdagen lämnar motionerna 1984/85:372 yrkande 13 och 1984/85:2590 utan vidare åtgärd.
 - b) att riksdagen lämnar motion 1984/85:2606 yrkande 6 utan vidare åtgärd.

38. Miljövärdsforskning. Regeringen har under punkt H 6 (s. 97-99) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad i propositionen anförts om det fortsatta stödet till miljöskyddsteknik, m. m.,

2. bemyndiga regeringen att ikläda sig de förpliktelser som följer av det avtal angående stöd till kollektiv forskning inom miljövärdsområdet som nämnts i propositionen.

3. till Miljövärdsforskning för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 63 600 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:370 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 8 och 9),

8. att riksdagen avslår regeringens förslag avseende stödet till miljöskyddsteknik,

9. att riksdagen till Stöd till miljöskyddsteknik m. m. för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 20 000 000 kr. samt beslutar att de medel som för ändamålet föreslås användas inom STU överförs till detta anslag.

I motion 1984/85:2604 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 5), att riksdagen beslutar tillföra anslaget H 6, Stöd till miljöskyddsteknik 20 milj. kr. i enlighet med motionen.

Utskottet

Från anslaget till miljövärdsforskning bestrids kostnader för tillämpad forskning inom miljövärdsområdet. En särskild forskningsnämnd med företrädare för såväl forskare som avnämare beslutar om anslagets närmare användning.

Jordbruksministern tar i detta sammanhang upp frågan om statens fortsatta stöd till kollektiv forskning inom miljövärdsområdet. Medel för sådan forskning föreslås i fortsättningen anvisade under detta anslag. Företrädare för staten har den 14 december 1984 under förbehåll för regeringens godkännande träffat avtal med företrädare för Föreningen för industriell miljövärdsforskning om gemensam finansiering av forsknings- och utvecklingsverksamhet inom miljövärdsområdet. Enligt avtalet, som avser budgetåret 1985/86, skall staten under avtalsperioden tillskjuta 9,3 milj. kr. och föreningen 10,9 milj. kr. Verksamheten skall bedrivas i enlighet med ett till avtalet fogat ramprogram. Ansvaret för programmets genomförande avses liksom hittills åvila Stiftelsen Institutet för vatten- och luftvärdsforskning. Jordbruksministern hemställer att riksdagen bemyndigar regeringen att ikläda sig ekonomiska förpliktelser i enlighet med avtalet. Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag i angivet hänseende.

Jordbruksministern tar vidare upp frågan om det fortsatta stödet till utveckling och utprovning av ny teknik inom miljövårdsområdet. Medel för detta ändamål har hittills anvisats under nionde huvudtiteln och är för innevarande budgetår uppfört med 20 milj. kr. Enligt jordbruksministern behöver det fortsatta statliga stödet inom det miljötekniska området samordnas på ett så effektivt sätt som möjligt. Han förordar därför, efter samråd med chefen för industridepartementet, att styrelsen för teknisk utveckling (STU) nu ges det samlade ansvaret för detta stöd. Det förutsätts att ett nära samarbete äger rum i dessa frågor mellan STU och naturvårdsverket.

I motionerna 370 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) och 2604 av Einar Larsson m. fl. (c) anförs att regeringens förslag i praktiken torde innebära att anslaget till stöd till miljöskyddsteknik avvecklas. Medelstilldelningen till STU är sådan att det knappast finns något större utrymme för nya satsningar. Motionärerna föreslår att stödet till miljöskyddsteknik bibehålls oförändrat i jordbruksdepartementets huvudtitel och att riksdagen anvisar 20 milj. kr. för detta ändamål.

Utskottet får i likhet med jordbruksministern erinra om att stöd till industriellt utvecklingsarbete i första hand utgår genom STU. Det är i rådande statsfinansiella läge viktigt att de samlade resurserna samordnas på ett så effektivt sätt som möjligt. Det ligger väl i linje med STU:s allmänna uppgift att med hjälp av tillgänglig eller ny teknik främja utvecklingen inom viktiga samhällssektorer, bl. a. miljövårdssektorn. Utskottet utgår från att STU inom ramen för sitt utvidgade ansvarsområde ägnar stor uppmärksamhet åt den fortsatta utvecklingen av nya tekniska metoder m. m. på miljövårdsområdet. Som jordbruksministern anfört är det viktigt att ett nära samarbete med naturvårdsverket äger rum i hithörande frågor. Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag rörande det fortsatta stödet till miljöskyddsteknik m. m. samt avstyrker motionerna 370 och 2604 i berörda delar.

Regeringens förslag i övrigt under detta avsnitt föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1984/85:370 yrkande 8 och motion 1984/85:2604 yrkande 5 i motsvarande del godkänner vad i propositionen anförts om det fortsatta statliga stödet till miljöskyddsteknik, m. m.,
2. beträffande särskilda medel till stöd till miljöskyddsteknik, m. m. att riksdagen avslår motion 1984/85:370 yrkande 9 och motion 1984/85:2604 yrkande 5 i motsvarande del.
3. att riksdagen bemyndigar regeringen att ikläda sig de ekonomiska förpliktelser som följer av det avtal angående stöd till kollektiv forskning inom miljövårdsområdet som nämnts i propositionen,
4. att riksdagen till *Miljövårdsforskning* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 63 600 000 kr.

39. Övervakning av miljöförändringar, m. m. Regeringen har under punkt H 8 (s. 100–101) föreslagit riksdagen att till Övervakning av miljöförändringar, m. m. för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 27 000 000 kr.

Motion

I motion 1984/85:370 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 6), att riksdagen till Övervakning av miljöförändringar, m. m. för budgetåret 1985/86 anvisar ett med 3 000 000 kr. ökat reservationsanslag av 30 000 000 kr.

Utskottet

Regeringen föreslår under denna punkt att anslagen Särskilda undersökningar på miljövårdsområdet, m. m. och Program för övervakning av miljö kvalitet förs samman till ett anslag benämnt Övervakning av miljöförändringar, m. m. Därmed bör enligt jordbruksministern möjligheterna öka för en samlad bedömning av hur resurserna för undersöknings- och övervakningsverksamhet på miljövårdsområdet bäst skall användas. Anslaget bör för nästa budgetår föras upp med 27 milj. kr.

I motion 370 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas att anslaget förs upp med 30 milj. kr. Motionärerna hänvisar bl. a. till naturvårdsverkets anslagsframställning och understryker behovet av ytterligare inventeringar på miljövårdens område.

Utskottet delar jordbruksministerns bedömning rörande fördelarna med en sammanslagning av de båda anslagen Särskilda undersökningar på miljövårdsområdet, m. m. och Program för övervakning av miljö kvalitet. Med hänsyn till det statsfinansiella läget är utskottet inte berett att förorda någon anslagsuppräkning utöver den regeringen föreslagit. Motion 370 yrkande 6 avstyrks således.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1984/85:370 yrkande 6 till *Övervakning av miljöförändringar, m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 27 000 000 kr.

40. Bidrag till Förenta Nationernas miljöfond och Restaurering av Hornborgsjön. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna II 10–H 11 (s. 102–103) och hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till Förenta Nationernas miljöfond* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 16 660 000 kr.,
2. att riksdagen till *Restaurering av Hornborgsjön* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 4 500 000 kr.

41. Statens strålskyddsinstitut: Uppdragsverksamhet och Bidrag till statens strålskyddsinstitut. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna H 13–H 14 (s. 103–105) och hemställer

1. att riksdagen till *Statens strålskyddsinstitut: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. att riksdagen till *Bidrag till statens strålskyddsinstitut* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 19 986 000 kr.

Diverse

42. Bidrag till vissa internationella organisationer m. m. och Ersättningar för vissa köttbesiktningar och syneförrättningar. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna J 1–J 2 (s. 113–114) och hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 38 464 000 kr.,
2. att riksdagen till *Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 5 000 kr.

43. Ersättning för vissa skador förorsakade av vilt, m. m. Regeringen har under punkt J 3 (s. 114–115) föreslagit riksdagen att till Ersättning för vissa skador förorsakade av vilt, m. m. för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 6 220 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:327 av Agne Hansson och Gösta Andersson (båda c) yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om en ändring av viltskadeförordningen så att möjligheterna till ersättning för älgskador utökas.

I motion 1984/85:370 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 7), att riksdagen till Flora- och faunavård för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

I motion 1984/85:631 av Ove Eriksson (m) yrkas

1. att riksdagen beslutar att ersättning för återställande av skogsmark som skadats av vilt skall utgå ur de länsvisa viltskadefonderna.
2. att riksdagen beslutar att hälften av inlutna licensmedel skall avsättas för ersättning av viltskador inom det egna länet.

Utskottet

Från anslaget utbetalas ersättning för förluster som uppkommer till följd av angrepp av vissa rovdjur på renar, får och andra tamdjur. Bestämmelser om ersättning finns i 16 § jaktstadgan (1938:279, omtryckt 1981:678) och

förordningen (1976:430) om ersättning vid vissa skador av rovdjur (ändrad 1980:374). Från anslaget utgår vidare viss ersättning enligt förordningen (1980:400) om ersättning vid vissa viltskador, m. m. (ändrad senast 1982:980). Dessutom bekostas från anslaget vissa åtgärder för att förebygga skador av vilt m. m.

Enligt motion 370 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) behövs ökade insatser till skydd för flora och fauna. För detta ändamål bör ett särskilt anslag inrättas. Motionärerna föreslår att 2 milj. kr. anvisas för flora- och faunavård.

I motionerna 327 av Agne Hansson och Gösta Andersson (båda c) och 631 av Ove Eriksson (m) behandlas de ökande skogsskadorna på grund av älgbetning. Enligt den förra motionen har t. ex. i Kalmar län beräknats att kostnaderna för omplantering m. m. på grund av älgskador uppgår till 20 milj. kr. Trots att länsstyrelsen medgivit en generös älgutdelning har man konstaterat en markant ökning av älgskadorna. I motion 631 hänvisas till motsvarande missförhållanden i norra Klarälvsdalen. Båda motionerna utmynnar i förslag om ändringar i ersättningssystemet så att möjligheterna till skadeersättning i nu åsyftade fall förbättras. Enligt motion 631 bör vidare utgångspunkten vara att åtminstone hälften av influtna fällavgifter i ett län reserveras för skadereglering inom det länet.

Utskottet har senast vid föregående års budgetberedning avstyrkt ett motionsyrkande (fp) om särskilda medel till flora- och faunavård (JoU 1983/84:25 p. 51). I sammanhanget hänvisades bl. a. till att jakt- och viltvårdsberedningens förslag ännu inte slutbehandlats i jordbruksdepartementet. Utskottet är inte heller detta år berett föreslå särskilda medel för flora- och faunavård och avstyrker således motion 370 yrkande 7.

Vad beträffar ersättning för älgskador på skog m. m. får utskottet erinra om att hithörande frågor författningsreglerats i förordningen (1980:400) om ersättning vid vissa viltskador, m. m. För varje län finns en viltskadefond som bildas av vissa fällavgifter enligt 9 § viltskadeförordningen. För länen finns en gemensam regleringsfond som förvaltas av kammarkollegiet. Regeringen beslutar om överföring av medel från länsfonderna till regleringsfonden samt om överföring från sistnämnda fond till länsfond som behöver tillskott (12 och 13 §§). När det gäller sådana skador som anges i motionerna 327 och 631 gäller särskilda ersättningsregler enligt 17 § viltskadeförordningen. I stadgandet anges bl. a. att ersättning får för särskilt fall lämnas av statsmedel eller ur jaktvårdsfonden om det är uppenbart oskäligt att den skadelidande själv svarar för de kostnader som skadan föranleder.

Till varje länsstyrelse är knuten en länsälgnämnd med uppgift att vara rådgivande organ åt länsstyrelsen i frågor om älgvård och i ärenden om åtgärder för att motverka älgskador.

I anslutning till motionskraven på ett mera generöst ersättningssystem får utskottet framhålla att en av grundtankarna bakom viltskadeförordningen är att viltskador i första hand skall förebyggas eller begränsas genom jakt på den

skadegörande djurarten. Betningsskador av älg skall således motverkas i huvudsak genom en älgtilldelning som innebär att stammen hålls på en från nu aktuella synpunkter lämplig nivå. Det kan tilläggas att jakt- och viltvårdsberedningen i sitt slutbetänkande (SOU 1983:21) Vilt och jakt behandlat såväl viltskadeproblemen som systemet med länsvisa viltskadefonder. I ett avsnitt rörande värden av älgstammen anför beredningen (s. 262) att uppgifterna om skador på skog tyder på en markant skadeökning de senaste åren. Otivelaktigt beror en del av dessa skador på områdesvis alltför tät älgstammar. Även säsongsvandringar påverkar dock skadesituationen.

Som framgår av motionerna kan det givetvis förekomma fall då det med beaktande av samtliga omständigheter framstår som oskäligt att den skadelidande själv svarar för de kostnader som skadan föranleder. I dessa fall ger 17 § viltskadeförordningen en – visserligen restriktivt utformad – möjlighet till ersättning av statsmedel eller ur jaktvårdsfonden. Med hänsyn till det anförda och till det förhållandet att jakt- och viltvårdsberedningens slutbetänkande – innefattande bl. a. förslag om den framtida älgjakten – f. n. bereds i regeringskansliet anser utskottet att motionerna 327 och 631 inte f. n. påkallar någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Ersättning för vissa skador förorsakade av vilt, m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 6 220 000 kr.,
2. beträffande särskilda medel till flora- och faunavård m. m. att riksdagen avslår motion 1984/85:370 yrkande 7,
3. beträffande ändrade regler om viltskadeersättning m. m. att riksdagen lämnar motionerna 1984/85:327 och 1984/85:631 utan vidare åtgärd.

Stockholm den 13 mars 1985

På jordbruksutskottets vägnar
EINAR LARSSON

Närvarande: Einar Larsson (c), Håkan Strömberg (s), Grethe Lundblad (s), Ove Karlsson (s), Gunnar Olsson (s), Martin Segerstedt (s), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Andersson (c), Margareta Winberg (s), Jens Eriksson (m), Börje StenSSon (fp), Jan-Eric Virgin (m), Bengt Kronblad (s) och Paul Lestander (vpk).

dock att vid behandlingen av punkterna

1–30 och punkterna 10 och 17, såvitt avser mom. 5 i utskottets hemställan, Ulf Lönnqvist (s) deltagit i stället för Margareta Winberg (s), samt vid behandlingen av de två sistnämnda punkterna dessutom deltagit Hans Wachtmeister (m).

Reservationer

1. Lantbruksstyrelsen (punkt 2 mom. 1)

Börje Stensson (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "del (yrkande 9)" bort ha följande lydelse:

Det samhällsekonomiska och statsfinansiella läget motiverar stor restriktivitet vid budgetprövningen. Utskottet anser för sin del att anslagsanvisningen under denna punkt bör minskas med 3 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag. Detta kräver fortsatta rationaliseringar i lantbruksstyrelsens verksamhet. Förenklingar av jordförvärvslagen och upphävande av investeringsförbudet inom animalieproduktionen är exempel på ytterligare åtgärder som kan nedbringa utgifterna inom verksamheten. Detta innebär att utskottet biträder det i motion 2168 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) framlagda förslaget (yrkande 9) om en medelsanvisning med 35 088 000 kr. under anslaget för nästa budgetår. Motionen tillstyrks alltså i denna del.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1984/85:2168 yrkande 9 till *Lantbruksstyrelsen* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 35 088 000 kr..

2. Lantbruksstyrelsen (punkt 2 mom. 2)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "motion 361 (c)" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill --- (= utskottet) --- för djuren. Som anförs i motion 361 (c) är behovet av välutbildade klövvårdare mycket stort. Tyvärr är antalet verksamma klövvårdare litet, vilket medför att många kor får en bristfällig klövvård. Ett uppdämt utbildningsbehov föreligger därför inom detta verksamhetsområde. Motionärerna pekar på vissa vägar att lösa utbildningsfrågan, bl. a. genom att utnyttja kompetensen och utrustningen vid veterinärinrättningen i Skara. Utskottet vill med hänvisning till vad i motionen anförs framhålla angelägenheten av att erforderliga åtgärder vidtas i syfte att åstadkomma en ändamålsenlig utbildning i klövvård. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande utbildning av klövvårdare
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1984/85:361,

3. Lantbruksstyrelsen (punkt 2 mom. 5)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Jordbruksdepartementets budget" och slutar med "del (yrkande 3)" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i motion 2604 av Einar Larsson m. fl. (c) uttryckta uppfattningen att det är felaktigt att, som under senare tid skett på en rad punkter, överföra kostnader från staten till den enskilde jordbrukaren. Exempel på sådana åtgärder är som nämnts avgiftsbeläggningen av lantbruksnämndernas rådgivningsverksamhet, veterinärbesök och lån. Följden av dessa åtgärder blir att en hårt pressad jordbruksnäring blir ännu mera pressad. Enligt utskottets mening bör riksdagen uttala att regeringen bör söka andra vägar för finansiering av ifrågavarande åtgärder på jordbrukets område.

dels hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande avgiftsfinansiering

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1984/85:2604 yrkande 3.

4. Markförvärv för jordbrukets rationalisering (punkt 3 mom. 1)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Härutöver har" och slutar med "del (yrkande 1)" bort ha följande lydelse:

Härutöver har - - - (= utskottet) - - - budgetåret 1984/85. Enligt utskottets mening är regeringens förslag ägnat att tvinga fram en snabb och illa övervägd utförsäljning av ifrågavarande mark. Syftet med verksamheten skulle härigenom förfelas. Utskottet anser i likhet med Einar Larsson m. fl. (c) i motion 2604 att den rörliga krediten under år 1985 bör få uppgå till högst 100 milj. kr. och under år 1986 till högst 50 milj. kr. Därvid kan också en viss inköpsverksamhet bibehållas. Detta innebär att utskottet ställer sig bakom det i motionen framförda yrkandet härom (yrkande 1).

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1984/85:2604 yrkande 1 medger att lantbruksstyrelsen för år 1985 får disponera en rörlig kredit av 100 000 000 kr. i riksgäldskontoret och under år 1986 en rörlig kredit av 50 000 000 kr.,

5. Markförvärv för jordbrukets rationalisering (punkt 3 mom. 2)

Börje Stensson (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Som framhålls" och slutar med "avstyrks (yrkande 8)" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i motion 2168 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) framförda åsikten att det bör vara möjligt att under vissa i motionen närmare angivna omständigheter sälja ut drygt en tiondel av det under jordfonden redovisade markinnehavet. Utskottet tillstyrker därför motionärernas förslag att riksdagen uttalar sig för att jordfondens tillgångar minskas med ca 50 milj. kr. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande utförsäljning av mark

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1984/85:2168 yrkande 8.

6. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti (punkt 4 mom. 1 och 4)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med "Utskottet kan" och på s. 12 slutar med "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets uppfattning finns det fortfarande motiv för att bibehålla stödformen lån med uppskjuten ränta. Lånet syftar till att minska behovet av eget kapital så att personer med i övrigt goda förutsättningar skall kunna etablera sig som jordbrukare. Innan det visats att andra stödåtgärder, som är ägnade att bättre tillgodose angivna syfte föreligger, bör stödformen lån med uppskjuten ränta finnas kvar. Vad nu anförts innebär att utskottet biträder motion 2604 av Einar Larsson m. fl. (c) i denna del (yrkande 4).

Yrkande 2 i sistnämnda motion och yrkande 1 i motion 2033 av Einar Larsson m. fl. (c) innebär att den fr. o. m. föregående budgetår införda kreditgarantiavgiften av 1% på utestående lånebelopp på jordbrukets, trädgårdsnärings och fiskets områden bör avvecklas.

Utskottet anser för sin del att det är olyckligt att en särskild kreditgarantiavgift läggs till de kostnader som redan mycket hårt drabbar framför allt dem som nyligen startat företag eller som avser att nyetablera sig inom vederbörande näring. På skäl som motionärerna anför bör riksdagen bestämt uttala sig för att den enprocentiga avgift som utgår på utestående lånebelopp för lån till jordbrukets, trädgårdsnärings och fiskets rationalisering snarast möjligt avvecklas.

Vad utskottet nu anfört med anledning av motionerna 2033 (c) och 2604 (c) i förevarande delar bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 1 och 4 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1984/85:2604 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om bibehållande av stödformen lån med uppskjuten ränta,
4. beträffande kreditgarantiavgift
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1984/85:2033 yrkande 1 och motion 1984/85:2604 yrkande 2.

7. Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering (punkt 5 mom. 3)

Paul Lestander (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Stödområdesindelningen har" och på s. 14 slutar med "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser för sin del att förutsättningarna för trädgårdsnäringen i Hälsingland är så likartade inom området att regionalt rationaliseringsstöd bör utgå i hela denna del av Gävleborgs län och inte som för närvarande endast i Ljusdals kommun. Detta innebär att utskottet delar den i motionerna 1078 (c) och 2041 (vpk) framförda uppfattningen i frågan. Vad utskottet anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande stöd till trädgårdsnäringen i Hälsingland
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1984/85:1078 och 1984/85:2041.

8. Främjande av trädgårdsnäringen (punkt 6)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att utskottets yttrande på s. 14 fr. o. m. den del som börjar med "Som redovisas" och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

Som redovisas --- (= utskottet) --- denna uppfattning.

I propositionen redovisas att efterfrågan på bidrag under budgetåret 1983/84 var dubbelt så stor som tillgången på medel. Lantbruksstyrelsen var därför tvungen att prioritera kraftigt bland objekten. Trots detta föreslår regeringen inte någon ökning av anslaget. Även om det i och för sig är angeläget att iaktta stor restriktivitet vid anslagstilldelningen vill utskottet dock hålla före att en väsentligt generösare inställning här är starkt motiverad. Utskottet vill erinra om att trädgårdsnäringen är en näringsgren med små företag och begränsade möjligheter till marknadsföring i konkurrens med import och jordbruksreglerade livsmedel. Enligt utskottets mening

bör anslaget för nästa budgetår räknas upp till 3 milj. kr. eller 2.1 milj. kr. mer än vad regeringen föreslagit. Utskottet tillstyrker alltså motion 2033 av Einar Larsson m. fl. (c) i denna del (yrkande 2).

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1984/85:2033 yrkande 2 till *Främjande av trädgårdsnäringen* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.

9. Främjande av husdjursaveln m. m. (punkt 8)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att utskottets yttrande fr. o. m. den del som på s. 17 börjar med "Utskottet, som" och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

Utskottet vill starkt understryka att nyss återgivna uttalanden från föregående riksmöte alltjämt äger full giltighet. Särskilt vill utskottet därvid trycka på riksdagens uttalande att avvecklingen av det statliga stödet till hästaveln bör ske i en takt som ej försvårar för hästavelsorganisationerna att vidmakthålla ett avelsarbete av minst samma kvalitet som för närvarande och på ett sätt som medger vederbörligt hänsynstagande till samtliga deltagande avelsföreningars intressen, alltså såväl varmbloods- som kallbloodsavelns. Vidare krävs att verksamheten i övergångsskedet inte ges alltför snäva ramar. Enligt utskottets mening kan regeringens nu framlagda förslag inte anses motsvara vad man mot bakgrund av riksdagens sålunda uttalade mening kunde ha anledning att vänta sig. Som anförs i motion 2056 av Nils Åsling och andre vice talman Anders Dahlgren (båda c) står den nya huvudmannorganisationen för hästavelsarbetet inför ett mycket stort, tidsödande och kostnadskrävande program som successivt skall genomföras. Vidare kommer den nya stiftelsen för Wången att i starten för sin verksamhet möta både större investerings- och driftkostnader än man tidigare räknat med. Allt detta talar för att den av regeringen förordade anslagstilldelningen för nästa budgetår är otillräcklig. Utskottet vill för sin del ansluta sig till det i motion 2056 (c) framlagda förslaget att anslaget för nästa budgetår förs upp med 1 milj. kr., varav kallbloodsuppfödarnas organisationer bör tilldelas 500 000 kr. Hingstuppförädlingsanstalten bör av anslaget tilldelas 300 000 kr. Utskottet tillstyrker således motionen.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1984/85:2056 till *Främjande av husdjursaveln m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

10. Främjande av rennäringen (punkt 10 mom. 3)

Håkan Strömberg, Grethe Lundblad, Ove Karlsson, Gunnar Olsson, Martin Segerstedt, Bengt Kronblad och Ulf Lönnqvist (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 20 börjar med "Utskottet vill" och på s. 21 slutar med "ytterligare åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet – – – (= utskottet) – – – inte avsedd. Jordbruksnämnden handlägger på rennäringens område i huvudsak endast de frågor som har med prisstödet att göra. Utskottet finner för sin del övervägande skäl för att statens företrädare i de årliga överläggningarna blir lantbruksstyrelsen, såsom regeringen föreslagit. Givetvis bör jordbruksnämndens sakkunskap i marknads- och prisfrågor utnyttjas vid dessa överläggningar. Därför är det naturligt att, såsom anförs i propositionen, samråd sker med jordbruksnämnden i sådana frågor.

Utskottet ansluter sig alltså till regeringens uppfattning när det gäller formerna för de årliga överläggningarna mellan staten och rennäringen och avstyrker i överensstämmelse härmed motion 756 (c) yrkande 2.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande överläggningar mellan staten och företrädare för rennäringen
- att riksdagen avslår motion 1984/85:756 yrkande 2.

11. Främjande av rennäringen (punkt 10 mom. 4)

Einar Larsson (c), Kerstin Andersson (c) och Börje Stensson (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 21 som börjar med "Likaledes föreslår" och slutar med "sitt betänkande" bort ha följande lydelse:

Däremot anser utskottet att riksdagen, som föreslås i yrkande 1 i motion 756 av Einar Larsson m. fl. (c), i detta sammanhang bör ställa sig bakom de målformuleringar som rennäringens kommittén avgav i sitt våren 1984 avlämnade betänkande (SOU 1983:67) *Rennäringen i Sverige. Kommittén presenterade den programmatiska grundvalen för sina förslag i följande fyra delmål:*

- Minoritetspolitiskt mål, som innebär att rennäringen är en förutsättning för den samiska kulturen och därför måste förbli en samisk näring.
- Regionalpolitiskt mål, som innebär att bosättning och sysselsättning i de samiska bosättningsområdena upprätthålls.
- Näringspolitiskt mål, som innebär en rationell och lönsam produktion inom näringen – baserad på för näringen bestämmande förhållanden och genom tillvaratagande av naturresurser.
- Inkomstsmål, som innebär att rennäringens utövarna skall ha en ekonomisk och social trygghet och standard i arbetet som inte avviker från vad som gäller i samhället i övrigt.

Riksdagen bör som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet här anfört.

dels utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande delmål för rennäringen
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1984/85:756 yrkande 1.

12. Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter (punkt 14)

John Andersson (vpk) anser att den del av utskottets yttrande på s. 24 som börjar med "Utskottet får" och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

Som framhålls i motionen skulle en ökning av skogsvårdsstyrelsernas resurser resultera i bättre skötsel av våra skogstillgångar. En resursförstärkning skulle även ge positiva effekter till sysselsättningsmöjligheterna i skogsbygderna samt inom skogsnäringen i stort. Utskottet tillstyrker mot den bakgrunden motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 1).

Utskottet hemställer

- att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1984/85:443 yrkande 1 till *Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 148 370 000 kr.

13. Skogsvårdsstyrelserna: Frö- och plantverksamhet (punkt 15 mom. 2)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 25 som börjar med "Utskottet kan" och slutar med "utskottet motionen" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner motionärernas krav på utredning berättigad. Utskottet anser även de synpunkter som i motionen anlagts till förmån för bibehållande av plantskolan i Kratte Masugn bärkraftiga. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionen bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande utredning om plantverksamheten m. m.
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1984/85:635.

14. Bidrag till skogsvård m. m. (punkt 17 mom. 1 och 2)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 29 som börjar med "Riksdagen avslog" och på s. 30 slutar med "samt 2618" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder den uppfattning som redovisas i centerns partimotion 667 att, såsom det skogliga bidragssystemet nu visat sig fungera, det för skogsbruket är bättre att skogsvårdsavgifter och samtliga bidragsformer med undantag av sådana som är av regionalpolitisk karaktär avvecklas.

Utskottet finner alltså att bidragsformerna 2, 3 och 5 under D 6 i budgetpropositionen bör avvecklas fr. o. m. den 1 juli 1985. Skogsstyrelsen bör av regeringen få i uppdrag att snarast göra en översyn av möjligheterna till personalminskning vid styrelsen och skogsvårdsstyrelserna när det skogliga bidragssystemet tas bort. Som motionärerna framhållit bör det regionalpolitiska stödet till skogsbruket utgå i huvudsak i enlighet med tidigare ordning. Regeringen bör uppta förhandlingar med representanter för skogsägarna och skogsindustrin hur för skogsbruket gemensamma angelägenheter fortsättningsvis skall finansieras. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionen såvitt nu är i fråga (yrkandena 1, 3, 4 och 5) bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Utskottet tillstyrker vidare yrkande 2 i motionen om minskning av anslaget med 200 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag.

Det anförda innebär att utskottet avstyrker motionerna 2001 såvitt nu är i fråga (yrkandena 1, 3 och 4), 2168 såvitt nu är i fråga (yrkandena 16 och 17) samt 2618.

dels utskottets hemställan under 1 och 2 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av vad som förordats i propositionen om det statliga stödet till skogsvård m. m. och med avslag på motionerna 1984/85:2001 yrkandena 1 och 3 samt 1984/85:2618 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1984/85:667 yrkandena 1, 3, 4 och 5,
2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1984/85:667 yrkande 2 samt med avslag på motionerna 2001 yrkande 4 och 2168 yrkandena 16 och 17 till *Bidrag till skogsvård m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 120 000 000 kr.,

15. Bidrag till skogsvård m. m. (punkt 17 mom. 1, 2 och 3)

Sven Eric Lorentzon, Jens Eriksson och Jan-Eric Virgin (samtliga m) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 29 börjar med "Riksdagen avslog" och på s. 30 slutar med "samt 2618", bort ha följande lydelse:

Som framhålls i moderata samlingspartiets kommittémotion är det djupt otillfredsställande att merparten av skogsvårdsavgiften kommit att bli en extra skatt som tas ut av skogsnäringen. Inflytande medel från en sänkt skogsvårdsavgift bör som motionärerna föreslår användas för att finansiera de för skogsbruket mest angelägna gemensamma åtgärderna. Vilka dessa är bör utredas av representanter för näringen och regeringen gemensamt. Utskottet biträder även förslaget i motionen att anslag till skogsodling av lågproducerande bestånd inte längre skall utgå. Därmed tillgodoses även syftet med motion 2618.

Utskottet tillstyrker vidare förslaget i motion 2001 om anslagets storlek. Det sagda innebär att utskottet avstyrker motion 676 i dess helhet och motion 2168 såvitt nu är i fråga (yrkandena 16 och 17).

dels den del av utskottets yttrande på s. 30 som börjar med "Utskottet får" och slutar med "den grunden" bort ha följande lydelse:

Utskottet får --- (= utskottet) --- eller kulturminnesvårdsskäl. Som motionärerna påpekar kan emellertid konflikter uppstå vid tillämpningen av ädellövskogslagen och skogsvårdslagen i detta hänseende. Frågan bör bli föremål för en översyn. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionen bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 1, 2 och 3 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av vad som förordas i propositionen om det statliga stödet till skogsvård m. m. samt med avslag på motionerna 1984/85:667 yrkandena 1, 3, 4 och 5 och 1984/85:2618 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1984/85:2001 yrkandena 1 och 3,
2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1984/85:2001 yrkande 4 samt med avslag på motionerna 1984/85:667 yrkande 2 och 1984/85:2168 yrkandena 16 och 17 till *Bidrag till skogsvård m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 173 000 000 kr.,
3. beträffande skogsbruket i Skåne att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1984/85:2580 yrkande 2.

16. Bidrag till skogsvård m. m. (punkt 17 mom. 2)

Börje Stensson (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande som börjar på s. 29 med "Utskottet får" och slutar på s. 30 med "samt 2618" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder folkpartiets förslag i motion 2168 att anslaget bör kunna minskas med 20 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag med hänsyn till att det hittills inte har utnyttjats helt ut och med hänsyn till folkpartiets övriga

förslag angående skogsbruket och förändringar i skogsvårdslagen. Det sagda innebär att motionerna 1984/85:667 yrkande 2 och 1984/85:2001 yrkande 4 avstyrks.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1984/85:2168 yrkandena 16 och 17 samt med avslag på motionerna 1984/85:667 yrkande 2 och 1984/85:2001 yrkande 4 *dels medger att under budgetåret 1985/86 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 300 000 000 kr. till skogsvård m. m., dels till Bidrag till skogsvård m. m. för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag om 300 000 000 kr.,*

17. Trygghetsförsäkring för skogsbrukare (punkt 17 mom. 5)

Einar Larsson (c), Hans Wachtmeister (m), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Andersson (c), Jens Eriksson (m), Börje Stensson (fp) och Jan-Eric Virgin (m) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 31 börjar med "Eftersom flera" och på s. 32 slutar med "till känna" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att frågan om en trygghetsförsäkring för självverksamma skogsbrukare nu bör lösas. Det är över två år sedan en enhällig riksdag begärde förslag av regeringen härom. Som flertalet motionärer föreslagit bör ett trygghetspaket utformas efter de linjer som utarbetats av LRF m. fl. och finansieras med skogsvårdsavgiftsmedel. Riksdagen bör således med anledning av motionerna besluta om införande av en trygghetsförsäkring för skogsbrukare.

Kostnaderna för försäkringen kan enligt motion 2168 uppskattas till ca 15 milj. kr. Utskottet finner att riksdagen med bifall till motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 15) bör anvisa 15 milj. kr. till finansiering av reformen under det kommande budgetåret.

dels utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande trygghetsförsäkring för skogsbrukare
 - a) att riksdagen med anledning av motionerna 1984/85:752, 1984/85:1400, 1984/85:2001 och 1984/85:2018 beslutar som sin mening ge regeringen till känna att en trygghetsförsäkring för skogsbrukare bör inrättas,
 - b) att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2168 yrkande 15 till *Trygghetsförsäkring för skogsbrukare* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 15 000 000 kr.,

18. Stöd till byggande av skogsvägar (punkt 18 mom. 1 och 2)

John Andersson (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 33 börjar med "Riksdagen avslag" och på s. 34 slutar med "2 b och 3)" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer med motionärerna att bidrag till byggande av skogsvägar för privatskogsbruket kan ha en positiv verkan på avverkningsbenägenheten genom att avverkningsarna kan samordnas på splittrade ägor. Däremot är det enligt utskottets mening inte nödvändigt att storskogsbruket erhåller detta stöd. Utskottet tillstyrker mot den bakgrunden förslagen i motionen att minska ifrågavarande bidragsram och anslag (yrkandena 2 a och b). Bidrag till byggande av skogsbilvägar bör således endast utgå till det privata skogsbruket. Förordningen (1979:792) om statligt stöd till skogsbruket bör ändras i enlighet härmed. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 3) bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 1 och 2 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1984/85:443 yrkandena 2 a och b samt med avslag på motion 1984/85:2606 yrkande 3 dels medger att under budgetåret 1985/86 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 45 000 000 kr. till byggande av skogsvägar, dels till *Stöd till byggande av skogsvägar* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 40 000 000 kr.,
2. beträffande bidrag till vissa ägarkategorier att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1984/85:443 yrkande 3.

19. Stöd till byggande av skogsvägar (punkt 18 mom. 1 och 3)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 34 börjar med "När det" och slutar med "regeringens förslag" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder den i motion 2606 uttalade åsikten att något stöd till vägbyggen ovan den gamla skogsodlingsgränsen i fjällnära skogar icke bör utgå. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Utskottet tillstyrker även motionärernas förslag om en smärre minskning av anslaget.

dels utskottets hemställan under 1 och 3 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1984/85:2606 yrkande 3 samt med avslag på motion 1984/85:443 yrkandena 2 a och b dels medger att under budgetåret 1985/86 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 55 000 000 kr.

till byggande av skogsvägar, dels till *Stöd till byggande av skogsvägar* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 45 000 000 kr.,

3. beträffande bidrag till vissa vägbyggen
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1984/85:2606 yrkande 2.

20. Bidrag till fiskehamnar (punkt 20 mom. 2)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 36 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "motionen avstyrks" bort ha följande lydelse:

Med tanke på det stora behov av utbyggnad av fiskehamnar som föreligger på olika håll är regeringens förslag illavarslande. Anslaget bör som föreslås i motion 1084 förstärkas i enlighet med fiskeristyrelsens förslag. Utskottet tillstyrker således nämnda motion. Motion 1409 bör icke föranleda någon ytterligare riksdagens åtgärd.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1984/85:1084 till *Bidrag till fiskehamnar m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 6 657 000 kr.,

21. Lån till fiskerinäringen (punkt 22 mom. 1)

Håkan Strömberg, Grethe Lundblad, Ove Karlsson, Gunnar Olsson, Martin Segerstedt, Bengt Kronblad och Ulf Lönnqvist (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 38 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "till känna" bort ha följande lydelse:

Utskottet får erinra om att regeringen föreslagit – och utskottet har tillstyrkt – en förstärkning med 1,4 milj. kr. av bidragen till fiskets rationalisering (jfr. punkt 21 mom. 3). Enligt utskottets mening har stödet till näringen därigenom erhållit en sådan styrka att det nu bör vara möjligt att anpassa bestämmelserna om fiskerilån till de regler som allmänt tillämpas vid statlig långivning. I fråga om fiskberedningslånen görs däremot inga ändringar. Utskottet har således ingen erinran mot den av jordbruksministern aviserade ändringen av bestämmelserna. De i motionerna framförda yrkandena om bibehållande av nuvarande regler för fiskerilånen avstyrks.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande bestämmelserna om fiskerilån
att riksdagen avslår motionerna 1984/85:751 yrkande 2, 1984/85:753, 1984/85:1405 delvis, 1984/85:2003 och 1984/85:2613 yrkande 1,

22. Lån till fiskerinäringen (punkt 22 mom. 2)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 38 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "2613 yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Som framhålls i motionerna 751 och 1405 bör behovet av ökat statligt stöd till fiskeflottans upprustning även mötas genom höjda anslag. Utskottet biträder förslaget i motion 751 om en höjning av beloppet till 50 milj. kr. Därigenom tillgodoses i väsentlig mån även motion 1405. Däremot avstyrks motion 2613 yrkande 2.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1984/85:1405 delvis samt med bifall till motion 1984/85:751 yrkande 1 till *Lån till fiskerinäringen* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 50 000 000 kr.,

23. Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar m. m. (punkt 26 mom. 2)

Einar Larsson (c), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Andersson (c), Jens Eriksson (m), Börje Stensson (fp) och Jan-Eric Virgin (m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 42 som börjar med "Utskottet anser" och slutar med "motion 2036" bort ha följande lydelse:

Som framgår av motion 2036 är antalet insjuknanden och dödsfall i salmonella mycket lägre i Sverige än i andra länder med jämförbar hygienisk standard. Detta positiva förhållande beror till avgörande del på att vi i Sverige satt in salmonellabekämpningen i livsmedelskedjans primärproduktionsled – utslaktning av smittade besättningar, omfattande saneringsåtgärder, avstängning, noggrann kontroll osv. Därigenom har smittspridningen till människor kunnat begränsas mycket effektivt.

De ändrade ersättningsreglerna, innebärande att man slopat ersättningen för beordrade obduktioner, utslaktningar och saneringar vid salmonellaangrepp i kycklingbesättningarna, jämte försäkringspremier och hälsokontroller har inneburit en betydande kostnadsövervältring på djurägarna, men också på konsumenterna. Genom dessa kostnadspåläggningar och moms på detta har konsumenterna drabbats av prishöjningar som är flera gånger högre än statens besparingar på att dra in salmonellaersättningen till slaktkycklingproduktionen. Det har vidare varit mycket svårt att konstruera en försäkring med rätt avgifter. Den är fortfarande preliminär.

Utskottet delar motionärernas principiella uppfattning att staten skall stå för de kostnader som producenterna åsamkas på grund av statliga beslut och åtgärder i slaktproduktionen i humanpreventivt syfte. Som anförts i motion 2036 har detta system varit mycket effektivt och till låg kostnad hindrat

salmonellaspridning till människa. Smittskyddsutredningen, som inom kort avlämnar sitt slutbetänkande, behandlar dessa frågor. Detta borde avvaktas i stället för att nu driva igenom ett beslut. Eftersom systemet nu är ändrat för slaktkycklingproduktionen finns det skäl att utvärdera det nya systemet för att få ett bättre begrepp om de verkliga kostnadskonsekvenserna och ökade smittspridningsriskerna.

Vad beträffar slaktnötsproduktionen vill utskottet framhålla att denna produktionsgren är ekonomiskt mycket hårt pressad genom att konsumtionen av nötkött minskat. Ett kommande tvåprissystem i mjölkproduktionen kommer troligen att förvärra situationen för den specialiserade nötköttsproduktionen ytterligare. Sannolikt kommer många att se sig tvingade att lägga ned eller starkt krympa produktionen. Bl. a. den beskrivna situationen har medfört att det inte funnits förutsättningar att lösa de grundläggande frågorna angående huvudmannaskap och organisation för hälsokontroll liksom former för och finansiering av ett försäkringsskydd.

Salmonellarisken är svår att försäkra, dels för att gruppen är så liten, dels på grund av att salmonella på nöt nästan helt är lokaliserad till vissa geografiska områden. Det torde vara svårt att motivera en dyr försäkring i andra delar av landet. Konsekvenserna blir då att försäkringen och hälsokontrollen skall betalas av ännu färre producenter. Detta innebär högre premier för den enskilda besättningen och risk att ännu fler ställer sig utanför.

En rikstäckande organiserad hälsokontroll kan därför enligt utskottets bedömning inte vara etablerad den 1 juli 1985. Det finns ej heller någon huvudman för en sådan hälsokontroll. För att få ett förtroendefullt samarbete mellan djurägare och en eventuell hälsovård måste anslutningen vara frivillig. Det går inte heller att enbart organisera en hälsovård för att administrera en salmonellaförsäkring. De i propositionen uppställda förutsättningarna för ett slopande av salmonellaersättningen finns alltså inte. Ett genomdrivande av ett beslut enligt propositionen skulle skapa stor förvirring på grund av de oklarheter som föreligger.

Regeringens motiv för att ta bort ersättningen för kostnader i den specialiserade nötköttsproduktionen på grund av beordrade statliga åtgärder är att minska statens utgifter. Det finns då anledning att påpeka att besparingar i storleksordningen 7 milj. kr. redan gjorts i vad gäller ersättning till djurägare på grund av förändrade bekämpningsmetoder m. m. (se proposition 1983/84:40 bilaga 7 s. 6).

Med hänsyn till att ersättningen för salmonellakostnader i köttjursproduktionen med nuvarande regler inte beräknas uppgå till mer än ca 0,5 milj. kr. per år och detta ställs mot de problem, risker och kostnader som tidigare redovisats framstår det som klart fördelaktigt att permanenta nuvarande system för den specialiserade slaktnötsproduktionen.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av motion 1984/85:2036 *dels* som sin mening ger regeringen till känna att oförändrade ersättningsregler bör gälla för bekämpande av salmonella i specialiserad slaktnötsproduktion, *dels* hos regeringen hemställer om en utvärdering av gällande ersättningssystem avseende slaktkycklingsproduktionen.

24. Statens maskinprovningar m. m. (punkt 28 mom. 2)

Einar Larsson (c), Kerstin Andersson (c) och Paul Lestander (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 43 som börjar med "Med hänsyn" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Målet för maskinprovningarnas verksamhet vid sidan av den obligatoriska kontrollen enligt lagen om riksprövplatser är att genom frivillig provning, som är förbunden med obligatorisk publicering, av traktorers, maskiners och redskaps egenskaper bidra till effektivisering av jordbruket, skogsbruket, trädgårdsnäringen och vården av kommunernas grönytor samt till miljöförbättring och energibesparing. Regeringens förslag om ökad kostnadstäckning innebär, enligt vad utskottet erfarit, att avgifterna för den berörda provningsverksamheten måste höjas mycket kraftigt. Utskottet delar bedömningen i motion 2619 om nackdelarna med en sådan förändring. Som motionärerna framhållit har både producenterna inom de areella näringarna och konsumenterna nytta av provningsverksamheten. Utskottet föreslår därför att driftbidraget till statens maskinprovningar räknas upp med 690 000 kr. i enlighet med anslagsframställningen.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1984/85:2619 till *Bidrag till statens maskinprovningar* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 5 685 000 kr..

25. Sveriges lantbruksuniversitet (punkt 31 mom. 2)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 45 som börjar med "Regeringens förslag" och slutar med "kunna biträda" bort ha följande lydelse:

Styrelsen för lantbruksuniversitetet föreslår i sin anslagsframställning att huvudförslaget inte skall tillämpas på grundutbildningen. I motion 2608 ger Einar Larsson m. fl. (c) uttryck för samma uppfattning. Motionärerna föreslår mot bakgrund av i motionen närmare angivna skäl att under förevarande anslag för nästa budgetår anvisas 383 054 000 kr., vilket innebär en uppräknig med 2,2 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag.

Utskottet ansluter sig till motionärernas förslag och förordar sålunda bifall till motionen.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1984/85:2608 till *Sveriges lantbruksuniversitet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 383 054 000 kr..

26. Skogs- och jordbrukets forskningsråd (punkt 33 mom. 2 e)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels efter det stycke i utskottets yttrande på s. 53 som slutar med "sydsvensk skogsskötsel m. m." bort införas ett avsnitt av följande lydelse:

I motion 2609 av Einar Larsson m. fl. (c) förordas bl. a. att ett handlingsprogram tas fram om jordbrukets utvecklingsmöjligheter samt att rådgivning, utbildning och marknadsåtgärder stimuleras med stöd av åtgärder finansierade med handelsgödselavgifter och bekämpningsmedelsavgifter. Motionärerna uttalar sig vidare för inrättandet av en professur för alternativa produktionsformer. Utskottet finner det angeläget att angivna frågor beaktas i det fortsatta programarbetet på forskningens område. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2 e bort ha följande lydelse:

2. beträffande forskning om alternativa produktionsformer
 - e) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1984/85:2609 yrkandena 2 och 5,

27. Skogs- och jordbrukets forskningsråd (punkt 33 mom. 3 b)

Paul Lestander (vpk) anser att

dels efter det stycke i utskottets yttrande på s. 53 som slutar med "sydsvensk skogsskötsel m. m." bort införas ett avsnitt av följande lydelse:

Utskottet vill i detta sammanhang vidare framhålla angelägenheten av att det i det fortsatta programarbetet på skogsforskningens område bl. a. beaktas förutsättningarna för att förlägga en forskningsstation till Ronneby med inriktning på forskning rörande miljöskador på skogen. Utskottet biträder så till vida det förslag som framlagts i motion 469 av Bertil Måbrink (vpk) i denna fråga (yrkande 3). Vad utskottet anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 3 b bort ha följande lydelse:

3. beträffande skogsforskning
 - b) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1984/85:469 yrkande 3,

28. Miljövårdsinformation (punkt 36 mom. 1)

Börje StenSSon (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 55 som börjar med "Utskottet är" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser, i likhet med vad som anförs i motion 370, att opinionsbildning och information på miljövårdens område är viktiga angelägenheter. De insatser som görs av naturvårdsverket och vissa ideella organisationer med medel från förevarande anslag har stor genomslagskraft. Utskottet delar motionärernas bedömning att anslaget, i enlighet med naturvårdsverkets yrkande, bör räknas upp till 3 990 000 kr.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1984/85:370 yrkande 5 till *Miljövårdsinformation* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 3 990 000 kr.,

29. Miljövårdsinformation (punkt 36 mom. 2)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 55 som börjar med "Som utskottet" och slutar med "Motionen avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det finns starka skäl som talar för att ett generellt statligt stöd till miljöorganisationerna införs. Som framgår av motion 755 har frågan behandlats i betänkandet (SOU 1979:60) Bidrag till folkrörelser. Till den del betänkandet avser stöd till miljörelsen har arbetet ej fullföljts på regeringsnivå. Utskottet ansluter sig till yrkandet i motion 755 och föreslår att regeringen fullföljer frågan om stöd till miljöorganisationerna i enlighet med de riktlinjer som anges i motionen.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med bifall till motion 1984/85:755 hos regeringen hemställer om förslag om generellt statligt stöd till miljöorganisationer.

30. Mark för naturvård m. m. (punkt 37 mom. 1 och 2)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 58 som börjar med "Utskottet delar" och slutar med "anfört ovan" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den uppfattning som framförts i motionerna 1413 och 2606 rörande fördelningen mellan anslagen H 4 och H 5. Det kan inte anses meningsfullt att öka resurserna för inköp av mark samtidigt som vårdanslaget i reala termer urholkas alltmer. Den bristande balansen mellan de båda

anslagen accentueras ytterligare av det faktum att naturvården till stor del finansierats genom arbetsmarknadspolitiska insatser. Som framgår av motion 1413 har kraftiga nedskärningar gjorts vad beträffar AMS-medel till naturvårdsarbeten. Vissa län har under innevarande budgetår blivit helt utan. Enligt regeringens förslag i bilaga 12 till årets budgetproposition kommer ytterligare nedskärningar att göras. Allt detta omöjliggör en långsiktig planering av naturvårdsarbetet. Utskottet anser att problemet i rådande budgetläge inte kan lösas på annat sätt än genom en omfördelning mellan anslagen H 4 och H 5 i enlighet med motionerna 1413 och 2606. Härigenom tillgodoses i viss utsträckning även motion 2002.

dels utskottets hemställan under 1 och 2 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1984/85:2002 yrkande 1 samt med bifall till motion 1984/85:1413 i motsvarande del och motion 1984/85:2606 yrkande 8 i motsvarande del till *Mark för naturvård* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 30 000 000 kr.,
2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1984/85:2002 yrkande 2 samt med bifall till motion 1984/85:1413 i motsvarande del och motion 1984/85:2606 yrkande 8 i motsvarande del till *Vård av naturreservat m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 42 200 000 kr.

31. Mark för naturvård m. m. (punkt 37 mom. 1 och 2)

Sven Eric Lorentzon, Jens Eriksson och Jan-Eric Virgin (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 58 börjar med "Utskottet delar" och slutar med "anfört ovan" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den åsikt som framförts i motion 2002 att det av olika skäl är olämpligt att nu öka resurserna för markförvärv för naturvårdsändamål. Ett viktigt skäl är att det redan i dagsläget föreligger svårigheter att sköta många av de områden som avsatts för sådana ändamål. En ökning av resurserna för förvärv utan att man samtidigt anvisar ytterligare medel för vård och skötsel av områdena är slöseri med statliga medel. Utskottet vill i sammanhanget påpeka att det finns ett mindre kostnadskrävande sätt att säkerställa mark för naturvårdsändamål, nämligen att upprätta skötselavtal med enskilda markägare. Mot angivna bakgrund ansluter sig utskottet till yrkandet i motion 2002 om oförändrat anslag till H 4 Mark för naturvård och om höjning av vårdanslaget. Motionerna 1413 och 2606 tillgodoses delvis genom utskottets ställningstagande.

dels utskottets hemställan under 1 och 2 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motionerna 1984/85:1413 i motsvarande del och 1984/85:2606 yrkande 8 i motsvarande del samt med bifall till motion 1984/85:2002 yrkande

- 1 till *Mark för naturvård* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.,
2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1984/85:1413 i motsvarande del och motion 1984/85:2606 yrkande 8 i motsvarande del samt med bifall till motion 1984/85:2002 yrkande 2 till *Vård av naturreservat m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 42 000 000 kr.,

32. Mark för naturvård m. m. (punkt 37 mom. 3)

Einar Larsson (c), Kerstin Andersson (c) och Börje StenSSon (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 58 börjar med "Frågan om" och på s. 59 slutar med "5 och 7" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den uppfattning som framförts i motionerna 370, 1413 och 2606 rörande formerna för överföring av mark mellan statliga myndigheter. Eftersom huvuddelen av den mark som klassats som skyddsvärd – bl. a. i samband med besluten om fjällnära skogar och urskogar – tillhör staten genom domänverket förutsätter utskottet att marken överförs till naturvårdsförvaltningen genom upp- och nedskrivning av berörda fonder. I den mån områdena ägs av privatpersoner och bolag bör ersättningsmark lämnas genom domänverkets försorg. Om man förfar på detta sätt kan t. ex. hela avsättningen av de fjällnära urskogarna ske genom nedskrivning av domänverkets stamkapital. Det innebär bl. a. att man inte behöver ytterligare belasta de anslag som gäller förvärv av mark för naturvårdsändamål. Vidare instämmer utskottet i motionärernas yrkande att man återinför ett tidigare tillämpat system med årliga överföringar av mark från domänfonden till naturvårdsfonden i syfte att underlätta reservatsbildning. Överföringen bör tills vidare gälla mark till ett värde av lägst 10 milj. kr. och högst 15 milj. kr. Utskottet föreslår att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 370, 1413 och 2606 i berörda delar.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden m. m.
 - att riksdagen med anledning av motion 1984/85:370 yrkande 4, motion 1984/85:1413 i motsvarande del och motion 1984/85:2606 yrkandena 5 och 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

33. Vissa finansieringsfrågor i övrigt m. m. (punkt 37 mom. 4 a)

Börje Stensson (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 59 som börjar med "När det" och slutar med "vidare åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser det ofrånkomligt att man i rådande statsfinansiella läge måste ompröva gällande regler om ersättning för mark som avsätts för naturvårdsändamål m. m. I annat fall finns det risk för en av ekonomiska skäl framtvängd sänkning av ambitionsnivån i naturvårdsarbetet. Utskottet ansluter sig till vad som i motionerna 372 och 2590 anförts om långsiktiga principer och riktlinjer för naturvårdsplaneringen. Som motionärerna anför *handlar det ofta om mycket långsiktiga investeringar, som lämpligen borde kunna fördelas på en längre tidsperiod.* Utskottet föreslår att riksdagen hos regeringen hemställer om en översyn av formerna för säkerställande av naturvårdsobjekt enligt de riktlinjer som anges i motionerna 372 (yrkande 13) och 2590.

dels utskottets hemställan under 4 a bort ha följande lydelse:

4. a) beträffande vissa finansieringsfrågor i övrigt m. m.

att riksdagen med anledning av motionerna 1984/85:372 yrkande 13 och 1984/85:2590 hos regeringen hemställer om en översyn i enlighet med vad utskottet anför,

34. Vissa finansieringsfrågor i övrigt m. m. (punkt 37 mom. 4 b)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 59 som börjar med "Möjligheten att" och slutar med "vidare åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser, mot bakgrund av vad som anförts ovan (res.) om bristande resurser i naturvårdsarbetet, att möjligheten att ingå skötselavtal med berörda markägare bör utnyttjas i större utsträckning. Detta skulle vara till gagn både för naturvärden och för enskilda som äger eller nyttjar skyddsvärd mark. Vad utskottet anför med anledning av motion 2606 yrkande 6 bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 4 b bort ha följande lydelse:

4. b) att riksdagen med anledning av motion 1984/85:2606 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

35. Miljövårdsforskning (punkt 38 mom. 1 och 2)

Einar Larsson (c), Kerstin Andersson (c) och Börje Stensson (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 61 som börjar med "Utskottet får" och slutar med "berörda delar" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening finns det risk för en betydande sänkning av ambitionsnivån i fråga om det miljötekniska utvecklingsarbetet om regeringens förslag rörande avveckling av det särskilda anslaget till detta ändamål godtas. Härvidlag ansluter sig utskottet till den bedömning som görs i motionerna 370 och 2604. Det bör anmärkas att chefen för industridepartementet under anslaget till STU inte uttryckligen beräknat medel för ifrågavarande ändamål. Utskottet avstyrker således regeringens förslag om det fortsatta statliga stödet till miljöskyddsteknik och föreslår att anslaget Stöd till miljöskyddsteknik bibehålls under nionde huvudtiteln. Anslaget bör föras upp med samma belopp som för innevarande budgetår, 20 milj. kr. Även i övrigt bör oförändrade regler gälla.

dels utskottets hemställan under 1 och 2 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med avslag på regeringens förslag i denna del och med bifall till motion 1984/85:370 yrkande 8 och motion 1984/85:2604 yrkande 5 i motsvarande del godkänner vad utskottet anfört om det fortsatta stödet till miljöskyddsteknik, m. m.,
2. beträffande särskilda medel till stöd till miljöskyddsteknik m. m. att riksdagen med bifall till motion 1984/85:370 yrkande 9 och motion 1984/85:2605 yrkande 5 i motsvarande del till *Stöd till miljöskyddsteknik, m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.,

36. Övervakning av miljöförändringar, m. m. (punkt 39)

Börje Stensson (fp) anser att utskottets yttrande fr. o. m. det stycke på s. 62 som börjar med "Utskottet delar" och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

Utskottet delar --- (= utskottet) --- av miljökvalitet. Vidare ansluter sig utskottet till bedömningen i motion 370 att anslaget, som bl. a. utnyttjas för viktiga inventeringar, bör räknas upp med ytterligare 3 milj. kr.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1984/85:370 yrkande 6 till *Övervakning av miljöförändringar, m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 30 000 000 kr.,

37. Ersättning för vissa skador förorsakade av vilt, m. m. (punkt 43 mom. 2)

Börje Stensson (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 64 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "yrkande 7" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker yrkandet i motion 370 om inrättande av ett särskilt anslag för flora- och faunavård. För budgetåret 1985/86 bör anvisas 2 milj. kr.

för detta ändamål. Det bör ankomma på regeringen att ge närmare föreskrifter om anslagets fördelning.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med bifall till motion 1984/85:370 yrkande 7 till *Flora- och faunavård* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

Särskilda yttranden

1. Främjande av rennäringen (punkt 10 mom. 1)

Einar Larsson (c), Kerstin Andersson (c) och Börje Stensson (fp) anför:

Utskottet understryker i nu framlagt betänkande liksom tidigare att det finns starka skäl för att de sociala trygghetsfrågorna för de renskötande samerna löses efter samma mönster som gäller för jordbrukare. Frågan om att införa en trygghetsförsäkring för renskötare bör aktualiseras vid de överläggningar som i fortsättningen skall äga rum mellan staten och företrädare för rennäringen. I motionerna 756 av Einar Larsson m. fl. (c) och 2168 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) ifrågasätts om trygghetsfrågan kan lösas utan att anslaget till främjande av rennäringen kan räknas upp med 800 000 kr. för ändamålet.

Som utskottet framhållit bör de förordade överläggningarna på myndighetsplanet omfatta såväl lantbruksstyrelsen som jordbruksnämnden med lantbruksstyrelsen som huvudansvarig och ske inom ramen för de anslag som riksdagen anvisar på rennäringens område. Detta innebär att överläggningarna skall omfatta ett vidare område än som representeras av nu förevarande anslag till rennäringens främjande. Vi har med anledning härav ansett oss kunna avstå från att yrka bifall till nyssnämnda motionsyrkanden om ytterligare anslagsökningar under detta anslag och i stället avvakta resultatet av de kommande överläggningarna.

2. Kostnaderna för livsmedelsverkets pesticidkontroll (punkt 24 mom. 2)

Einar Larsson (c) och Kerstin Andersson (c) anför:

I princip instämmer vi med synpunkterna i motion 2599 rörande kostnaderna för livsmedelsverkets pesticidkontroll. Som framgår av motionen är den svenska kemikaliekontrollen mycket noggrann. Stränga regler gäller för användningen av kemikalier i den inhemska trädgårdsodlingen. Jämfört med importerade produkter har den inhemska odlingen kunnat visa mycket goda resultat i livsmedelsverkets kontroll av bekämpningsmedelsrester m. m. Dessa omständigheter borde utgöra tillräcklig anledning att avlasta trädgårdsnäringen det kollektiva kostnadsansvaret för kontrollverksamheten.

Vi vill påpeka att centerpartiets representanter i reservation 8 ovan yrkat

en uppräknig av anslaget till främjande av trädgårdsnärigen med 2,1 milj. kr. Vid bifall till denna reservation finns ekonomiskt utrymme att tillgodose motion 2599.

3. Kostnaderna för livsmedelsverkets pesticidkontroll (punkt 24 mom. 2)

Sven Eric Lorentzon (m), Jens Eriksson (m), Börje Stensson (fp) och Jan-Eric Virgin (m) anför:

I princip instämmer vi med synpunkterna i motion 2599 rörande kostnaderna för livsmedelsverkets pesticidkontroll. Som framgår av motionen är den svenska kemikaliekontrollen mycket noggrann. Stränga regler gäller för användningen av kemikalier i den inhemska trädgårdsodlingen. Jämfört med importerade produkter har den inhemska odlingen kunnat visa mycket goda resultat i livsmedelsverkets kontroll av bekämpningsmedelsrester m. m. Dessa omständigheter borde utgöra tillräcklig anledning att avlasta trädgårdsnärigen det kollektiva kostnadsansvaret för kontrollverksamheten. Vi har dock för närvarande inte ansett oss böra ta slutlig ställning utan återkommer när mera långsiktiga trädgårdsnäringspolitiska frågor blir aktuella.